דבר

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
דבר
עתון פועלי ארץ ישראל
מייסדו ועורכו הראשון ברל כצנלסון ז"ל
מאוחד עם "למרחב"

יום שני, ב' בסיון תשמ"ו, 9 ביוני 1986 ● גליון 18830

היום 12 עמודים ● המחיר 73 אג', באילת 63 אג'.

היום בדבר

- התפרעויות כשרות למהדרין – אוריאל בדעמי
- ראיון עם פרופ' אלי כדורי – דן אבידן
- סנדלי מים – נתן רועי
- כמעט עשרים שנה – דן שביט
- עכשיו, על הדשא, כוכבים ולילות

מזג האויר

חם ויבש. הטמפרטורות החזויות: ירושלים: 17־30, רמת־הגולן: 17־32, צפת: 18־30, טבריה: 19־37, נצרת: 19־32, עפולה: 16־3, שומרון: 18־32, תל־אביב: 20־31, יריחו: 22־39, עזה: 22־27, באר־שבע: 16־33, אילת: 25־39.

פרס ושמיר יחליטו על התגובה לבחירת ואלדהיים
מקורות מדיניים: לכל היותר צפויה מחאה סמלית
קורט ואלדהיים נבחר לנשיא אוסטריה ברוב של 53.89% לעומת 46.11% לשטיירר

ד"ר קורט ואלדהיים מטיל את פתק ההצבעה שלו אתמול בבוקר בווינה. "זו היתה מערכת הבחירות המלוכלכת ביותר בתולדות אוסטריה שלאחר המלחמה", אמר לפני ההצבעה. משמאל בתו קריסטה. במרכז אשתו אליזבת. (צילום: א.פ.)

מאת יוסי מלמן, שלמה גינוסר ומובה צימוקי, סופרי "דבר"

ראש־הממשלה שמעון פרס וממלא־מקומו יצחק שמיר יחליטו בתום התייעצויות עם מומחים ופקידי משרדיהם כיצד להגיב על בחירתו של ד"ר קורט ואלדהיים לנשיא אוסטריה.

מקורות מדיניים אמרו אמש, כי צפויה לכל היותר מחאה סימלית של ישראל שעשויה להסתכם בהחזרת שגריר ישראל בווינה, אך גם זה עדיין מוטל בספק. אין עומדת על הפרק אפשרות של ניתוק קשרים דיפלומטיים או הורדת דרג הנציגות הדיפלומטית שם.

עם זאת נראה, כי כבר הוחלט להאריך את כהונתו של השגריר הנוכחי מיכאל אליצור, שאמור היה לסיים את תפקידו הקיץ, וזאת כדי להימנע מהאפשרות שהשגריר החדש יצטרך להגיש את כתב אמנתו וללחוץ את ידו של הנשיא החדש.

בהודעה שפירסם אמש דובר משרד־החוץ הוא הביע "צער עמוק ואכזבה על בחירתו של קורט ואלדהיים לנשיא אוסטריה. בחירתו אומנם לא באה כהפתעה, אך עד הרגע האחרון קיווינו שיגבר ההגיון אצל העם האוסטרי ותימנע בחירתו של אדם עם עבר כשל ואלדהיים לנשיא מדינתם".

(המשך בעמ' 2)

מאת רינה קדר, סופרת "דבר" באוסטריה

שר הפנים האוסטרי, קארל בלכה, הודיע אתמול בערב באורח רשמי, שקורט ואלדהיים נבחר לנשיא אוסטריה, לאחר שזכה ב־53.89 אחוז מקולות הבוחרים. יריבו, חבר המפלגה הסוציאל־דמוקרטית, קורט שטיירר, זכה ב־46.11 אחוז.

לפני בית המפלגה העממית, בלבה של וינה מול האופרה נערכה אתמול, עם היוודע תוצאות הבחירות חגיגה המונית עם כרזים, שעליהם כתוב היה "יחי ואלדהיים". ואלדהיים הגיע עם כל משפחתו.

מנהיגיה של מפלגתו הבטיחו לו אמנם לראות את נצחונו להישג של מפלגתם, אבל עתה הם מנסים להדגיש שהערכותיו ותכניותיו של ואלדהיים לעתיד ואישיותו הביאו לו את תמיכת הבוחרים. מזכ"ל המפלגה העממית אמר שעברו של ואלדהיים לא השפיע על הבוחרים אלא במידה שהם עצמם או בני משפחותיהם נאלצו לשרת בצבא הגרמני במלחמת העולם השנייה ואינם רוצים שייראו בזה פשע. "הסולידריות של האנשים הללו" אמר ד"ר גרף, "הביאו לו הרבה אהדה". הוא גם הכחיש, בהמשך דבריו, כל נימה של אנטישמיות במערכת הבחירות והדגיש שמפלגתו ניסתה תמיד להשקיט את

(המשך בעמ' 2)

גד גיל יפרוש כנראה מכל תפקידיו בבנק־הפועלים בשל חשבון בבנק פרטי באיי קאימן

מאת ציפה לניר, סופרת "דבר"

גד גיל, מי שהיה מנכ"ל משותף בבנק־הפועלים והתמנה לקבל פעולותיו בארה"ב, נימצא עתה בחופשה, שבמהלכה תמורה, כנראה, פרישתו מכל תפקידיו בבנק.

לאחרונה, כאשר שהה גיל בניו־יורק ערב מינויו כמנהל הבנק בארה"ב, נודע כי החזיק חשבון פרטי באיי קאימן עוד לפני שהתמנה לתפקידו החדש. זוהי עבירה על חוקי המטבע הישראליים, שאינם מתירים לאזרחי המדינה להחזיק חשבון מן הסוג שהיה בבעלותו.

כשנודע הדבר להנהלת הבנק ביקש גד גיל לצאת לחופשה עד להסדרת העניין עם הגורמים המוסמכים לרון בעבירות מטבע. גיל, שחזר מארה"ב לקיבוצו גבעת־חיים איחוד, אמר לי אמש: "יצאתי לחופשה מן הבנק ואני בבית. לא התפטרתי ואינני מתפטר. על הנושאים האחרים אינני מגיב, ואינני חושב שיש צורך להגיב".

מקורות בבנק־הפועלים אישרו אמש, שגיל נמצא בחופשה "מסיבות אישיות", ושככל־הנראה לא יוכל לחזור לכהן בתפקיד כלשהו בבנק.

השרב הפוקד את מישור החוף זה היום השלישי ברציפות הוא מן הקשים בעונה הנוכחית – אמר אמש לסופרת "דבר" החזאי התורן במכון המטאורולוגי אליעזר דנציגר. שלשום, ביום הראשון של שרב, הגיעו הטמפרטורות במישור החוף ל־35 מעלות. אתמול ירדו עד 31 מעלות, אבל הלחות היחסית עלתה וכתוצאה מכך עלה עומס החום. החזאי מסר, כי היום עדיין יהיה שרבי, הטמפרטורות יגיעו עד 30 מעלות ויופיעו גם עננים, שיגבירו הרגשת עומס החום. לשאלה מתי יישבר השרב השיב, כי זאת נוכל לדעת רק בתחזית למחר. (בתמונה: זה עוזר נגד השרב, אבל לא משפר את מאזן המים) (צילום: י.פ.פ.א)

הממשלה קיבלה הצעת נחמקין לקצץ 200 מיליון ממ"ע בשנה

מאת דוד מרמיוב ויוסי מלמן, סופרי "דבר"

הממשלה קיבלה אתמול, בתום דיון שנמשך ארבע שעות, את הצעת שר החקלאות אריק נחמקין בדבר קיצוץ מכסות המים ב־200 מיליון ממ"ע בשנה במשך עשר השנים הקרובות, כדי לשקם את מאזן המים של ישראל, הסובל מגרעון של 1.5 מיליארד ממ"ע.

הקיצוץ במגזר החקלאי יהיה 160 מיליון ממ"ע מים בשנה והקיצוץ במגזר העירוני־תעשייתי יהיה 40 מיליון ממ"ע בשנה.

הממשלה סיכמה, כי ראש הממשלה שמעון פרס יפנה לאזרחי המדינה בפנייה מיוחדת לחסוך עד 25 אחוז מצריכת המים העירונית.

נוסף על כך החליטה הממשלה על הקמת ועדה בת שלושה שרים בהרכב ראש הממשלה ושרי החקלאות והאוצר, והיא תדון בעתיד בשאלה האם יש צורך בקיצוץ נוסף בכמויות המים.

במהלך הדיון הציגו מומחי משרד החקלאות נתונים על חומרת המצב של משק המים בישראל. הממשלה קיבלה את הצעת שר החקלאות ברוב גדול ובהתנגדות של שלושה שרים בלבד.

שר החקלאות סיפר בדיון, כי בגלל המחסור במים כבר צמצמו החקלאים את שטחי המזרע של הכותנה בשיעור של כ־30 אחוז, ובמקום 650,000 דונאם שנזרעו בשנה שעברה נזרעו השנה רק 430,000 דונאם כותנה. צמצום זה יחסוך כמות של 80־100 מיליון ממ"ע מים.

תחזית טובה למאזן התשלומים לעומת התחזיות של התקציב

מאת שלמה קרמר, כתבו הכלכלי של "דבר"

בפני ועדת המעקב של התכנית הכלכלית הוצגה אתמול תחזית מעודדת לגבי מאזן התשלומים ביחס לתחזיות המקוריות של התקציב הלאומי.

בישיבתה אתמול בדקה ועדת המעקב את השלכות השינויים בשוק הבינלאומי שהתבטאו בירידת מחירים של חלק מהסחורות ובשינויים בשערי המטבע, ובהקשר זה גם את השינויים שחלו במשק הישראלי בתחומי היצוא והיבוא של סחורות ושירותים.

על־פי התסריטים שהוגשו לוועדת המעקב עולה, כי גם בגיזה פסימית יהיה שיפור במאזן התשלומים לעומת תחזית התקציב הלאומי המקורי.

לסופר "דבר" נודע, שעל־פי התסריטים שהוצגו השיפור הצפוי במאזן התשלומים הוא אמיתי ובא לביטוי גם בשיפור במאזן המסחרי (בחשבון השוטף) ולא רק בחשבון ההון.

בוועדה הובעו דעות נחרצות של מספר מחבריה כנגד דרישת היצואנים לפיצוי על ירידה ברווחיות היצוא. העמדות כנגד דרישות היצואנים התבססו על חריגות של צרכנים בתוספת השכר שנתנו לעובדיהם והועלתה דרישה של היצואנים להוריד שכר עובדי המפעלים, אם ברצונם לשמור על רווחיות מפעליהם.

במאמץ למצוא מועמד מוסכם לנגיד
הליכוד דוחה את אמוראי – אך יקבל את ברונו, זוסמן או ברגלס

מאת יוסי מלמן ושלמה קרמר, סופרי "דבר"

בגלל התנגדותו הנמרצת של הליכוד ברור לראש הממשלה שמעון פרס, כי קלושים סיכוייו למנות את סגן שר האוצר עדי אמוראי לנגיד בנק־ישראל.

מקורביו של פרס אמרו אמש ל"דבר", כי הוא ממשיך לתמוך במועמדותו של ח"כ אמוראי, אך עליו להביא בחשבון את התנגדות הליכוד ואת העובדה שהמינוי חייב על פי ההסכם הקואליציוני, להיעשות בהסכמת שתי המפלגות.

ראש הממשלה הודיע אתמול בישיבת הממשלה כי תוך ימים אחדים יוצע לממשלה מועמד שיסכימו עליו ראש הממשלה, ממלא־מקומו ושר האוצר. פרס הדגיש: "נעשה שלושתינו מאמץ עליון להביא מועמד מתאים".

נראה כי מבין שלושת המועמדים המזוהים עם תנועת העבודה, שהליכוד מוכן לקבלם, טובים סיכוייהם של פרופ' מיכאל ברונו, מיוזמי התוכנית הכלכלית, ופרופ' פנחס זוסמן, שהיה מנכ"ל משרד הבטחון ואשר דחה בעבר את ההצעה להיותו נגיד. המועמד השלישי הוא פרופ' איתן ברגלס, יו"ר מועצת המנהלים של "בנק הפועלים".

דובר האוצר אישר, כי השר נסים לא התנגד למינוי אמוראי לתפקיד וציין שבכוונתו לפעול למינוי אדם מתאים בעל יכולת לניהול מקצועי של בנק ישראל.

בינתיים אישרה אתמול הממשלה את התפטרותו של ד"ר משה מנדלבאום מתפקיד הנגיד.

ד"ר מנדלבאום נאלץ כזכור לפרוש בעקבות המלצות ועדת בייסקי. בימים אלה הוא מבלה חופשתו בחו"ל, לאחר שהותיר מכתב התפטרות בידי הממשלה ואת עיתוי ההתפטרות.

הממשלה בחרה שלא להשהות עוד את מהלך הפרישה, לברות שעוד לא נמצא מחליף לנגיד הפורש. בנק ישראל פועל, אם כן, בלי נגיד. מנכ"ל, משנים לנגיד ומועצה מייעצת ובכך, לבעשה, פעילותו היא ללא בעלי סמכות סטטוטורית בתחומים בעלי חשיבות ר

הודעת הממשל שפרשת פולארד חוסלה קדמה להודעת הפיוס של פרס בממשלה

מאת יוסי מלמן, סופרו של "דבר", ואמיר אורן, סופר "דבר" בארה"ב

ממשלת ארה"ב הודיעה לישראל כי היא רואה את פרשת פולארד וספיחיה כמחוסלת וכי אינה אחראית לגל הפרסומים בכלי התקשורת שהירבו לדווח על נסיונות ריגול של ישראל נגד ארה"ב.

רק לאחר הבהרות אלה, ובתיאום מוקדם עם ארה"ב, קיבלה אתמול הממשלה את הודעתו של ראש־הממשלה שמעון פרס באשר ליחסי שתי המדינות.

בהודעה נאמר: "בין ארה"ב וישראל קיימת מערכת יחסים הדוקה ואין להעלות על הדעת שניסיונות להעכיר את האווירה

הרב נריה והרב דרוקמן מוקפים בחורי ישיבה בבניין שרכשו בהר־הצופים (צילום: אליהו הראתי)

500 דונאם נרכשו לישיבה מול המרכז המורמוני על הר הצופים

מאת אוריאל בדעמי, סופר "דבר"

500 דונאם שנועדו לישיבה, נרכשו בימים אלה מול המרכז המורמוני. ברכישה טיפלו הרבנים ח"כ חיים דרוקמן והרב משה צבי נריה, ראש ישיבת כפר הרא"ה – שחנכו את הבניין ביום ו' האחרון.

לסופר "דבר" נמסר, כי שני יהודים מליארדרים, תושבי ארה"ב, מנהלים משא־ומתן לרכישת המרכז המורמוני בירושלים ומוכנים לשלם מיליוני דולרים תמורתו כדי להעבירו לידיים יהודיות.

הבית שנרכש עבור הישיבה הוא בניין ערבי נטוש שהיה בבעלות ערבי ממזרח־ירושלים ונרשם בטאבו ערב יום־העצמאות. בטקס החנוכה ביום ו' אמרו הרבנים דרוקמן ונריה, כי הישיבה במקום זה נועדה למנוע את הפעילות המורמונית במקום ואילמלא המורמונים לא היו רוכשים אותו.

רוכשי הבניין שומרים בסודיות את זהות הרוכש שממנו את הבית וכן את זהות הערבי שממנו נרכש הבית. לסופר "דבר" נודע, כי בעל הבית הערבי מת לא מזמן ובאי־כוחו טיפלו בהעברת הבית בטאבו.

עוזרו של ח"כ דרוקמן, אפרים מאיר, אמר אתמול לסופר "דבר", כי ראשי הכנסייה המורמונית יודעים שמרכזם יישרף כמו שנשרפו בעבר כבר ארבע כנסיות מורמוניות ברחבי־העולם – אם לא יעזבו את המקום.

לדברי מאיר יודעים המורמונים שבמקום תפרוץ "להבה גדולה שלעומתה תתגמד שריפת האוטובוסים המוצתות כיום בירושלים יהיו רק גפרורים קטנים".

אפרים מאיר אמר לסופר "דבר", כי הישיבה תשופץ כבר בימים הקרובים ובתוך חודשים ספורים ילמדו בה תלמידים מישיבות "מרכז הרב", "עטרת כוהנים", ישיבת "כפר הרא"ה" בראשות הרב נריה, ומישיבת "אור עציון" בראשות הרב דרוקמן.

שודדי הציורים הארצישראליים מאוסף גבעון מבינים באמנות – אומר בעליהם

בית־האמנים בירושלים: השודדים השאירו מסגרות ריקות (צילום: יצחק הררי)

מאת אוריאל בדעמי ויעל ארמוני, סופרי "דבר" בירושלים

אולם התצוגה בבית־האמנים בירושלים נפרץ שלשום בלילה לאחר חצות ונגנבו ממנו 15 ציורים בשווי של כ־100,000 דולאר. השודדים פרצו את מנעול הדלת הראשית בבית־האמנים, עלו לקומה השניה וגנבו את הציורים. המשטרה פתחה בחקירה.

15 הציורים שנגנבו שייכים לאוסף גבעון, שהוצג בבית־האמנים. כולם מן התקופה הארצישראלית, משנות ה־20 וה־30. האוסף כולו, המונה 150 ציורים, מקיף את התפתחות הציור הישראלי עד אמצע שנות ה־80. בעל האוסף שמואל גבעון אמר אתמול ל"דבר", כי לציורים שנגנבו אין ערך. "השודדים גנבו ציורים מתקופה מסויימת. אין ספק, שהם או שולחיהם מבינים באמנות. לולא ההבנה הזו, הם היו יכולים לגנוב ציורים לפי גודלם או צבעם – בתערוכה היה מבחר גדול. היצירות שנגנבו שייכות לתקופה ספציפית, והובן צויירו בידי ציירים שעבודותיהם נאמדות בערך כספי גבוה ביותר", אמר גבעון.

הציורים שנגנבו הם משל מנחם שמי, חיים מסר, חיים גליקסברג, אביגדור סטימצקי (שלושה ציורים), יוסף זריצקי (שני ציורים) פנחס אברמוביץ, ראובן רובין, צבי שור, יצחק פרנקל וקוסונוגי. רוב הציורים שנגנבו הם ציורי שמן, להוציא שני אקוורלים של סטימצקי וזריצקי.

שמואל גבעון אמר, כי רוב הציורים שנגנבו מופיעים בקטלוגים, ולשודדים לא יהיה קל למכור אותם. "אולי הם יצליחו למכור אותם בחו"ל לאנשים שאינם מכירים אמנות ישראלית", אמר גבעון והביע תקווה שהם ישמרו היטב על הציורים.

ההתקשרויות על ה"לביא" יופשרו – אך הפנטאגון יבחן גם אלטרנטיבות

מאת אמיר אורן, סופר "דבר" בארה"ב

וושינגטון (מיוחד ל"דבר"). – הפנטגון יסכים להפשיר את הקפאת ההתקשרויות לתוכנית ה"לביא" בששת החודשים הקרובים, אך במרוצת חודשים אלה ייבחנו הצעות חלופיות להצטיידות ישראלית במטוס־קרב אחר, או בשילוב של גוף ישראלי ומערכות אמריקאיות, במגמה לאמץ את ההצעה הזולה ביותר ולבטל את פיתוח ה"לביא" אם לא יעמוד במבחן זה, נודע אמש בעקבות שובו של עוזר סגן שר־ההגנה דב זקהיים לוושינגטון משליחות הצוות שבראשותו לשיחות בארץ.

זקהיים נעדר אתמול מביתו וטרם הספיק להגיב על ידיעה זו, שלדברי מקורות ישראלים משקפת התרשמות כללית נכונה מדיווחי זקהיים לממונים עליו, אם כי טרם ידוע למקורות הישראלים אף על נכונות מסויגת של הפנטגון להפשיר את ההתקשרויות המוקפאות. נודע כי להערכת הפנטגון, יוכח כי ה"לביא" יקר מהצעות אחרות גם אם ישתמשו האמריקאים בנתונים הישראלים להונת משוואותיהם.

ה"פאנטום" המשופר ימריא בקרוב למבחנו הראשון

מאת אריה אורה, סופר "דבר"

מטוס ה"פאנטום" המשופר מתוצרת התעשייה האווירית עומד להמריא בימים הקרובים לטיסת המבחן הראשונה. המדובר בשיפור מטוס־הקרב בן ה־20 על־פי תוכנית שהוכנה בתעשייה האווירית בשולי פרוייקט ה"לביא".

ה"פאנטום" המשופר יצוייד בזוג מנועי 1120 שפותחו בשביל ה"לביא" בחברה האמריקאית "פרט אנד ויטני", וכן באוויוניקה חדשה לגמרי. המטוס המשופץ אמור להתקרב לביצועי ה"אף־18", אך מחירו יהיה רק כמחצית ממחירו של זה. ה"אף־18" הוא מטוס מתוצרת "נורת'רופ" שהאלוף (מיל.) מרדכי הוד, המייצג בארץ את החברה האמריקאית, ניסה להציעו לחיל־האוויר במקום ה"לביא".

ה"פאנטום" המשופץ יבצע את טיסת המבחן הראשונה כשבצד אחד שלו מותקן המנוע החדש ובצידו האחר המנוע הישן. המנוע החדש כבר הותקן במטוס והופעל בו כמה פעמים ללא כל תקלה.

מרון לא הורשה להשתתף בכינוס תעשיינים בארה"ב

מאת אמיר אורן, סופר "דבר" בארה"ב

וואשינגטון, (מיוחד ל"דבר"). – המנכ"ל לשעבר של משרד הבטחון, אלוף (מיל') מנחם מרון, נדהם אמש לשמוע כי לא יינתן לו להשתתף בכנס תעשיות ישראליות המעוניינות לייצא למערכת הבטחון האמריקאית. הכנס ייפתח היום בשגרירות ישראל כאן, שבה כיהן מרון כנספח צה"ל עד לשובו ארצה עם השגריר משה ארנס באביב 1983. מרון פרש מתפקידו בחודש שעבר ושוהה זה שלושה שבועות בארה"ב, לחופשה ולבדיקת אפשרויות עיסקיות פרטיות. הוא הניח כי יוכל להשתתף גם בכנס אך אמש התבשר, כי מנימוקי חוסר מקום ואיזור בהרשמה ייאלץ לוותר על השתתפותו. נמסר לו כי מעמדו הוא "אדם פרטי" וכי גם אילו ניתן לו להשתתף בכנס, שבו יצוין מקידים ומומחים אמריקאיים יחד עם ישראלים – מהם כאלה שהיו כפופים עד לפני כמה שבועות למרון, דוגמת ראש מינהל המחקר, הפיתוח והאירגון התעשיית במשרד־הבטחון, עוזי עילם – היה עליו לשלם מאות הדולרים דמי־הרשמה, מרון סירב אמש להתייחס לאפשרות שמניעת השתתפותו בכנס נובעת מיחסים מתוחים בינו לבין אישים הממשיכים לכהן במערכת הבטחון.

ירדן מנעה מאיב מונטאן לערוך "צעדת השלום" שלו

מאת יוסי מלמן, סופרו המדיני של "דבר"

ממשלת ירדן סירבה לאפשר לשחקן־זמר הצרפתי איב מונטאן לקיים את "צעדת השלום" שלו ולעבור מאילת לעקבה. מונטאן עוזב היום את ישראל לאחר ביקור פרטי כאורחו של ראש הממשלה.

שגריר ירדן בפאריס, שטיפל בבקשתו, לא הצליח להשיג את אישור השלטונות ברבת עמון, אולי גם מפני שהמלך חוסיין נמצא עתה בארה"ב.

מקורות מדיניים ישראליים אמרו ל"דבר" כי הם לא התבקשו לטפל במגעים עם ירדן שנעשו כולם באמצעות דיפלומטים של צרפת בישראל, בפאריס וברבת עמון.

המדד הדו־שבועי – 1.5%
המדד החודשי החזוי – 2%
תוספת־יוקר צפויה – 5.7%

מאת שלמה קרמר, סופרו הכלכלי של "דבר"

מדד המחירים לצרכן במחצית השניה של חודש מאי עלה ב־1.5 אחוז וזאת בדגימה של 65 אחוז מסל התצרוכת המשפחתי. על כך מסרה הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

העליות העיקריות נרשמו במחירי המזון (4.9 אחוז), ירקות ופירות (4.3 אחוז), והבריאות (1.8 אחוז). ירידות מחירים נרשמו בעיקר באחזקת דירה (3.5 אחוז), תחבורה ותקשורת (2.1 אחוז).

כלכלנים באוצר חוזים שמדד מאי כולו יהיה בשיעור של 2 אחוזים וכתוצאה מכך תוספת־היוקר שתשולם לשכירים תהיה בשיעור של כ־5.6–5.7 אחוזים. באוצר התגבשה כבר העמדה לפיה עלות תוספת היוקר למעביד תקוזז ע"י הקלות במס, כאשר הנסיה לצמצום דמי הביטוח הלאומי חלים על המעביד. בכך יבצע האוצר את תכניתו המקורית להורדת המס על שכר ושלטמה שוריין בתקציב המדינה לשנת 1986 סך של 115 מיליון דולאר.

ועדת המעקב לתכנית הכלכלית החליטה אתמול על הפסקת מדידת המחירים הדו־שבועית, זאת על רקע התייצבות המחירים שמאפשרת חזרה לסדר המקובל של פרסום מדד חודשי בלבד.

הממונה על השכר באוצר הלל דודאי עומד לפרוש

מאת שלמה קרמר, סופרו הכלכלי של "דבר"

הממונה על השכר באוצר הלל דודאי הודיע אתמול לשר־האוצר על כוונתו לפרוש מתפקידו.

כידוע, עמד הלל דודאי להתמנות לתפקיד נציב שירות המדינה לאחר סיכום בעניין זה בין שר־האוצר הקודם יצחק מודעי עם ראש־הממשלה שמעון פרס.

הלל דודאי הודיע על כוונתו לפרוש משירות המדינה בגלל מטעמים אישיים, בעיקר בגלל התפקיד השוחק, אותו מילא במשך שמונה שנים. שר־האוצר נסה ניסים נענה לבקשתו וביקשו להישאר בתפקיד עד למציאת מועמד מחליף, וזאת בתוך כשלושה חודשים.

סופר "דבר" מוסיף, כי פרישת הלל דודאי ערב תחילת המו"מ על הסכמי השכר במשק, ובתקופה בה הדגיש האוצר חסיבות חוית השכר, תכביד על המהלכים.

כפי שנודע, גם נציב שירות המדינה אברהם נתן מבקש לפרוש כזה זמן רב. דבר פרישתו של הלל דודאי הובא לידיעת ראש־הממשלה.

هكذا من الأصل

شكرا من الاهل

חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות

אם תובעים מן האזרח הוא מרגיש טוב יותר מאשר כשהוא רק מקבל, והבעיה היא להפוך את הציפיות שלו למושגים ריאליים – אמר ראש הממשלה שמעון פרס במושב היסוד של המועצה לתכנון חברתי, שהתכנסה אתמול אחה"צ במשרד ראש הממשלה בירושלים. המועצה לתכנון חברתי הוקמה ביוזמת ראש הממשלה ושר הכלכלה גד יעקובי, ובה חברים כ־50 אנשי ציבור, סוציולוגים, היסטוריונים, כלכלנים, ראשי מועצות ונציגי העדות השונות, שכונות ועיירות פיתוח. ליד המועצה יופעלו שש ועדות משנה אשר יקיפו בפעולותיהן את חיי החברה והרווחה בישראל ובעיותיה כבסיס להתווית מדיניות חברתית במדינה. (בתמונה משמאל לימין: מ"מ יו"ר המועצה, דר' רפאלה בילסקי בן־הור, ראש הממשלה שמעון פרס, יו"ר המועצה פרופ' שלמה בן־עמי והשר גד יעקובי. (צילום: נתי הרניק)

ההסתדרות: המו"מ על השכר מתחיל; התעשיינים: זוהי רק פגישה שגרתית

מאת חיים ביאור, כתב "דבר" לענייני עבודה

ההסתדרות הודיעה אתמול, כי המשא ומתן על הסכמי העבודה החדשים ייפתח היום אחה"צ, אך המעסיקים הפרטיים מכחישים זאת. הם טוענים שהפגישה שנקבעה להיום בין הצדדים היא שגרתית.

יו"ר האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות חיים הברפלד מסר אתמול בישיבת הוועדה המרכזת כי בנוסף למו"מ על השכר במגזר הפרטי שייפתח היום, יחלו בתוך ימים אחדים הדיונים על הסכמי השכר בשירות הציבורי.

בתגובה על כך אמר ל"דבר" מנהל אגף העבודה בהתאחדות התעשיינים, יוסף גטניה, כי אמנם זומנה להיום פגישה בלשכתו של הברפלד בין נציגי ההסתדרות והתעשיינים לדיון בסכסוכי העבודה במשק "ואולי גם למישוש הדדי של הרופק לקראת המו"מ על השכר", אך לדבריו אין מדובר בפתיחת משא ומתן רשמי על הסכמי השכר.

בישיבת הוועדה המרכזת הטעים מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר, שההסתדרות לא תוותר על תוספת שכר מתונה. הוא הדגיש כי יתנגד להקלות מיסוי כתחליף להעלאת השכר. עדיפות במו"מ תנתן, לדבריו, לפיצוי העשירונים הנמוכים, באמצעות העלאת השכר התחילי לכדי 50 אחוז מהשכר הממוצע במשק.

מזכיר חברת העובדים דני רוזוליו ביקש מנציגי ההסתדרות למשא ומתן להסתפק בתוספות שכר צנועות, לנוכח סכנת המשבר בענפי האלקטרוניקה, המתכת, הכימיה והמזון.

המזכיר הארצי של הייבאים הדירוגיים שלמה אביטן כהן, שהעיכוב בפתיחת המו"מ עם המעסיקים גרם לזעזועים ביחסי העבודה ומכאן את היקפי התעסוקה הכלכלית.

מזכיר מועצת פועלי עפולה יעקב אביטור התריע על "הכוונות של המנהלים במפעלים, לעוצמת השכר המצומצם של העובדים".

נודע, שההסתדרות נוטה לדרוש תוספת שכר גדולה יותר לעובדי השירות הציבורי לעומת עובדי הייצור, בגלל השחיקה החדה יותר בשכר בשירות הציבורי.

500 ש"ח לחודש – משכורת רעב טענו נציגי השחקנים בישראל

מאת ספרות, "דבר", לענייני תרבות

"לא נוכל להמשיך לעבוד במשכורות הרעב שלנו. בכירי השחקנים בישראל משתכרים בין 500 ל־700 ש"ח לחודש, זו בושה וחרפה" – אמרו אתמול נציגי התיאטרונים הציבוריים לסגן שר החינוך יצחק נבון בפגישה בתיאטרון "הבימה".

בפגישה השתתפו ראש האגף לתרבות במשרד החינוך, אבנר שלו, יועצי השר, מנהלי "הבימה" עומרי ניצן ושמואל עומר, מנכ"ל הקאמרי עודד פלדמן ונציגי השחקנים שלמה בר־שביט, נסים עזיקרי ואורי לוי.

לדבריהם מועסקים בארץ 130 שחקנים בתיאטרונים הציבוריים והם מדורגים בדירוג האחיד, אך בניגוד לעובדים אחרים אין הם מקבלים אש"ל, אחזקת רכב ותוספות אחרות (לבד מפרמיות על הופעות במספר הצגות גדול). שכר השחקנים נשחק ב־30 אחוז לאחר שלפני שנה הם נענו לבקשה לוותר על תוספות שכר מפני שהתיאטרונים היו בסכנת סגירה.

השר נבון השיב שמשרדו יבדוק את תנאי השכר והוא עצמו יבוא בדברים עם הממונה על השכר באוצר. הלל דודאי[?] אין ספק שמדינה [...] תרבות כישראל חייבת למצוא דרכים להבטיח רמת שכר הוגנת לאמניה, ציין נבון.

"תכלת לבן" מאיימת לפרק את הליכוד בהסתדרות תוך חודש

מאת חיים ביאור, סופר "דבר"

סיעת "תכלת לבן" בהסתדרות תפתח במהלכים לקראת פירוק השותפות בינה לבין איגוד העובדים הליברלים, אם בתוך חודש לא יוחזר בו האיגוד מתוכנו של מכתב שלשלח למזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר.

המדובר במכתב שבו הצהירו ראשי האיגוד כי הם מפסיקים לצדד בהפרדת האיגוד המקצועי מחברת העובדים ורואים בשתי זרועות אלה של ההסתדרות גוף אחד, בלתי ניתן להפרדה.

יעקב שמאי ושולון שליש, כדי לתת תוקף רשמי למסמכים של סיעת הליכוד ואין עוד הכרה בחתימה שלישית של ראש איגוד העובדים הליברלים, צבי רנר. מהלך זה יאפשר לאנשי "תכלת לבן" לדחוק כבר עתה את רגליהם של הליברלים מתפקידים שונים בהסתדרות.

יו"ר סיעת "תכלת לבן", ח"כ יעקב שמאי המשמש גם יו"ר סיעת הליכוד בהסתדרות אמר אמש בישיבת הוועד הפועל של הסיעה, שכונסה בתל־אביב, כי המכתב שניסחו ראשי איגוד העובדים הליברלים תואם עם שרי הליברלים. הוא הטעים, כי המעשה חייב להדליק אור אדום בקרב פעילי "חירות" בכל הדרגים לקראת ועידת המפלגה, אחרת "נאכל אותה", כדבריו.

הוועד הפועל של "תכלת לבן" אישר החלטה שלפיה די בחתימתם של שני ראשי "תכלת לבן", ח"כ

האקדח ששימש לפיגוע בשכם הרג את אל־מצרי

(עי) – האקדח שממנו נורה חיים תנעמי תושב משואה במרכז שכם ביום ה' שעבר, הוא האקדח ממנו נורה ראש עיריית שכם זעפר אל־מצרי – כך העלתה הבדיקה הבליסטית של הקליע ממנו נפגע תנעמי, שנערכה במעבדות לזיהוי פלילי של המשטרה בירושלים.

הודעה לפי סעיף 89 לפרסום נוסף המתלה למבטא משרד הפנים מחוז תכנון מקומי – שקמים

הודעה בדבר הפקדת תכנית בשורות

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז הדרום, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה "שקמים", הופקדה תכנית הנקראת: "תכנית מפורטת מס. 1/142/03/6 תשמ"ה – 1986 – ביחד עם התשריט המצורף אליה.

עיקרי הוראות התכנית:

קביעת אזורים ויעודי קרקע לשימושים שונים בתחום התכנית בהתאם למצב הקיים ופיתוח הישוב בעתיד.

ואלה השטחים הכלולים בתכנית: 890 דונם, גוש 2906, 2907.

כל המעונין בתכנית רשאי לעיין בה ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל המעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר, הרואה עצמו נפגע ע"י התכנית, וכן כל זכאי לפי סעיף 100 לחוק, רשאי תוך חודשים מיום פרסום הודעה זו ברשומות להגיש התנגדות לתכנית במשרדי הועדה המקומית האמורה.

דוד שלמה
יו"ר הועדה המחוזית
לתכנון ולבניה – מחוז הדרום

דבר
DAVAR دافار
מאוחד עם למרחב

העורכת: חנה זמר
משנה לעורך: דוד פדהצור
מנהל כללי: אהרן קראוס

המו"ל – "דבר" בע"מ
מודפס בדפוס "דבר" בע"מ
המערכת והמנהלה: תל־אביב, רח' שינקין 45, ת.ד. 199, מ. 65233.
טלפון 286141 (6 קוים)
מחלקת המודעות: טלפונים ישירים: 281860, 298032
סניפים:
ת"א, בית "דבר" רח' שינקין 45 טלפון 286141, מיקוד 65233
ירושלים, המערכת: רח' המלך ג'ורג' 16 בית מאוזיה קומה ג' טל. 222353, 222451, 241306/7
המינהלה: רח' הלל 16, טל. 231251
חיפה, רח' הנביאים 27 טלפונים 3־642111, מ. 33104

ראש עיריית אשדוד נעצר

מאת נתן רועי ודני צדוקי, סופרי "דבר"

ראש עיריית אשדוד אריה אזולאי נעצר אמש בשעה מאוחרה לאחר שנחקר ארוכות מאז שעות הבוקר המוקדמות על ידי חוקרי היחידה הארצית לחקירות הונאה, בחשד למעשים חריגים בתחום ניהול המכרזים בעירייה.

השתלשלות העניינים החלה לאחר פרסום דו"ח מבקר המדינה, הנוגע לעיריית אשדוד, ותלונות שהוגשו על־ידי נציג הליכוד בעירייה שמשון פז, שטען כי ראש העירייה העדיף חברה קבלנית רק קבלני נקיון בבחירת על החניה בתוך אשדוד על־פני עובדים בכירים שהושעו מעבודתם.

אתמול משעות הבוקר המוקדמות נחקר אזולאי בביתו, לאחר שביקש לפני למעלה משבוע לדחות את החקירה עד שובו לארץ מביקור במרוקו.

פרט לאזולאי נחקרו במרוצת תקופה ארוכה עובדי עירייה, סוחר בשר ידוע ושני תושבים באשדוד. החקירה כללה גם מעקבים וציתותים לטלפון.

חוסיין סיכם עיסקה על 72 "מיראז'־2000"

מאת אמיר אורן, סופר "דבר" בארה"ב

וואשינגטון, (מיוחד ל"דבר"). – המלך חוסיין סיכם בשבוע שעבר בפאריס עיסקת רכש שבמסגרתה יקנה 72 מטוסי קרב מדגם "מיראז'־2000", בתנאי מימון נוחים – דיווח אתמול השבועון "ביזוויק".

בכך מוותר חוסיין למעשה הן על רכש מטוסים אמריקאים (שהקונגרס סירב לאשר) והן על רכש מטוסי "טורנאדו" בריטיים.

ביירות, (ע"ד). – סגן שר־החוץ האיראני, מוחמד עלי בשראתי, הגיע אתמול מדמשק לביירות, במטרה לבלום את הלחימה המתחוללת זה יותר משבועיים בין אנשי מיליציה שיעים לבין לוחמים פלשתינים המגינים על שלושת מחנות הפליטים ליד ביירות, סאברה, שאתילה ובורג' אל־בראג'נה.

מוזיאון "טכנודע" למדע וטכנולוגיה עובר לבניין הטכניון הישן המשוחזר

מאת יוסף מיכלסקי, סופר "דבר"

האכסדרה המשוחזרת בבניין הישן של הטכניון בחיפה. (צילום: קלאודיו נוטקיאביץ)

השלב הראשון בהפיכתו של הבניין ההיסטורי של הטכניון, שנבנה בראשית שנות ה־20 בשכונת הדר־הכרמל בחיפה, למשכן הקבע של "טכנודע", המוזיאון הלאומי למדע, תכנון וטכנולוגיה, הסתיים בימים אלה, וביום ב' הבא יחנוך שר החינוך והתרבות יצחק נבון את המוזיאון.

בבכיבת עיתונאים שנערכה אתמול לרגל המאורע סיפרו יוזמי המוזיאון, הפרופסורים צבי דורי ויצחק עורף, שבאותו יום תיפתח במשכן המוזיאון תערוכה על מחקריו של ליאונרדו דה־וינצ'י במדע ובטכנולוגיה. התערוכה תכלול 30 מוצגים שהושאלו מהמוזיאון הלאומי למדע ולטכנולוגיה במילאנו ובהם דגמים של המצאותיו הטכנולוגיות, שנבנו על בסיס שרטוטיו המקוריים, ועותקים של רישומים מדעיים וטכנולוגיים ב־18 שטחי מחקר שונים. זו הפעם הראשונה שהתערוכה מוצגת מחוץ לגבולות איטליה.

מנהל המוזיאון פרופ' צבי דורי אמר, שבשלב הראשון יאכלס המוזיאון את הקומה הראשונה בבניין ואת הגן שסביבו. על־פי התכנית, שביצועה יימשך כחמש שנים, ייהפך כל הקמפוס של הטכניון בהדר־הכרמל לשטח המוזיאון. בגן הקדמי של הבניין הראשי ירוכזו מוצגים גדולים, שאינם דורשים טיפול רב, ובמבנה האחורי בגן שסביבו ירוכזו מוצגים אחרים ובהם תערוכת החלל, שתכלול דגם של מעבורות החלל שיתקבל מנאס"א, דגמי טילים ופריטים אחרים.

לצורך הכשרת הבניין הראשי לשמש כמוזיאון שוחזרו כל חלקי המבנה הארכיטקטוני המיוחד כפי שתוכננו בידי האדריכל הגרמני אלכסנדר ברוולד. השטח ששופץ עד כה משתרע על 1,000 מ"ר מתוך 4,200 מ"ר. בשיפוץ הבניין והכשרתו לשמש כמוזיאון הושקעו עד עתה 120,000 דולאר. כל הכסף בא מתרומות.

הודעת הממשל

(סוף מעמ' 1)

ביניהן יעלו יפה. בשבועות האחרונים אנו עדים לגל פרסומים בלתי־מבוססים על פרשיות ריגול ועל עיסקות נשק ישראליות, כביכול. ממשלת ישראל רואה בדאגה פרסומים אלה ומקווה כי לא יהיה להם המשך. במהלך בדיקתה של פרשת פולארד התקיים שיתוף פעולה כן מצד ישראל. ממשלת ישראל מחוייבת להמשך שיתוף־פעולה זה המושתת על יחסי האמון השוררים בין שתי המדינות. ישראל פירקה את היחידה שחרגה מסמכותה כפי שהסתבר בעקבות פרשת פולארד, והיא חוזרת ומדגישה כי לא מתקיימות מטעמה שום פעולות ריגול כנגד ארה"ב.

"ממשלת ישראל עומדת במגע הדוק עם הממשל האמריקאי על־מנת להביא לבירור הסוגיות השונות שהועלו ואת ברוח היחסים ההדוקים שבין שתי המדינות".

שר התעשיה והמסחר אריאל שרון התרעם על־כך שפרשת פולארד חשפה את המודיעין של ישראל בעיני ארה"ב ולדעתו לא היתה ישראל צריכה להעביר מיסמכים מסוימים לידי רשויות ממשלת ארה"ב.

הממשל טרם הגיב

וואשינגטון (מיוחד ל"דבר"). – הודעת הממשלה על פרשת פולארד טרם הגיבה כאן תגובה רשמית, משום יום השבתון. היא סוקרת בקצרה, ולפי התרשמות ראשונית מדיווחי התקשורת, היא מתקבלת בחזרה על הודעות קודמות וכעילה לאיזכור נוסף של הפרשה ושל החשדות כי הריגול הישראלי בארה"ב היה נרחב יותר מאשר הפעלת ג'ונתן ואן פולארד לבדם.

"וואשינגטון פוסט" ציטט אתמול פקיד בבית הלבן, שלדבריו (שנאמרו בשבת) "איננו יכולים להאמין לדיברתם של הישראלים במלואה" באשר להפעלת פולארד בלא סמכות, "עד שהתיק ייחקר במלואו". לדברי הפקיד, נוקט הבית הלבן "עמדת ביניים" בין משרדי החוץ והמשפטים החלוקים בדעותיהם בפרשה – הוא מסכים עם הסטייט־דיפרטמנט, כי אין ראיות לריגול ישראלי נרחב בתוככי הממשל האמריקאי ועם משרד־המשפטים, כי חשוב להתעקש ולדרוש שיתוף פעולה ישראלי מלא לבירור היקף הריגול הישראלי, אם זה חרג מעבר לפרשת פולארד.

פקיד הבית הלבן אמר, כי בשני המשרדים "היו שנחפזו להסיק מסקנות" בעוד החקירה בעיצומה. הוא סירב לאמוד את יתרת הזמן הדרושה למיצוי החקירה אך אמר, כי הממשל מצפה להמשך שיתוף הפעולה הישראלי כל עוד עומדות בעינן שאלות בפרשה.

הנשיא רייגן ועוזריו הבהירו, כי יש להם אמון בממשלת שמעון פרס וכי אין ברצונם להזיק לה, אך הם חוששים כי הממשל יובך קשות אם ייחשפו מיבצעי ריגול ישראלים נוספים. גם בסטייט־דיפרטמנט מודים פקידים האוהדים את עמדת ישראל, כי יש ראיות נסיבתיות לכך שבכירים מלפני איתן ומאלו"ם אבי סלע ידעו על מיבצע פולארד, אך לטענתם אין ראיות מוצקות לכך. "איש אינו מאשים את ממשלת פרס בשקר", אמר פקיד אמריקאי ל"פוסט". והוסיף, כי "יש שאמרו כי הממשלה לא ביצעה את שהיתה אמורה לעשות – לחקור בפרשה עד תום – או שלא רצו לגלות את העובדות שכבר היו ידועות להם".

במאמר מערכת כתב אתמול "פוסט", כי בפרשת פולארד נשברו התיחומים המקובלים בריגול הדדי, גם ביחסים הישראליים־אמריקאיים. "על ישראל חלה חובה למצוא דרכים להוכיח לאמריקאים כי אמונם ונדיבותם לא יסבלו מהפרות נוספות", סיכם כותב המאמר הראשי.

במאמר על פרשת ראש השב"כ מצטט "פוסט" את השר עזר וייצמן שאמר, כי אם הטענות כלפי אברהם שלום נכונות, הרי ש"בהכרח אושרו הפעולות בידי הרשויות המוסמכות. האחראי היה יצחק שמיר. לכן אני מפנה את אצבעי לעברו של ראש־הממשלה ואני דורש שיאמר אם היה אחראי או לא".

דובר של שמיר, אבי פזנר, הגיב על כך באומרו: "ראש הממשלה, נתן שמיר, תמיכה מלאה לראש השב"כ. הוא ידע מה על ראש הממשלה לעשות ופעל בהתאם".

בחירת ואלדהיים

(סוף מעמ' 1)

הרוחות ולפעול נגד רגשות אנטישמיות שהתעוררו פה ושם. הוא הדגיש שיש לראות בתוצאות הבחירות מפלה קשה של הסוציאליסטים אפילו במרכזי המפלגה הסוציאליסטית המסורתית.

הסוציאליסטים הגיבו מצידם באיפוק רב על תוצאות הבחירות בהם זכו למפלגה בפעם הראשונה מאז 1966 כמפלגה ובפעם הראשונה בכלל במה שנוגע במועמד לנשיאות המדינה.

עם היוודע התוצאות הסופיות אמר ואלדהיים כי הופתע לנוכח ההפרש הגדול – כמעט 8 אחוזים – שבינו לבין יריבו. "אני מאוד שמח", אמר. "על שזכיתי בהצבעת אמון כזאת מהעם האוסטרי. הדבר מעודד אותי לקדם את תכניתי, שעיקרה התחדשות מוסרית, עבודה קשה ונקיון כפיים".

הממשל האמריקאי יגיב רק היום

מאת סופר "דבר" בארה"ב

וואשינגטון (מיוחד ל"דבר"). – ממשל רייגן יגיב רק היום על בחירת קורט ואלדהיים לנשיאות אוסטריה. הדובר התורן של הסטייט דיפרטמנט סירב אמש להגיב על תוצאות הבחירות. כן סירב הדובר לומר אם משרד־המשפטים בממשל החליט לאסור על ואלדהיים להכנס לארה"ב או אף אם הוחלט לכאן או לכאן בעניין זה התקבלה. נראה כי תגובת הממשלה תימסר הערב, לאחר התייעצויות פקידים הבוקר וניסוח הודעה מתואמת לבית הלבן ולמשרדי החוץ והמשפטים.

פרס ושמיר

(סוף מעמ' 1)

"סמודי־תילוי יוזמנת"

ועדת המישנה של ועדת חוץ ובטחון, שהוקמה לטיפול בנושא ואלדהיים, עומדת להתכנס היום כדי להחליט על סידרת הצעות לכנסת ולממשלה בדבר תגובה ישראלית נאותה על בחירתו של ואלדהיים לכהונת נשיא אוסטריה.

יו"ר הוועדה ח"כ שבח וייס תבע אמש להחזיר מיד את השגריר הישראלי מוינה. ח"כ וייס אומר, כי בחירתו של ואלדהיים הוא המאורע החשוב והנורא ביותר אחרי השואה והוא בבחינת ססירת־לחי רועמת לכל הניסיונות של הדנאציפיקציה. "בהתנהגותם של הבוחרים האוסטרים יש לראות תופעה ניאו־פשיסטית, אנטישמית וברוטאלית ומול תופעה זאת אין לקבל שום נימוקים המקמקים בקשר ליחסים עם אוסטריה בעתיד", אומר ח"כ וייס.

זכרון השואה "אינטרסי העתיד"

בעקבות בחירתו של קורט ואלדהיים כנשיא אוסטריה אמר אתמול נשיא המדינה חיים הרצוג כי כנשיא של מדינה דמוקרטית ריבונית, הוא אינו רוצה להתערב בתהליך הדמוקרטי של מדינה אחרת. עם זאת אמר הנשיא שהשיקול העליון, למרות שאסור לשכוח את השואה, הוא שאסור להניח לדבר זה להעיב על האינטרסים לעתיד של מדינת ישראל. בין־השאר מנה הנשיא כאינטרסים את אלו של יהודי ברית־המועצות. הנשיא ציטט מדברי בן גוריון שאמר, כי אסור לישראל לשכוח את העבר ואסור לתת לעבר להעיב על האינטרסים לעתיד המדינה.

ב"ך ושס" הגיבו אתמול כי בבחירתו של קורט ואלדהיים יש ניסיון לרחוץ את העבר ותופעות מסוג אלו סוללות את הדרך להחייאת הניאו־נאציזם.

השר משה שחל הביע אתמול תדהמה וצער על שתקופה כה קצרה אחרי השואה נבחר אדם שיש לו מעורבות בשואה ושלגבי עברו יש סימני־שאלה די חמורים הקשורים אותו עם מעשים חמורים. לדבריו, ישראל צריכה לשתף פעולה עם מדינות אחרות כדי להביא לתיאום פעולה ביחס לקורט ואלדהיים.

בהתייחסו לאפשרות של נקיטת אמצעים משפטיים נגד ואלדהיים אמר שחל, כי למנהיגי מדינות יש בדרך־כלל הסיגות, אבל אם תתלכדנה מדינות רבות בדרכי התגובה שלהן, אפשר יהיה שתהיינה גם התפתחויות מעשיות ביחס לטיפול בואלדהיים.

לא צפויים משפטיים

מקורות משפטיים בכירים אמרו אמש ל"דבר", כי בחירתו של ואלדהיים לכהונת נשיא אוסטריה לא תגרור נסיון ישראלי, לנקיטת צעדים משפטיים נגדו, אלא צעדים במישור הדיפלומאטי.

אותם מקורות הטעימו, כי מאחר שרוב העדויות המשפטיות המצויות בידי ישראל מקשרות את ואלדהיים לפשעים עקיפים נגד יהודים ולסיוע לפשעי מלחמה, הרי לא צפוי שישראל תגיש בקשה להסגרת ואלדהיים, מה גם שממשלת אוסטריה תדחה בוודאי בקשה כזו.

במשרד המשפטים אמרו אתמול, כי אחת הפעולות הדיפלומאטיות שיינקטו בעקבות בחירת ואלדהיים תהיה פרסום הדו"ח המסכם, הצולב ומושלם בימים אלה והמסכם את העדויות המשפטיות על מעורבותו של ואלדהיים בפשעי מלחמה כקצין הוורמאכט. הדו"ח מסכם את המימצאים בטענה, שיש אפשרות להעמיד את ואלדהיים לדין בישראל על־פי החוק לעשיית דין בנאצים ובעוזריהם.

הסלמה בבריונות החרדית: תקפו המשטרה בבני־ברק

מאת נתן רועי, סופר "דבר"

מיד עם תום ההפגנה שנערכה אתמול מול מפעל השלטים "עבודיו" בבני־ברק, החלו מאות חרדים להשתולל ולתקוף את אנשי התקשורת והשוטרים שנכחו במקום. החרדים צעקו: "שר המשטרה, גבל שבמשמרך נילחם בך עד כיפת דמנו האחרונה".

החרדים, שנעו לאורך הרחובות השומר ורבי עקיבא בבני־ברק, השליכו אבנים לעבר כתבי הרדיו יוחן דקל וכרמלה מנשה והתקיפו את עוזרת הדוברת במשטרת מחוז תל־אביב שולמית הרצברג, שהולצה מן המקום לאחר שהוקפה בחרדים. הם התיזו צבע על מכשירי בנק אוטומטיים שברו חלונראווה, שברו תחנת אוטובוס והתפרעו ברחובות.

ממשרד הדוברת נמסר, כי המשטרה לא עצרה אף אחד מן החרדים המתפרעים.

"פוסטר מדיה" מבטלת החוזה

חברת "פוסטר מדיה" החליטה לפני שעה לבטל באופן חד־צדדי את החוזה בינה לבין עיריית ירושלים, אך הודיעה כי לא תפרק את תחנות האוטובוס בעיר. מנכ"ל החברה עמנואל שלם הכחיש אתמול כי החברה התכוונה להסיר את תחנות האוטובוס שלה בירושלים אך הבהיר, כי עקב נזקים כספיים כבדים שנגרמו לה בשל התנכלויות החרדים לתחנות, תבטל את החוזה עליו חתמה עם עיריית ירושלים. "לא יעלה על הדעת שנקים את התחנות ולא נקבל את התמורה שהובטחה לנו על־פי החוזה", אמר. הוא הוסיף, כי החברה הסכימה למתן את עצמה ולהימנע מפרסום תמונות של נשים בשכונות החרדיות.

מחר יתקיים בבית־המשפט המחוזי דיון בנושא במעמד שני הצדדים. בדיון תתברר השאלה האם רשאית "פוסטר מדיה" לבטל את החוזה עם עיריית ירושלים.

מנכ"ל החברה עמנואל שלם אמר אמש ל"דבר", כי החברה מבקשת מן העירייה לאפשר לה לעשות פרסום כמקובל בתחנות, ואם דבר זה לא יתאפשר, רואה החברה את החוזה כמבוטל ותעשה בכל הניתן במסגרת החוק כדי שהחברה תקבל את המגיע לה.

פגישת קולק־פרוש

אתמול התקיימה פגישה בין ראש עיריית ירושלים טדי קולק לח"כ מנחם פרוש, על־פי בקשתו של פרוש. בפגישה אמר ח"כ פרוש, כי הוא מגנה את הצתת התחנות, האלימות והפגיעה באזרחים, וביקש מראש העירייה כי ידאג להסרת התמונות מתחנות האוטובוס.

פרוש ביקש להיפגש עם קולק משום שלדבריו "הגיעו מים עד נפש", והבטיח כי יפעל למניעת עימות בין חרדים לחילוניים.

איגוד המפרסמים: לא להיכנע לבריונות

בינתיים התרחב גל הפגיעות בתחנות. אוטובוסים ומודעות פרסומת חילוניות של נערות בבגדי־ים, נעצר גם לתל־אביב ובני־ברק נעצרו כמה חשודים.

שופט־השלום בפתח־תקוה הורה לעצור שני אברכים שנעצרו בראשית השבוע על השחתת תחנות אוטובוס עד תום ההליכים.

בתגובה על הפגיעה הפיזית המאורגנת בפרסומי חוצות ברחבי הארץ, יצא איגוד המפרסמים בקריאה לא להיכנע לבריונות. "המפרסם רשאי לפרסם מוצריו ושירותיו, כל עוד אין בדבר עבירה על החוק או הבאת הציבור", קראו המפרסמים, וביקש מהממשלה המשטרה להגן על חופש הפרסום בארץ.

מנגן המוני בחיפה

החוגים החרדיים מתכננים "להתעורר" מחר, יומיים לפני חג השבועות, על חיפה ולערוך בה עצרת תפילה המונית נגד חילול שבת ע"י הפעלת בתי קולנוע בלילות שבת.

בעצרת, שתיערך ב־6.30 לפנות־ערב, ישתתפו הרבנים הראשיים, רבני חיפה, חכ"ים דתיים וראשי ישיבות.

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של
רלף שווגלר ז"ל
הלוויה תתקיים בקבוצת גבע היום שני ב' בסיון תשמ"ו 9.6.86
בשעה 13.00 הארון יוצב בשעה 12.30 בבית גורדון
המשפחה
וקבוצת גבע

היום יום שני ב' בסיון תשמ"ו 9/6/86
יום השנה לנפול בננו־אחינו
בן־ציון גייפמן ז"ל
נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו
בשעה 4.00 אחה"צ בבית הקברות ביגור
המשפחה ובית יגור

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
ארגון עובדי התעשיה הצבאית
מזכירות ארגון עובדי התעשיה הצבאית
מתאבלת ומבכה מרה
על מות החבר היקר באדם
יהודה מימוני ז"ל
ומביעים את תנחומינו למשפחה
יהי זכרו ברוך
שלום חבשוש
יושב ראש ארגון עובדי תע"ש

בצער רב וביגון קודר אנו מודיעים על פטירתו של בעלי, אבי, אחינו וסבנו היקר
חיים זלצמן ז"ל
ההלוויה התקיימה ביום ראשון, א' סיון תשמ"ו 8.6.86 בבית העלמין הדרום בגבול חולון בת־ים.
השרויים באבל כבד
אשתו: צפורה ברון – זלצמן
בנו וכלתו: ישראל ועירית שגיא
נכדיו: פז, הלה, אדוה, ניר, טל, רן, שגיא

אנו מודיעים בצער רב וביגון על פטירתו של חברנו
משה פרבר ז"ל
(בגימלאות) מותיקי התנועה
מנהל המנגנון מחוז ת"א לשעבר
השתתפותנו בצערה ואבלה של המשפחה
תנובה סניף מחוז תל־אביב
ההנהלה והעובדים

מזג האוויר ביעדי הטיסה החשובים של סוויסאיר

אוסלו	16 – 9	מעונן
אמסטרדם	16 – 8	מעונן
בואנוס איירס	16 – 5	בהיר
הלסינקי	21 – 15	בהיר
הונג קונג	25 – 23	מעונן
וינה	17 – 6	מעונן
ז'נבה	14 – 2	בהיר
טוקיו	25 – 16	גשום
טורונטו	22 – 15	מעונן
יוהנסבורג	18 – 2	בהיר
לונדון	18 – 11	מעונן
ליסבון	27 – 17	בהיר
מדריד	24 – 8	בהיר
מונטריאול	21 – 9	מעונן
ניו־יורק	18 – 16	גשום
סאן פאולו	21 – 10	מעונן
פרנקפורט	12 – 8	גשום
ציריך	13 – 5	מעונן
ריו דה ז'נרו	29 – 12	בהיר
שיקגו	27 – 13	בהיר

swissair +

חברת החשמל לישראל בע"מ
אגף הבצוע
מכרז מס' 184/132/86
החברה מזמינה בזה הצעות
לייצור והרכבת מערכת שילוט בבנין משרדי החברה ברחוב החשמל 16 ת"א
פרטים וטופסי המכרז אפשר לקבל תמורת תשלום של 69.– ש"ח (כולל מ.ע.מ.) במשרדי אגף הבצוע רחוב מקוה ישראל 5, תל־אביב, בין השעות 09.00 – 12.00 עד יום ה' 12.6.86.
רשאים להשתתף במכרז הנ"ל רק "קבלנים רשומים".
על ההצעות להגיע למשרדנו עד יום ה' 19.6.86 שעה 12.00.
אין החברה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

מפקד יחידת הקישור של צה"ל בדרום־לבנון, תא"ל דני רוטשילד:

רצועת הבטחון בתום שנה – הצלחה! השיעים בדרום־לבנון חוזרים לצד"ל.

מאת דן אבידן, סופר "דבר" לענייני ערבים

מספר התושבים השיעים בדרום־לבנון המתגייסים לכוחותיו של הגנראל אנטואן להד גדל מראשית השנה – על כך סיפר אתמול תא"ל דני רוטשילד, מפקד יחידת הקישור של צה"ל בדרום־לבנון, במלאות שנה להקמת רצועת הבטחון.

בשיחה עם תא הכתבים לענייני ערבים אמר תא"ל רוטשילד, כי המוטיבאציה של השיעים להצטרף לשורות צד"ל גברה מראשית השנה בעקבות האיום המוחשי שיצרו המחבלים הפלשתינים על איזור הדרום ומתוך רצונם של השיעים למנוע את שובם של המחבלים לדרום ולשמור על השקט באיזור זה למען רווחתם. הוא גילה, כי השיעים שהתגייסו באחרונה לשורות צד"ל היו בעבר לוחמים בצבאו של רב־סרן חדאד, אך הם סירבו עד כה להתגייס לצד"ל בטענה שאין ברצונם להתנגש עם בני עדתם החברים בתנועת "אמל". לדבריו, 20 אחוז מחיילי צד"ל הם כיום שיעים, המשרתים באיזור מגורי משפחותיהם.

תא"ל רוטשילד עמד על כך, שהחששות שרצועת הבטחון תתפורר בלחץ הטרור השיעי ושלא יהיה אפשר לקיים שיתוף פעולה הדוק בין צד"ל לבין צה"ל לבין האוכלוסייה השיעית בדרום – התבדו. במהלך השנה התברר, שלשיעים יש אינטרס לא פחות מאשר לתושבים הנוצרים למנוע חדירת מחבלים לרצועת הבטחון ולגבול הצפון. אחד הסימנים להצלחת איזור הבטחון בבלימת פיגועים הוא העובדה, שבשנה החולפת כמעט ולא היו מעשי טרור לעבר ישובי הצפון מתוך הרצועה, ורוב הפיגועים באו מחוץ לאיזור הבטחון.

מפקד יק"ל מנה כמה סיבות להצלחת הגנת ישובי הצפון מתוך רצועת הבטחון: תושבי הרצועה השיעית, שהסתייגו תחילה מלהתגייס לשורות צד"ל בשל חששם שצה"ל לא יחזיק מעמד באיזור זה תחת לחץ הטרור הפלשתיני ושל הקבוצות השיעיות הקיצוניות, גילו, כי צה"ל וצד"ל מחזיקים מעמד יפה ברצועת הבטחון ומונעים פעילות מחבלים בה ולכן הרבו המתגייסים מתוכם לשורות צד"ל. גורם נוסף שהגביר את הנכונות של תושבי הרצועה השיעים להתגייס לצד"ל היה התבדות הידיעות על היערכות יוניפי"ל במקום צה"ל לאורך הגבול הבינ־לאומי. התבססותם של המחבלים הפלשתינים באיזור צידון ונסיונות חדירתם לאיזור רצועת הבטחון הזיקו את המוטיבאציה של התושבים השיעים בדרום להתגייס לצד"ל, כדי להילחם במסגרתו נגד ארגוני הטרור הלבנונים הקיצוניים בכלל, ונגד ארגוני אש"ף בפרט. הדבר נובע מהאינטרס העליון של רוב השיעים בדרום למנוע את חזרת אש"ף לאיזור זה ומתוך רצונם לסייע לתנועת־האם שלהם, "אמל", לנצח במאבקה על ההגמוניה בעדה השיעית ולמנוע את התבססות הארגונים הפלשתינים בלבנון.

תא"ל רוטשילד ציין, כי הידוק שיתוף הפעולה בין תושבי הדרום לבין צד"ל וצה"ל הוא המפתח להצלחת תפיסת רצועת הבטחון. צד"ל ומפקדו אנטואן להד הוכיחו, לדבריו, יכולת רבה בסיכול פיגועים נגד הרצועה ונגד גבול ישראל. חלק ניכר מהאבדות הרבות שנגרמו לצד"ל היה כתוצאה מטעויות מבצעיות, ולא כתוצאה מהצלחתו של הצד שכנגד. מפקד יק"ל ציין גם, כי בשמונת החודשים האחרונים פסק גל העריקות של לוחמים שיעים מצד"ל.

בין האויבים המסוכנים ביותר של רצועת הבטחון הזכיר תא"ל רוטשילד את ארגוני השמאל הלבנוניים. ארגונים אלה מסתייעים לדבריו במנגנון הבטחון של צבא סוריה, החונה בלבנון והמספק להם אמצעי לחימה, הדרכה וידע. הבעת' הפרו־סורי והמפלגה הלאומית הסורית, השייכים לארגונים אלה, ביצעו, לדבריו, כמה פיגועים כואבים במיוחד, כגון פיגועי מכוניות־התופת ומעשה החבלה בתחנת הרדיו הנוצרית ברצועת הבטחון. הוא ציין, שהקבוצות הנוצריות מגובשות היטב באיזור הדרום, כי הן בעלות אינטרס משותף להילחם נגד ארגוני הטרור והן מושפעות מתהליך הלכידות הפוקד לאחרונה את המחנה הנוצרי בצפון המדינה.

ברה"מ מזמינה אסטרונאוט בריטי לתוכנית־החלל שלה

מאת דליה שרון, סופרת "דבר" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל"דבר"). – ברה"מ הציעה לבריטניה לכלול אסטרונאוט בריטי בתוכנית החלל הסובייטית. ההצעה הועברה על ידי משלחת פרלמנטרית מבריטניה, בת 14 חברים, אשר עשתה בברה"מ, והיא תידון בקבינט הבריטי.

רוי גיבסון, ראש תוכנית החלל הבריטית, אמר בראיון לטלוויזיה כי על ההצעה להיבדק לגופה כדי לעמוד על ערכה המדעי. הוא הוסיף ואמר כי נסיון מסוג זה חיוני בפיתוח תוכניות החלל הבריטית. כן גילה כי בעבר היו הזמנות כאלה "בעלות משקל".

מרכז שיקום לנכי צה"ל ולחיילים יהודים מחו"ל ע"ש האסטרונאוטית רזניק

מאת נח זבולוני, סופר "דבר"

מרכז לשיקום נכי צה"ל וחיילים יהודים נפגעי חזיתות אחרות בעולם, על שמה של האסטרונאוטית היהודיה־האמריקאית ג'ודית רזניק, שנספתה עם ששה מחבריה בהתפוצצות מעבורת־החלל "צ'לנג'ר" – יוקם בירושלים.

השבועון היידי "אלגמיינר זשורנאל" בארה"ב מוסר, כי הוועדה הציבורית להנצחת שמה של האסטרונאוטית היהודיה, שבראשה עומד אביה, ד"ר מרווין רזניק, וקיבלה את חסותו של הארגון הציוני "בני ציון" באמריקה כבר החלה באיסוף כספים למטרה זו. בהקמת המרכז ישקעו 10 מיליון דולאר.

אנשים • אנשים •

מופקרים

ח"כ שולמית אלוני (בתמונה) מאשימה את ראש העיר טדי קולק ואת המשטרה כי הם השאירו חברות האורחים להלחם לבדם את המלחמה בחרדים ובאלימותם. לדבריה, היד הרכה והמלטפת של הרשויות הפקירה את הציבור החילוני. "העיריה והמשטרה חייבים להעמיד הגנה למי שמשרת את הציבור ולא בכדי מבקשת חברת פוסטר מדיה להסתלק מהעיסקה עם עיריית ירושלים באשר אינה מוכנה לעשות את אשר היו העיריה והמשטרה צריכות לעשות.

תכנון חברתי

ישיבתה הראשונה של המועצה לתכנון חברתי, פרי יוזמתו של ראש הממשלה שמעון פרס ושר הכלכלה והתכנון גד יעקובי, התקיימה אתמול בלשכת ראש הממשלה בירושלים. כיו"ר המועצה התמנה פרופ' שלמה בן־עמי מאוניברסיטת תל־אביב וחברים בה כראשי ועדות פרופ' יונה רוזנפלד, ראש מועצת שדרות, עמיר פרץ, פרופ' רבקה בר־יוסף ופרופ' יחזקאל דרור. השר יעקובי אמר בישיבה, כי למרות הירידה ברמת המתח הבין עדתי והיציבות היחסית שהושגה בתחום הכלכלי, ישנם מוקדי דאגה שהמועצה תצטרך לעסוק בהם. "נתוני הדו"ח האחרון של בנק ישראל מעידים", אמר יעקובי, "כי חלק מהאוכלוסיה בארץ מיוצאת לחו"ל על ידי הירידה". ראש הממשלה הוסיף כי יש לדון ברצינות "לאן ישראל הולכת מהבחינה החברתית ויש לחתור לעיצוב של חזון בתחום החברתי".

יקיר צור

משמר יופי ותיק

מנכ"ל משרד החינוך אליעזר שמואלי (בתמונה) נבחר אתמול בנשיאה החדש של "המועצה לארץ ישראל יפה". ההודעה על בחירתו נמסרה בישיבה חגיגית של מליאת המועצה, שהתקיימה במשכן נשיא המדינה. שמואלי סיפר כי כבר לפני 40 שנה החל להתעניין בנושאי שימור יופיה של הארץ, זאת כשהיה אחראי על קבוצת נוער עובד בירושלים ויצא עם חניכיו לנקות את רחובותיה של עיר הקודש.

מנדלסון ומוצרט

השנה מלאו 200 שנה למותו של ההוגה היהודי הגרמני הדגול משה מנדלסון והדבר צויין גם בארץ. אך מעטים בוודאי יודעים כי עותק של ספרו "פיידון או על הישארות הנשמה" נמצא בספרייתו של וולפגנג אמדאוס מוצרט והשפיע כנראה על השלמתו הפילוסופית של המלחין הדגול עם המוות. פרט זה הוזכר בהרצאה מעניינת של ד"ר ודגר פיק, האיש מספר 2 בשגרירות המערב־גרמנית בישראל, על "מוצרט במכתביו". ההרצאה בהשתתפות רבים מסגל השגרירות בראשותו של השגריר וילהם האז נערכה בסיום העונה של החוג הספרותי בביתה של נדיה מאוסיג, בתל־אביב. ד"ר פיק, שהוא מעריץ של מוצארט מאז ראה לראשונה את "דון ג'ובאני" לפני 32 שנה, מנגן גם כינור שני בתזמורת הקאמרית של אוניברסיטת תל־אביב בנצחו של ד"ר סם סבא.

ש"ין

הומור צבאי

הרמטכ"ל רב אלוף משה לוי (בתמונה), שביקר אתמול את שבטי הבדואים בנגב לרגל סיום צום חג "עיד אל פיטר", שפע הומור והירבה להתבדח עם מארחיו ועם חברי פמלייתו. כך, למשל, כאשר כיבד המארח השייח' עודה אבו־עמר את אורחיו בפירות וירקות, העיר הרמטכ"ל באוזני הממונה על מחוז הדרום שלום דניגו: "אדוני הממונה על המחוז, בגלל שאתה דתי, אנחנו נאלצים לאכול היום מלפפונים".

אמיר רוזנבליט

פרס על קשר

עורך ומגיש תכנית הרדיו "קשר ליילי" יובב כץ הוא חתן "פרס זיו" לעתונאים לשנת 1986. הפרס מוענק לעתונאים שהצטיינו בתרומה חיובית של עבודתם לחברה והוא ניתן על ידי העמותה "צדק, מידות, מוסר", שחבריה הם פרופ' אפרים אורבך, הרב שאר־ישוב כהן, עו"ד רבקה כץ והשופט יצחק קיסטר. מועמדותו של יובב כץ לפרס הוגשה על־ידי המאזין מיכאל ילינסבורגר, עובד חברת החשמל בחיפה. בנמקו, הדגיש כי תכנית "קשר ליילי" היא על הביטוי האנושי־הומני. התכנית מופשת קשר אנושי על בסיס של עקרונות אהבת האדם ויחס של כבוד לזולת. התכנית הפכה לדוקומנטציה חיה של השואה, העליה ותקומת המדינה ולעדויות המאזינים המשתתפים בה גם ערך היסטורי מסויים. הפרס יוענק לכץ על־ידי יו"ר הכנסת ב־17.6.86.

יעל אמרני

נרשמה הצלחה

כ־400 יוצאי תנועת־הנוער לשעבר "תכ־ל ת ־ ל ב ן" מצ'כוסלובקיה התכנסו בסוף השבוע בקיבוץ נאות מרדכי לציון מלאת 75 שנה לעלייתם ארצה. בין המשתתפים בלט יצחק בן־אהרון מגבעת חיים מאוחד, אשר ביחד עם 17 מחניכי התנועה ייסדו את הקיבוץ. במהלך הכנס הוזח כי בבדיקה שערכו ראשי התנועה לשעבר לקראת הכנס התברר כי בין שתי מלחמות העולם עלו לארץ כ־1000 מחניכי התנועה. רובם החלו את דרכם בקיבוצים אך רק מקצתם מצאו בקיבוץ את ביתם ומעטים מאוד ירדו מן הארץ.

שמעון וייס

חילופים

באחרונה קרה שדיפלומטים מערביים, אשר כבר שרתו בישראל בדרגים נמוכים יותר, חוזרים לכהן כאן בתור שגרירים. המושבה הדיפלומטית בארץ נפרדת בימים אלה מהשגריר הדני מוגן אוגה נילסן החוזר לקופנהגן. אך רבים בארץ ישמחו בוודאי על מינויו של יעקב רימר כשגריר החדש. רימר כיהן כאן כמספר 2 בשגרירות דנמרק בשנים 1972־1969, ועשה שנים רבות כציר במשלחת ארצו בקהילה הכלכלית המערב־אירופית בבריסל.

ש"ין

עדות

במעמד יוצר "שואה", קלוד לנצמן (בתמונה), הוקרן אתמול בהצגת בכורה בישראל חלקו הראשון של הסרט התיעודי בן תשע וחצי השעות.

להקרנת הבכורה במוזיאון תל־אביב הוזמנו כמה מניצולי השואה, שעדויותיהם הן נדבך חשוב בסרט ושלנצמן הגדירם כגיבורים, חברי־כנסת, אנשי רוח ואנשי תקשורת. קלוד לנצמן שהקדיש לעשיית המסמך המצולם החשוב הזה עשר שנים, היה נרגש בהדגישו, כי כל השנים רדפה אותו המחשבה ששישה מיליון יהודים הובלו אל מותם מול עולם אדיש ומתעלם מהזוועה. "הקהל הבא לצפות בסרט מלווה את הקרבנות בדיעבד", ציין לנצמן.

הבוקר יוקרן חלקו השני של הסרט למוזמנים והחל ממוצאי־שבת הוא יוקרן בסדירות לקהל הרחב. בטקס ד' יארח נשיא המדינה חיים הרצוג במעונו הקרנה מיוחדת לממשלה ולכנסת.

עליזה ולך

مكتب امن الاهل

מאה שערים • מאה שערים • מאה שערים

נטיה לעליות ברוב ענפי המניות

מאת הדה בר

יום המסחר הראשון של השבוע, עבר על שוק המניות במגמה מעורבת המלווה בנטיה היה יותר לעליות שערים.

מניות הבנקים שב„הסדר" נסחרו ללא שינוי בשער, וזאת בעקבות עודף ביקוש נמוך ועיד של 500 אלף ש"ח.

יצויין שבמניות פועלים ע"ש וסטוק בל"ל נרשם מחזור עסקות גדול בהרבה מעודף הביקוש או ההיצע ההתחלתי.

התשואה הדולרית במניות „ההסדר" נקבעה ברמה של 11.3 עד 11.6 אחוזים.

ביקוש לצמודי מדד

לאגרות החוב הבודדות נרשם עודף ביקוש נמוך של 6.7 מיליון ש"ח. שעריהן של הסדרות השונות נסחרו בעליות שערים עד אחוז אחד.

באגרות החוב הדולריות נרשם עודף היצע נמוך של 0.8 מיליון ש"ח. אגרות „ארמון" נסחרו בירידות שערים עד 0.5%, אגרות „רמון" נסחרו בתנודות שערים עד 0.5% ואגרות „גלבוע" נסחרו בירידות שערים עד אחוז אחד.

צבירה בקרנות הנאמנות

במערכת קרנות הנאמנות נרשמה אתמול צבירה כספית של 16 מיליון ש"ח.

לקרנות הנאמנות המתמחות במניות נרשמה צבירה של כ־6 מיליון ש"ח ולקרנות הסולידיות הוחזרו כספים בהיקף של כ־10 מיליון ש"ח.

הכספים הרבים, הנצברים לאחרונה במערכת קרנות הנאמנות, ובעיקר באלו המתמחות במניות אינם מופיעים בצורה של הרמת ביקושים „בלידר" אלא משמשים לקליטת היצעים בימים „קשים".

שיטה זו של שימוש בכספי הקרנות לצורך קליטת היצעים יוצרת למעשה רשת כללי במניות השוק החופשי, בשל כך שוק המניות הפך לשוק „סגבי" בו נייר שנקלט ביום מסויים ללא שינוי בשער יש לו ביקושים ועליות שערים למחרת, נייר שנקלט בירידת שער מתנהה התגובה כו היא מאוחרת יותר ולאחר השלמת ירידת שער של כ־10% מתחיל בו גל העליות שבסך הכל — שוק המניות אינו מתפרץ לשום כיוון ומתחיל להרמות אם אם לשווקים הסולידיים.

ספקטרוניקס — מחזור גדול

במניות „ספקטרוניקס" נרשם אתמול מחזור עסקות גדול במחזור. החברה פרסמה בסוף השבוע דו"חות כספים שהראו על גידול נאות ברווח לרמה של 4.3 מיליון דולר.

למרות הדו"חות הטובים ואולי בגללם נרשם למניות אלו עודף היצע בנסה. ההיצע נקלט ללא שינוי בשער, ככל הנראה ע"י הבוכר הגדול.

התנהגותם „המשונה" של מניות „ספקטרוניקס" מקורה בפיזור הרב של המניות, בעקבות מכירות של בעלי עניין (משפחת המייסדים) במהלך השנה החולפת.

פעילות קודח

למספר מצומצם של מניות נרשמו אתמול עודפי ביקוש גדולים. ביניהן מניות „כלל נדל"ן" — להלן נרשם אתמול עודף ביקוש של 65 אלף ע"נ וזאת בעקבות העסקה המפורסמת בה העבירו 120 אלף ע"נ מבטוחה לפועלים. שערן של מניות אלו עלה ב־2.9% תוך מחזור עסקות של 76 אלף ע"נ.

במניות „החברה לישראל" נמשכה מגמת הביקושים, למניות בנות 5 שקל נרשם עודף ביקוש של 1.2 אלף ע"נ ושערן עלה ב־4.8% במניות „פיון" הקשורות לחברה לישראל, היתה אתמול „החלפת ידיים" בך שבנגט, נרשם בהן עודף היצע של 600 ע"נ זה ניקלט ללא שינוי בשער ומחזור העסקות בהן הסתכם ב־3.5 אלף ע"נ. גם מניות „פטרוכימיים" מרכזות לאחרונה עודפי ביקוש גדולים. הסיפור שמאחורי המניה הוא הסיכוי לפתרון בעיית האתילן בעקבות מיזוג צפוי בין בתי הזיקוק למפעלים הפטרוכימיים. אתמול נרשם להן עודף ביקוש של 27 אלף ע"נ, שערן עלה ב־2.5% במחזור עסקות של 14 אלף ע"נ בלבד.

ינהר — הפסד מתואם

לחברה נרשם הפסד מתואם של 2.9 מיליון ש"ח לשנה שהסתיימה ב־31 לדצמבר 1985. וזאת לעומת רווח של 1.4 מיליון ש"ח בשנת 1984.

ריב — רווח מתואם

לחברה נרשם רווח מתואם של 460 אלף ש"ח לשנת 1985 וזאת לעומת הפסד של כ־100 אלף ש"ח ב־1984.

תשואת יתר להנפקת מזרחי

להנפקת האג"ח של חברת הבת מקבוצת בנק מזרחי נרשמה תשואת יתר של פי 7.5 ההנפקה הוצעה במכרז המחיר שנקבע לאג"ח הגיע ל־109.5% משוויין הנקוב. גיוס ההון הסתכם לפיכך בכ־18.9 מיליון שקל לעומת כ־17.2 מיליון שקל שתוכננו לגיוס על פי השווי הנקוב של המניות.

פדרמן מעמיק שליטתו בעלית

קבוצת פדרמן ממשיכה להעמיק את אחיזתה בעלית. אתמול נמסר לבורסה כי הקבוצה שכרה קו התנגדות נוסף של קבוצת המייסדים וזאת בחברה הקשורה „עלית תעשיות מזון" — הרווחית ביותר בקבוצת עלית.

בחברה זו, המרכזת את עיסקי הקפה של הקבוצה יש לעלית 40% שאר המניות הינן בידי משפחות המייסדים. רזי ושלום פדרמן קיבלו אופציה לרכישת 9% מהמניות המוחזקות על ידי בני משפחת פרומצ'נקו תמורת 1.8 מיליון דולר.

האופציה הינה עד ה־10.12.86 ולשאר בעלי המניות בחברה (קבוצת המייסדים) אפשרות לרכישת המניות. עד תאריך זה. העיסקה נעשית לפי שווי של 20 מיליון דולר. אם שאר משפחות המייסדים — ביחד או לחוד — יבקשו להשאיר את החברה בבעלותם הם יצטרכו לגייס 1.8 מיליון דולר לפחות כדי למנוע השתלטות משפחת פדרמן גם על החברה הז.

ר.ש.

שערי המניות

בנקים מסחריים

שאינם בהסדר ההצמדה

אגוד ע	17600	47.0	+100	+.6	+118
הפננות 0.1	1100	4415	-45	-3.9	-4192
הפננות א 0.5	745	2506	+11	+1.5	+2025
הפננות אפ 2	820	3760			+1920
כללי לא בהסדר	26400	65.0	-500	-1.9	-78.0
בנק בנ' אמריק 1.	— הפסקת מסחר —				
בנק בנ' אמריק 5.	— הפסקת מסחר —				
בנק בנ' אב אופ1	— הפסקת מסחר —				
הבינלאומי 5.0	3735	2885	+100	+2.8	+7275
פ.ע.ב. 0.5	4330	3311	+80	+1.9	+3326

כלולים בהסדר ההצמדה

אידיבי ר.נ 100.0	83300	266	+110	-.1	+457
אידיבי ב 100.0	83600	1.0			-1.0
אידיבי בב א 2.0	511000	1.0			+9.0
אגוד 1שה	62700	72.0	+210	+.3	+122
דיסקונט ב	107900	22.0	+900	+.8	+107
דיסקונט א	106850	237	-200	-.2	-250
דיסקונט שה ב	12550	42.0			+58.0
המזרחי ש	34300	598	-70	-.2	-64.0
המזרחי ב	34550				
המזרחי שה 9	15750		+50	+.5	+100
הפועלים בבב	114300		+1049	+.9	+6.6
הפועלים ש	56630	1478			+51.0
הפועלים ב	56630	95.0	-20		-99.0
כללי א 1.0	145300	27.0	+100	+.1	+89.0
כללי אפ 9	140000	2.0			+9.0
כללי שה 5	109934	2.0			+48.0
כללי שה 7	7001	6.0	+11	+.2	+75.0
כללי 100.0	35950	1917			-157
כללי שה 9	— הפסקת מסחר —				
כללי שה 11	13580	356			-156
[illegible] 1.0	48650	3.0	+500	+1.0	+70.0
[illegible] 5.0	24970	7.0	+970	+4.0	+162

בנקים למשכנתאות

אדנים 0.1	תב 13985	150	+965	+7.4	+254
לאומי משכנתא ש	5110	232	+60	+1.2	+138
לאומי משכנתא ב	5050	4.0			-4.0
כרמל ש	תב 4679	49.0	+279	+6.1	+36.0
כרמל שה 1	3978		-22	-.7	-150
בנק ב' 5.0	תב 7595	4.7	-844	-10.0	-84.6
בת משכן ש	1460	1297	+40	+2.8	+3038
משכן ב ש	2622	546	+25	+1.0	+408
עצמאות 0.1	7600	138	-200	-2.6	-80.0
טפחות בכור ש	14400	36.0	-150	-1.0	-19.0
טפחות רג ש	14400	86.0	+20	+.1	+14.0
טפחות שה 1	7400		-250	-3.3	-20.0
טפחות שה 2	5894	1011	+77	+2.0	+1160
ישבור 1.0	1632	35.0	+1	+.1	+46.0
ישבור 5.0	תב 799	310	+49	+6.5	+298
בירב 1.0	5120	447	+100	+2.0	+714

מוסדות מימון

שלמון א ש	389	8807	-5	-1.3	-17119
החקלאות מבוב א	— הפסקת מסחר —				
החקלאות מבוב ג	— לא נסחר —				
לאומי תעשיה א ש	5980	294	+260	+4.6	+368
פתוח תעשיה מבב	— לא נסחר —				
פת תעש בב ג	— לא נסחר —				
פת תעש בב גג	— לא נסחר —				
פת תעש בב גג1	— לא נסחר —				
פת תעש בב ד	— לא נסחר —				
פת תעש בב דד	— לא נסחר —				
מרכז קבלנים 5.0	522	856	-10	-1.9	-1359
הירות בב	— לא נסחר —				
כלל ליסינג א0.1	תב 10700	333	+600	+5.9	+308
כלל ליסינג ב0.5	8050	218	+350	+4.6	+249
כלל ליסינג אג"ח	תב 11399	89.0	+749	+7.0	+95.0

ביטוח

אררט 0.1	970	246	+20	+2.1	+158
אררט א 0.5	464	1580	+20	+4.5	+2339
בטוח משנה 0.1	935	243	[illegible]	[illegible]	[illegible]
בטוח משנה 0.5	תב 304	2476	-34	-10.1	-3467
הדר 1.0	380	2514			-814
הדר 5.0	209	2839	-1	-.5	-5449
הסנה ש	536	28689	+5	+.9	+22557
הפניקס 0.1 בנה	793	680	+28	+3.7	+843
הפניקס 0.5 בנה	440	1281	-5	-1.1	-214
המשביר-הדאל 1.0	7100	50.0	-100	-1.4	-58.0
המשביר-הדאל 5.0	תב 3150	377	-200	-6.0	-424
ידידיה 0.1	— הפסקת מסחר —				
ידידיה 0.5	— הפסקת מסחר —				
מנורה 1.0	8400	49.0	+400	+5.0	+28.0
מנורה 5.0	3500	171	-110	-3.1	-257
סהר ג 1.0	4600	189	+200	+4.6	+212
כארדום 0.1	2600	552	+30	+1.2	+253
צור ש בנה	400	8083	+7	+1.8	+12047
ציון החזקות 1.0	16200	4.0	+250	+1.6	+3.0
ציון החזקות 5.0	4200	47.0			-67.0

מסחר ושרותים

מסחר

אינטרגאמא 1.0	4650	53.0			+34.0
אינטרגאמא 5.0	1360	690	-50	-3.5	-1330
אינטרגאמא אופ 1	920	500			-426
מאיר עזרא 1.0	4840	110	+40	+.8	+29.0
מאיר עזרא אופ 1	תב 4500	60.0	-440	-8.9	-147
כתנה 1.0	— הפסקת מסחר —				
כתנה 5.0	— הפסקת מסחר —				
כלל סחר 1.0	1043	4737	+45	+4.5	+6601
קריסטל 1.0	6650	148	+100	+1.5	+81.0
רפק 0.1	31000				+3.3
רפק 0.5	10353	64.0	+493	+5.0	+64.0
שופרסל א 2.0	5410	315	+10	+.2	+60.0
שופרסל ב 10.0	3500	1172	+25	+.7	+747

שרותים

דלק ג ש	6260	1505	+90	+1.5	+2906
הראל 1.0	2765	58.0			-38.0
הראל 5.0	1300	235			-42.0
ספנות הספקה 0.1	תב 15376	84.0	-1709	-10.0	-98.0
ספנות הספ' 0.5א	5501	163			-6.0
קרור 0.1	3000	441			+187
קרור 1.0	431	10714	+9	+2.1	+7608
חברת החשמל 0.1	— הפסקת מסחר —				
מחסני ערובה 0.1	5500	150	+150	+2.8	+381
מחסני ערובה 0.5	1960	828	+60	+3.2	+880
קונסורטיום 0.1	1920	479	+55	+3.0	+707
קונסורטיום 0.5	1067	496	+5	+.5	+342
קופל 1.0	— הפסקת מסחר —				
קופל אפ 1	— הפסקת מסחר —				

מלונות ושרותי תיירות

גלי זוהר 1.0	תב 13090	170	+1190	+10.0	+179
גלי זוהר 5.0	תב 6500	268	+1402	+27.5	+876
מלונות דן 1.0	3985	144	+135	+3.5	+110
מלונות דן 5.0	2701	18.0	+1		+18.0
חוף האלמוג 0.1	4800	106	-250	-5.0	-148
כנס 1.0	3300	103	+50	+1.5	+53.2
מלונות ירדן 1.0	תב 3451	179	-239	-6.5	-240
מלונות יהלום 1	— הפסקת מסחר —				

מחשבים ושרותי מחשב

דטה מיכון 1.0	3900	258	-70	-1.8	-294
ת.ו.ב.ע. 1.0	12699	12.0	+399	+3.2	+12.0
יעבץ 1.0	3800	57.0	+90	+2.4	+81.0
יעבץ אפ 1	3550		+149	+4.4	+29.0
כלל מחשבים 1.0	קו 8312		+396	+5.0	+396
מ.ל.ל. 1.0	9600	60.0	-50	-.5	-49.0
מ.ל.ל. 5.0	4350	172	-120	-2.7	-172
מיטב מחשבים 1.0	2800	145	+45	+1.6	+135
ניקוב מחשבים 1.	7532	111	+1		-266
ניקוב מחשבים 5.	5590	142	+62	+1.1	+133
תים מחשבים 1.0	2000	911			+225
תים מחשב אפ 1	19700	20.0			+20.0

מקרקעין ופיתוח

נדל"ן בינוי ופיתוח

אברהם בינוי 1.0	— הפסקת מסחר —				
אברהם בינוי 5.0	— הפסקת מסחר —				
אורן מבנים 1.0	760	716	+4	+.5	+654
אורן מבנים 5.0	379	1085	-1	-.3	-230
אזורים 1.0	650	6287	-16	-2.4	-8843
אילון 1.0	375	5361	-10	-2.6	-4711
אילון אפ 1	1440	362	+40	+2.9	+598
אל-רוב 1.0	3670	295	+50	+1.4	+137
אל-רוב 5.0	3617	1.0			-1.0
אמבנים 1.0	• 2394	793	+114	+5.0	+1046
• ביצוע חלקי 70.60%					
אמבנים אפ 1	קו 2065		+114	+5.8	+128
אפריקה 0.1שה	34900	153	+450	+1.3	+142
אפריקה 1.0שה	25450	249	+250	+1.0	+372
אפריקה אפ 5	19300	43.0	+800	+4.3	+35.0
ארזים 1.0	2498	310			-60.0
ארלון 1.0שה	2400	827	+30	+1.3	+417
ארלון 5.0שה	1330	2092	+50	+3.9	+2454
בן-יקר גת 1.0	3680	74.0	-20	-.5	-67.0
ברנוביץ 1.0	4000	128			-9.0
ברנוביץ 5.0	2610	145			+95.0
דנקנר 1.0	4380	228			-17.0
דרוקר 1.0	444	1271	+14	+3.3	+2384
דרוקר 5.0	350	97.0	-8	-2.2	-447
דרוקר אופ 1	266	537	-13	-4.7	-779
דרור 0.1	תב 6863	107	+327	+5.0	+79.0
דרור 0.5	4455	50.0			-5.0
ת.ל.ב. 0.1	— הפסקת מסחר —				
ת.ל.ב. 0.5	— הפסקת מסחר —				
נכסים ובנין 1.0	2879	1619	+50	+1.8	+2637
גב-ים 0.1	4221	67.0	-49	-1.2	-36.0
גב-ים 0.5	2529	526			-331
הכשרת הישוב 1.0	50500	88.0			+92.0
ישפרו 0.1	2515	331	-20	-.8	-145
ישראלום 1.0	מב 1425		-75	-5.0	-345
ישרס 10.0	12400	32.0	+99	+.8	+9.0
כהן פיתוח 1.0	7305	3.0	-385	-5.0	-18.0
כלל נדל"ן [illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
לוסיד 1.0	4700	291	-200	-4.1	-371
לוסיד 5.0	1890	127			-75.0
מ.ת.מ. 1.0	3290	559	+40	+1.2	+350
מאגורי בניה 1.0	569	4414			-324
מאגורי בניה אופ1	425	1561	[illegible]	-.2	+663
מגדל בנין 1.0					
מישגאל 5.0	290	4391	+5	+1.8	+2871
מנרב 5.0	640	2279			+114
סר-לו 1.0	482	841	+7	+1.5	+327
לוינשטיין 1.0	תב 453	1507	-37	-7.6	-873
לוינשטיין 5.0	123.0	13630	-2.0	-1.6	-5335
ליפשיץ 1.0	1399	307			+431
ליפשיץ 5.0	649	1173	-1	-.2	-985
נאות אביב 0.5	30800	23.0	+250	+.8	+3.0
נכסי אחדים 1.0	765	2094			+41.0
סהר החזקות 1.0	12140	40.0	+240	+2.0	+116
סהר החזקות 5.0	8400	184	+188	+2.3	+171
סולף 1.0	4300	23.0			-21.0
סולף 5.0	2760	80.0	+80	+3.0	+300
עמר ופליט 1.0	750	962	-20	-2.6	-401
קוסריה 0.1	1800	373	+30	+1.7	+199
קוסריה 0.5	889	480	+29	+3.4	+549
רוגובין 1.0	3059	321	+99	+3.3	+292
רוגובין 5.0	2045	422	+60	+3.0	+654
רסקו מבנה	תב 6588	41.0	+488	+8.0	+54.0
רסקו רג	5833	82.0			+37.0

חקלאות

מטעי הדר 0.1	2730	1034	+50	+1.9	+1364
מטעי הדר 0.5	1635	406	+40	+2.5	+477
מהדרין 0.1	7100	470			+142
נכסי הדרים 1.0	1175	4365	-10	-.8	-2411
פרי אור 0.5	2770	440	+50	+1.8	+804
שב-הר 5.0	18000	207			-1.0

תעשייה

מזון וטבק

אסאס 1.0	1400	150	-50	-3.5	-252
גולדפרוסט 1.0	2309	415	-1		-301
גולדפרוסט 5.0	קו 1195		+57	+5.0	+1343
גולדפרוסט אפ 1	1250	150	+50	+4.2	+28.0
דובק מב ש	3800	1564	-150	-3.8	-744
דובק מב ב	3850	1348	-100	-2.5	-1258
וגלכל 1.0	1163	898	-12	-1.0	-408
וגלכל 5.0	713	500	-12	-1.7	-500
פרי-גה 1.0	2252	748	+49	+2.2	+1162
פרי-גה 5.0	1735	34.0	+35	+2.1	+216
טמפו בירה 1.0	13901	147	+11	+.1	+133
טמפו בירה 5.0	תב 8150	336	-750	-8.4	-240
יכין 1.0	— הפסקת מסחר —				
יכין א 5.0	— הפסקת מסחר —				
מן 1.0	9600	12.0	-500	-5.0	-12.0
מן 5.0	5060	40.0	-150	-2.9	-34.0
סנפרוסט 1.0	8240	124	-250	-2.9	-231
עלית 0.1	14800	22.0	+110	+.8	+37.0
עסיס ב 0.5	38900	22.0	+500	+1.3	+11.0
שלמה אנגל 1.0	2173	411	+103	+5.0	+643
שמן מבוב ש	7699	87.4	+149	+2.0	+65.0

טקסטיל והלבשה

אדנר 1.0	899	2054	+14	+1.6	+800
אופים 1.0	1620	230	+40	+2.3	+130
אופנת ברוך 1.0	2550	100			-36.0
אופנת ברוך 5.0	1662	225	+2	+.1	+277
אפתן 1.0	— הפסקת מסחר —				
אפתן אופ 1	— הפסקת מסחר —				
ארגמן רג ש	13185	251	+185	+1.4	+249
דלתא-גליל 1.0	4790	23.0			-3.0
דלתא-גליל א 3.0	3490	772	+10	+.3	+978
מטוויות באזור 1.	1698	320	+48	+2.9	+208
מטוויות באזור 5.	קו 924		+44	+5.0	+1902
מטוויות אפ 1	תב 620	378	+65	+11.7	+3522
ריסלר 1.0	3570	36.0			-48.0
ריסלר 5.0	2700	335	-30	-1.1	-405
חדרינן 1.0	4680	799	+30	+.7	+292
זיקית 1.0	4030	82.0			-7.0
זיקית 5.0	3026	200			+52.0
כיב-כוב 1.0	— הפסקת מסחר —				
כיב-כוב אפ 1	— הפסקת מסחר —				
לודזיה 0.1	1800	541	+49	+2.8	+423
לודזיה 0.4	823	3915	+7	+.9	+2065
ליבת 1.0	1155	1251			-233
בגד כליף 1.0	תב 690	922	-45	-6.1	-1054
מקס 0.1	27289	4.0	+1022	+3.9	+5.0
מקס 0.5	תב 11700	184	+700	+6.4	+183
עים 1.0	12850	111			-32.0
עים 5.0	6460	146	-1		-84.0
עבגל 1.0	2001	300	+10	+.5	+215
פולגת א 0.1	9105	279	+5	+.1	+34.0
פולגת ב 0.4	6305	1219			-145
פוליגון א 0.5	7280	186	+210	+3.0	+515
פרעור 1.0	2000	463	-100	-4.8	-332
ניבור בבורינה	14000	68.0			-47.0
תעש רוגוזין 1.0	4090	694	+85	+2.1	+1237

מתכת ומוצריה

אירקונר 5.0	2059	501	-5	-2	-107
אורדן 10.0	11790	264	+70	+.6	+89.0
אורדן 50.0	9110	50.0	-10	-.1	-65.0
אשכלים ש	12202	19.0	+100	+.8	+70.0
האבקו 1.0	11500	23.0			+3.0
המגוף 5.0	תב 6950	141	-450	-6.1	-301
קטטאות מה 1.0	1230	2057	-15	-1.2	-2275
קטטאות מה 5.0	950	1188	+25	+2.7	+915
מודן 1.0	800	208	+21	+2.7	+330
מכנות מודיע אפ א	590	29.0	+10	+1.7	+259
מכנות מודיע 1.0	2601	893	+100	+4.0	+568
כבלי ציון 1.0	2290	430			-143
כבלי ציון 5.0	919	2238			+1253
כבלי ציון אפ 3	740	392	+20	+2.8	+1102
קרמר 1.0	905	370			-116
קרמר 5.0	465	1084			-852
נחושתן 0.1	17890	20.0	-60	-3	-21.0
נחושתן 0.5	7100	111	+86	+1.2	+56.0
עוף 3.0	— הפסקת מסחר —				
פקר פלדה 1.0	7450	50.0			-1.0
קיבג 1.0	1220	263			-180
קיבג 5.0	700	1052			-566
קליל 1.0	תב 4100	181	+200	+5.1	+587
קליל 5.0	2250	663	+81	+3.7	+1001
שלמה 5.0	2250	95.0	+50	+2.3	+45.0
תעשיות לכיש 1.0	תב 1430	2016	+130	+10.0	+2143
תעשיות לכיש 5.0	600	1459			-544

חשמל,אלקטרוניקה ואופטיקה

אלביט 3.0	459000	22.0	+2000	+.4	+16.0
אלקו 0.1	מב 7731		-407	-5.0	-162
אלקו 0.25 ש	3540	441	-165	-4.5	-602
אלקו 0.25 ב	3601	100			+64.0
אלקטרה 0.1	14100	47.0	+400	+2.9	+35.0
אלקטרה א 0.5	6400	337	-210	-3.2	-222
אלרון 3.0	368500	13.0			+6.0
אמ.ה 0.02שה	29880	191			+94.0
כלל תעש אלקטר	2420	2449			+209
ספקטרוניקס 1.0	2469	2181			-119
ספקטרוניקס 5.0	1585	5057			-904
מיכרוכנר 1.0	2111	1291	-80	-3.7	-451
מיכרוכנר 5.0	1180	929	-40	-3.3	-2041
ביתלו 1.0שה	3089	47.0	+19	+.6	+110
ביתלו 5.0שה	1371	601			-248
קנטשטיין אירלר 1.	4961	36.0	+60	+1.2	+33.0
קנטשטיין אירלר 5.	3260	55.0			+6.0
ת.א.ת. 1.0	תב 4895	894	+445	+10.0	+987
ת.א.ת. 5.0	1820	2248	+70	+4.0	+2652
ת.א.ת. אפ 1	15500	51.0	+310	+2.0	+46.0
תדאה 1.0	6100	37.0	+200	+3.4	+78.0

מוצרי בניה

א.מ.כלל בנין 1.	860	2556	+10	+1.2	+2106
אלקול 5.0	9856	76.0			-19.0
אקרשטיין 1.0	1440	360			+552
אקרשטיין 5.0	1210	240	+10	+.8	+77.0
בסת הדיר 1.0	תב 11205	9.5	-1245	-10.0	-9.5
בסת הדיר 5.0	— הפסקת מסחר —				
בר-גן 1.0	4100	39.0	+99	+2.5	+63.0
בר-גן 5.0	1379	461			-361
המכלל 1.0	— הפסקת מסחר —				
המכלל 3.0	— הפסקת מסחר —				
כרמאטבעבע 1.0	7911	50.9	+378	+5.0	+91.4
כרמאטבעבע 5.0	2480	416	-130	-5.0	-542
מ.ל.ם. 1.0	1038	370	+48	+4.9	+360
מ.ל.ם. 5.0	601	210	+20	+3.4	+210
מגדל השק בתעש	3959	392	+60	+1.5	+456
מוזאיקה ולמפן 1	— לא נסחר —				
מוזאיקה ולמפן 5	תב 13475	7.0	+1225	+10.0	+54.0

כימיה, גומי ופלסטיק

אגן 5.0	20600	389			+449
אליאנס ב 200.0	תב 1782	930	+162	+10.0	+628
גל תעשיות 1.0	10500	75.0			-23.0
גל תעשיות 5.0	תב 5632	660	+512	+10.0	+974
דקסטר 1.0	תב 3937	72.0	-400	-9.2	-72.0
דשנים 0.1	6297	120			-162
דשנים 0.5	1700	3042	+40	+2.4	+3863
חיפה כימיקל 10.0	832	9674	+10	+1.2	+7270
טבע ש	58500	184	+500	+.9	+245
טבע אפ 4	53200	22.0			-20.0
ליסטוק 1.0	1480	788	+50	+3.5	+1275
ים המלח 1.0	15750	1517	+250	+1.6	+1600
פטרוכימיים 10.0	570	13923	+14	+2.5	+26833
מקסימה 1.0	8800	11.0	+410	+4.9	+31.0
מקסימה 5.0	2880	115	-30	-1.0	-115
נקה כימיקל 1.0	3660	189	-7	-.2	-107
כנו 1.0	10395	209	+495	+5.0	+168
כנו 5.0	6450	225	+160	+2.5	+258
קים כימיקל 1.0	6350	15.0	-150	-2.3	-37.0
תגל. 1.0	תב 3250	597	+255	+8.5	+592
תגל. 5.0	תב 1990	441	+100	+5.3	+369
תיא 5.0	6250	305	+200	+3.3	+556
פרטנאדז 10.0	10800	44.0	+400	+3.9	+6.8
תרו א 5.0	4850	143			+96.0

עץ ומוצריו,נייר ודפוס

דפרון 1.0	5044	49.0			+46.0
דפרון 5.0	3219	90.0	-1		-180
חג.ד. 1.0	תב 3300	1201	+249	+8.2	+2134
יאה 1.0	5350		+49	+.9	+100
לבידי אשקלון 1.	450	1314	+2	+.5	+1360
לבידאשקלון אופ1	750	212			-263
מולכ ב 0.5	23600	13.0	-1100	-4.5	-32.0
מפעלי נייר 10.0	224000	54.0			+30.0
סקאנה 1.0	3108	174			-93.0
ריס 0.1	— הפסקת מסחר —				
ריס 0.4	— הפסקת מסחר —				
תעד ב 0.2	13950	134			-67.0

תעשיות שונות

אלוטית 1.0	4520	289	+120	+2.7	+171
אלוטית 5.0	3250	53.0			-53.0
אמרין 1.0	4701	154	+130	+2.8	+284
אמרין 5.0	תב 2500	870	+210	+9.2	+1294
חכימה יוד 1.0	8699	19.0			-19.0
דיקה 1.0	6200	50.4			-62.6
דיקה 5.0	תב 3654	1177	+332	+10.0	+2149
פריק 1.0שה	7875	79.0			+9.0
פולק 5.0שה	4949	79.0	+50	+1.0	+221

השקעות תעשיה

מרכזית ב 0.1	6960	456			-236
כור בכ' 1.0	5100000	.4			
כלל תעשיות 1.0	1440	5336	-10	-.7	-8042
מאגרי מכבוליה	420	3882	-21	-4.8	-7974
מאגריסטכו אפ 1	339	1610	-1	-.3	-137

חברות להשקעה

השקעה ואחזקות

אגיש ש	מב 5619		-296	-5.0	-1675
אידיבי פתוח 2.0	4140	2654	+20	+.5	+2506
אינקובה 0.1	1915	357	-79	-4.0	-576
אינקובה 0.5	953	1031	-7	-.7	-1250
אלגר ש	7730	137	+10	+.1	+190
אלגר ב	7900	82.0			+118
אלרן ש	3000	1509	-40	-1.3	-1248
אלרן ב	3168	145	-100	-3.1	-96.0
אבישר בכ' 1.0	— הפסקת מסחר —				
אפיק 1.0	— הפסקת מסחר —				
אפיק 5.0	— הפסקת מסחר —				
גוזלת 1.0	תב 1340	676	-100	-6.9	-576
החברה לישראל 1.0	9401	1560			+398
החברה לישראל 5.0	5870	1057	+270	+4.8	+1216
הלמפון 0.1	109000	1.2	-1500	-1.4	-.9
הלמפון 1.0 ש	28300	116	+200	+.7	+67.0
אמפא א 0.5	12100	90.0	+150	+1.3	+124
פועלים השק ש	5325	1937			+435
לאומי השק 0.1	4911	258	+1		+1763
דיסקונט השק ש	2600	3195			+3495
מזרחי השק ש	17250	16.0	-5		-21.0
מזר השק אגח 124	10050				
חירון 1.0	2250				+170
חירון 5.0	726	1750	+11	+1.5	+1638
יצוא ש	11700	154	+100	+.9	+71.0
ירדן א 0.1	4740	831	-160	-3.3	-1258
כלל ישראל 10.0	845	7806			+2012
כלל ישראל 50.0	684	1146			+57.0
לביקו 0.1	תב 8688	26.0	-965	-10.0	-63.0
לביקו 0.5	3001	450	+1		+152
מגור 0.1	602	4382	+2	+.3	+564
מגור א 0.5	358	3499			-2511
עוז השק ב 0.1	4100	225	+40	+1.0	+94.0
עוז השק ב 0.5	1900	84.0			-50.0
פז השק ש	26000	152	+400	+1.6	+129
פמה א 0.1	9900	102			-40.0
פמה 0.5	5200	648	+105	+2.1	+915
פריון ב 2.5	3800	3488			-612

מחקר ופיתוח

אמצעים מתוחכמים	— הפסקת מסחר —				
גליל טכנולוגיות	438	4150	-12	-2.7	-2336

דלק ונפט

דלק חיפושים1.0	3790	1185	+115	+3.1	+882
דלק חיפושים5.0	1870	2317	-50	-2.6	-1123
דלק נפט אפ 2	1065	3994	+10	+1.0	+167
מן חיפושי נפט	14000	206	+100	+.7	+65.0
סופרגל 1.0	2030	225	+88	+4.5	+170
סופרגל 5.0	990	364	+39	+4.1	+185
יואל 5.0	1625	1310	+30	+1.9	+1736
מ.ג.ה 1.0	2950	227	+100	+3.5	+52.0
מ.ג.ה 5.0	1230	1052	+15	+1.2	+470
סיסמיקה 1.0	— הפסקת מסחר —				
סיסמיקה 5.0	— הפסקת מסחר —				
סופרגל ב 0.3	3350	131	+22	+.7	+21.0
צפון אגר נפט 1.	תב 284	5810	+24	+9.2	+4480
צפון אגר נפט 5.	170.0	1754			+1671
צפון אגר נפט אפ1	463	941			-161
נפטא ש	1930000	4.0	+40000	+2.1	+3.0

נסחרות במט"ח

גוית מ	230	340			+6590

שערי מטבע חוץ ביום 7.6.86

המטבע	השינוי	בנקנוטים לאומי קניה	בנקנוטים לאומי מכירה	בנקנוטים הפועלים קניה	בנקנוטים הפועלים מכירה	בנקנוטים דיסקונט קניה	בנקנוטים דיסקונט מכירה	העברות והמחאות לאומי קניה	העברות והמחאות לאומי מכירה	העברות והמחאות הפועלים קניה	העברות והמחאות הפועלים מכירה	העברות והמחאות דיסקונט קניה	העברות והמחאות דיסקונט מכירה	שער יציג
1 דולר ארה"ב	-0.001	1.46	1.53	1.46	1.53	1.46	1.53	1.4827	1.5013	1.4837	1.5023	1.4847	1.5034	1.4930
1 ליש"ט	+0.028	2.20	2.30	2.20	2.30	2.20	2.30	2.2359	2.2640	2.2382	2.2662	2.2389	2.2671	2.2522
1 מארק גרמני	+0.006	0.65	0.69	0.65	0.68	0.65	0.68	0.6643	0.6726	0.6654	0.6737	0.6640	0.6723	0.6687
1 פרנק צרפתי	+0.002	0.20	0.22	0.20	0.21	0.20	0.21	0.2085	0.2112	0.2089	0.2115	0.2088	0.2114	0.2100
1 גולדן הולנדי	-0.004	0.58	0.61	0.58	0.61	0.58	0.61	0.5905	0.5979	0.5907	0.5980	0.5910	0.5984	0.5943
1 פרנק שוויצרי	+0.010	0.79	0.83	0.79	0.83	0.79	0.83	0.8060	0.8161	0.8073	0.8123	0.8028	0.8175	0.8117
1 כתר שוודי	+0.001	0.20	0.21	0.20	0.21	0.20	0.21	0.2062	0.2088	0.2062	0.2088	0.2063	0.2089	0.2071
1 כתר נורבגי	+0.001	0.19	0.20	0.19	0.20	0.19	0.20	0.1951	0.1975	0.1952	0.1977	0.1956	0.1978	0.1963
1 כתר דני	—	0.18	0.19	0.17	0.18	0.17	0.18	0.1795	0.1818	0.1797	0.1819	0.1796	0.1819	0.1807
1 מארק פיני	-0.006	0.28	0.30	0.27	0.29	0.28	0.29	0.2868	0.2904	0.2864	0.2899	0.2864	0.2908	0.2800
1 דולר קנדי	-0.004	1.05	1.10	1.04	1.09	1.04	1.09	1.0629	1.0762	1.0630	1.0762	1.0630	1.0764	1.0696
1 דולר אוסטרלי	-0.004	0.98	1.08	0.99	1.06	1.00	1.07	1.0231	1.0359	1.0256	1.0384	1.0272	1.0402	1.0329
1 ראנד דרא"פ	+0.013	0.48	0.53	0.36	0.60	0.37	0.51	0.5916	0.5990	0.5928	0.6001	0.5956	0.6031	0.5965
10 פרנקים בלגיים	+0.003	0.32	0.33	0.32	0.34	0.31	0.33	0.3237	0.3278	0.3256	0.3297	0.3256	0.3296	0.3274
10 שילינגים אוסטריים	+0.009	0.93	0.98	0.93	0.97	0.92	0.97	0.9462	0.9581	0.9459	0.9577	0.9438	0.9557	0.9518
1000 לירטות איטלקיות	+0.009	0.95	1.01	0.95	1.01	0.94	1.01	0.9691	0.9812	0.9674	0.9794	0.9704	0.9826	0.9756
100 ינים יפאניים	+0.013	0.87	0.91	0.87	0.91	0.69	0.10	0.8826	0.8936	0.8811	0.8921	8.8403	8.9515	0.8883
1 דינר ירדני	-0.003	4.12	4.38	4.00	4.26	4.07	4.28	—	—	—	—	—	—	4.1729
1 לירה לבנונית	—	—	—	—	—	0.02	0.04	—	—	—	—	—	—	0.4407
1 לירה מצרית	—	0.79	0.84	0.72	0.77	0.73	0.78	—	—	—	—	—	—	0.7652

דולר יציג 1.4930 — דולר נוסעים 1.77 — דולר שחור 1.60־1.59

שערי אגרות חוב

הסידרה	השער	השינוי בנק'
4% מלוות (100% הצמדה)		
ש4001	ק515000.0	+15000
ש4002	535479.0	
ש4003	525302.0	
ש4004	635913.0	
4.25% מלווה מדינה (שביא)		
ק-301 תשואה 3.38%		
4101	298.3	+2.0
ק-302 תשואה 3.56%		
4102	119.5	+.4
4103	114.6	+.3
4104	110.9	+.3
ק-311 תשואה 4.10%		
4201	100.9	+.2
4202	99.0	+.2
4203	97.1	+.2
4204	93.7	+.2
ק-321 תשואה 3.49%		
4301	111.2	+.8
4302	106.0	+.8
4303	105.2	+.8
4304	103.5	+.7
3% מלווה מדינה (גליל)		
ק-201א תשואה 2.26%		
ש5601	33422.0	+134.0
ק-201ב תשואה 2.29%		
ש3602	30783.0	+88.0
2027 א תשואה 2.20%		
ש3603	28744.0	-134.0
ק-202ב תשואה 2.34%		
3604	25681.0	+96.0
ק-203א תשואה 2.38%		
ש3605	23405.0	+79.0
ק-203ב תשואה 2.29%		
ש3606	22134.0	+94.0
ק-203 תשואה 2.32%		
ש3607	20552.0	+71.0
ש3608	19450.0	+68.0
ק-204 תשואה 2.46%		
ש3609	18413.0	+25.0
ש3610	16607.0	+22.0
ש3611	16043.0	+22.0
ש3612	15577.0	+21.0
ק-205 תשואה 2.59%		
ש3613	14567.0	-46.0
ש3614	14264.0	-42.0
ש3615	13168.0	-39.0
ש3616	12053.0	-37.0
ק-206 תשואה 2.55%		
ש3617	11390.0	-30.0
ש3618	10808.0	-30.0
ש3619	9948.0	-28.0
ק-207 תשואה 2.59%		
ש3620	9380.0	-47.0
ש3621	8911.0	-45.0

הסידרה	השער	השינוי בנק'
ש3622	8035.0	-42.0
ק-208 תשואה 2.67%		
ש3623	7512.0	-31.0
ש3624	7072.0	-30.0
ק-209 תשואה 2.68%		
ש3625	6458.0	-15.0
ש3626	6095.0	-12.0
ש3627	5652.0	-12.0
ק-210 תשואה 2.83%		
ש3628	5158.0	+7.0
ש3629	4833.0	+7.0
ש3630	4568.0	+6.0
ק-211 תשואה 2.73%		
ש3631	4222.0	-10.0
ש3632	3975.0	-9.0
ש3633	3755.0	-9.0
ק-212 תשואה 2.79%		
3634	3295.0	+10.0
ש3635	3116.0	+10.0
ש3636	3001.0	+10.0
ק-213 תשואה 2.83%		
ש3637	2810.0	+3.0
ש3638	2670.0	+3.0
ש3639	2444.0	+3.0
ק-214 תשואה 2.76%		
ש3640	2023.0	-8.0
ש3641	1753.0	-7.0
ק-215 תשואה 2.71%		
3642	1572.0	
ש3643	1365.0	
ק-216 תשואה 2.75%		
3644	1213.0	+2.0
3645	1094.0	+2.0
4.25% מלווה מדינה (גליל)		
ק-341 תשואה 4.13%		
3826	96.6	+.7
3827	94.8	+.8
3828	91.5	+.8
ק-251 תשואה 3.60%		
3701	905.7	+2.5
ק-252 תשואה 3.90%		
3702	679.4	+.7
ק-253 תשואה 3.82%		
3703	623.4	+9.0
3704	533.8	+7.8
ק-261 תשואה 4.14%		
3751	275.1	-2.8
ק-262 תשואה 4.00%		
3752	112.1	-.9
3753	107.3	-.9
ק-263 תשואה 4.22%		
3754	95.8	+.2
3755	92.2	+.2
3756	88.9	+.1

הסידרה	השער	השינוי בנק'
ק-271 תשואה 4.00%		
3901	103.8	+.9
3902	98.9	+1.0
3903	98.1	+.9
3904	96.5	+.9
4% מלווה פיתוח (90% הצמדה)		
ש3108	244100.0	+300.0
ש3109	241500.0	
ש3110	240000.0	+1000.0
ש3111	234500.0	+500.0
ש3112	231950.0	
ש3113	234000.0	+1100.0
ש3114	226200.0	+700.0
ש3115	223200.0	+700.0
ש3116	217500.0	
ש3117	225000.0	
ש3118	217800.0	
ת"ל 4%-6%-7% מלווה פיתוח המדינה (80% הצמדה)		
ש3201	188400.0	
ש3202	189500.0	+200.0
ש3203	186000.0	
ש3204	181000.0	-1000.0
ש3205	181500.0	-300.0
ש3206	176000.0	
ש3210	171600.0	
ש3211	170500.0	+2499.0
ש3212	166713.0	
ש3213	165600.0	
ש3214	157000.0	
6%		
ש3501	153600.0	
ש3502	153000.0	
ש3503	136000.0	
ש3504	136000.0	
ש3505	132000.0	
7%		
ק-701 תשואה 2.23%		
ש3521	131699.0	+172.0
ש3524	119565.0	+156.0
ק-702 תשואה 2.00%		
ש3522	127051.0	+164.0
ש3523	120156.0	+155.0
ק-703 תשואה 2.11%		
ש3525	117549.0	-62.0
ש3526	117449.0	-71.0
ש3527	115123.0	-70.0
ש3528	112195.0	-96.0
ק-704 תשואה 2.50%		
ש3529	116022.0	-306.0
ש3530	113314.0	-299.0
ש3531	113084.0	-317.0
ש3532	109775.0	-308.0
ש3533	109651.0	-324.0

הסידרה	השער	השינוי בנק'
ש3534	103463.0	-309.0
ק-705 תשואה 2.33%		
ש3535	103968.0	+983.0
ש3539	97937.0	+950.0
ק-706 תשואה 2.67%		
ש3536	103097.0	+138.0
ש3537	103003.0	+138.0
ש3538	96952.0	+130.0
ש3540	96786.0	+129.0
ש3541	93528.0	+125.0
ש3542	93411.0	+126.0
ש3543	88884.0	+119.0
ק-707 תשואה 2.65%		
ש3544	89018.0	+120.0
ש3546	86828.0	+116.0
ש3547	86671.0	+116.0
ש3548	86592.0	+116.0
ש3550	82046.0	+109.0
ש3551	81786.0	+110.0
ק-708 תשואה 2.76%		
ש3545	86426.0	+116.0
ש3549	81660.0	+111.0
ש3552	74970.0	+101.0
ש3554	74836.0	+101.0
ש3555	74836.0	+101.0
ק-709 תשואה 2.74%		
ש3553	74668.0	-97.0
ש3571	67607.0	-97.0
ק-710 תשואה 2.74%		
ש3556	71376.0	+97.0
ש3558	71282.0	+96.0
ש3559	68776.0	+93.0
ש3560	65098.0	+75.0
ש3561	64950.0	+75.0
ק-711 תשואה 2.40%		
ש3557	72412.0	+691.0
ש3572	68757.0	+666.0
ק-712 תשואה 2.69%		
ש3573	67911.0	+187.0
ש3574	62628.0	+173.0
ש3577	62577.0	+175.0
ש3578	57835.0	+162.0
ק-713 תשואה 2.80%		
ש3575	62245.0	+84.0
ש3576	62102.0	+84.0
ש3579	57343.0	+77.0
ק-714 תשואה 2.70%		
ש3580	53492.0	+72.0
ש3581	48659.0	+65.0
ש3582	44894.0	+60.0
ש3583	41736.0	+56.0
ק-715 תשואה 2.78%		
ש3584	39598.0	-344.0
ש3585	37561.0	-335.0
ש3586	34020.0	-312.0
ש3588	33974.0	-319.0
ק-716 תשואה 2.70%		
ש3587	34180.0	+40.0
ש3591	31137.0	+42.0
ש3592	31128.0	+41.0
ש3593	31086.0	+42.0
ק-717 תשואה 2.75%		
ש3589	31056.0	+42.0
ש3594	29617.0	+40.0
ש3596	28312.0	+32.0
ש3597	28235.0	+32.0
ק-718 תשואה 2.80%		
ש3590	30902.0	-180.0
ש3595	29455.0	-183.0
5% מלווה פיתוח המדינה (בסדרה צמודה)		
ק-101 תשואה 2.55%		
ש2001	127855.0	+275.0

הסידרה	השער	השינוי בנק'
ש2002	127566.0	+275.0
ק-102 תשואה 2.55%		
ש2003	122869.0	-245.0
ק-103 תשואה 2.60%		
ש2004	123288.0	-362.0
ק-104 תשואה 2.60%		
ש2005	116045.0	+155.0
ש2006	115904.0	+155.0
ש2007	113699.0	+152.0
ק-105 תשואה 2.70%		
ש2008	112822.0	-58.0
ש2012	110443.0	-89.0
ש2015	111091.0	-69.0
ק-106 תשואה 2.60%		
ש2009	114025.0	+152.0
ק-107 תשואה 2.60%		
ש2010	113510.0	-499.0
ש2011	111309.0	-490.0
ש2013	111225.0	-535.0
ש2014	108434.0	-525.0
ק-108 תשואה 2.30%		
ש2016	113155.0	+260.0
ש2018	110308.0	+258.0
ש2021	106833.0	+254.0
ק-109 תשואה 2.50%		
ש2017	109339.0	-252.0
ש2019	109117.0	-267.0
ש2020	105925.0	-259.0
ק-110 תשואה 1.40%		
ש2022	102267.0	-919.0
ק-111 תשואה 2.63%		
ש2023	100109.0	-265.0
ק-112 תשואה 2.18%		
ש2024	94585.0	+337.0
ש2027	91281.0	+333.0
ש2031	84605.0	+322.0
ק-113 תשואה 2.40%		
ש2025	94566.0	-137.0
ש2026	94313.0	-138.0
ק-114 תשואה 2.50%		
ש2028	90989.0	+121.0
ש2030	86561.0	+115.0
ק-115 תשואה 2.00%		
ש2029	87164.0	+112.0
ש2033	80346.0	+104.0
ש2035	73810.0	+96.0
ק-116 תשואה 1.51%		
ש2032	ק 86484.0	+2482.0
ש2034	ק 81791.0	+2413.0
ש2036	ק 75168.0	+2283.0
ק-117 תשואה 2.20%		
ש2037	69894.0	+855.0
ש2052	60614.0	+778.0
ק-118 תשואה 2.40%		
ש2038	69905.0	+576.0
ש2040	67348.0	+555.0
2051	65757.0	+554.0
ק-119 תשואה 2.15%		
ש2039	67474.0	-200.0
ש2041	63894.0	-207.0
ק-120 תשואה 1.60%		
ש2053	61997.0	+77.0
ק-121 תשואה 1.59%		
ש2054	57032.0	+71.0
ש2056	52827.0	+66.0
ש2058	48098.0	+61.0
ש2060	44417.0	+56.0
ק-122 תשואה 2.06%		
ש2055	56534.0	+39.0
ש2057	52346.0	+35.0
ש2059	47621.0	+31.0

הסידרה	השער	השינוי בנק'
ק-123א תשואה 1.37%		
ש2061	34153.0	+143.0
ק-123ב תשואה 0.33%		
ש2062	32417.0	-926.0
ק-123ג תשואה 1.00%		
ש2063	30175.0	-493.0
הלים		
מ 17	105.9	05/06
מ 18	103.1	-3.2
מ 19	105.0	
מ 20	108.2	
מ 21	106.0	-1.1
21 פריון	104.7	04/06
מ 22	103.0	-2.0
מ 23	97.2	
ש24	97.0	
ש25	99.0	-.2
ש26	98.0	-.6
ש27	97.7	
ש28	97.6	
ש29	101.7	-.8
ש30	101.7	
ש31	102.0	
32	99.5	-1.4
33	97.9	-3.0
2	97.8	
34 מר"ב	102.5	+.5
אגרות חוב צמודות לדולר (100% הצמדה)		
ק-601 תשואה 5.35%		
סד' 2501	154.5	-.4
סד' 2502	151.9	-.4
סד' 2503	147.1	-.3
ק-602 תשואה 5.60%		
סד' 2504	146.1	
סד' 2505	140.5	
ק-603 תשואה 5.60%		
סד' 2506	135.7	-.3
סד' 2507	131.0	-.4
ק-604 תשואה 3.25%		
סד' 2508	105.2	-.2
"ירמון"-צמוד דולר ריבית קבועה		
ק-901 תשואה 6.70%		
7001	241.2	-.1
7002	233.8	-.1
ק-902 תשואה 6.88%		
7003	229.7	+.1
7004	212.0	+.1
ק-903 תשואה 5.50%		
7005	מ 208.3	-6.2
ק-904 תשואה 6.95%		
7006	186.4	-2.5
ק-905 תשואה 7.05%		
7007	173.3	-2.4
7008	164.7	-2.3
ק-906 תשואה 6.41%		
7009	162.9	-.1
ק-907 תשואה 6.98%		
7010	151.1	-.1
ק-908 תשואה 7.00%		
7011	142.8	
7012	137.8	
ק-909 תשואה 6.88%		
7013	130.8	
ק-910 תשואה 7.00%		
7014	113.4	+.5
ק-911 תשואה 7.08%		
7015	97.2	+.7
7016	96.6	+.7
7017	96.0	+.7

הסידרה	השער	השינוי בנק'
7018	95.8	+.7
7019	96.2	+.7
7020	96.8	+.7
7021	95.1	+.6
7022	94.8	+.7
ק-951 תשואה 6.95%		
7201	98.0	
7202	96.6	
7203	96.4	-.1
7204	96.9	
7205	97.8	
"גלבוע" צמוד דולר ריבית משתנה		
ק-801 תשואה 1.79%		
ש6101	12572.0	+23.0
ק-802 תשואה 2.30%		
ש6102	7517.0	-21.0
ק-803 תשואה 2.32%		
ש6103	6742.0	-57.0
ק-804 תשואה 2.40%		
ש6104	6190.0	-53.0
ש6105	5869.0	-54.0
ק-805 תשואה 2.39%		
ש6106	5697.0	-59.0
ש6107	5489.0	-57.0
ק-806 תשואה 2.35%		
ש6108	4015.0	-13.0
ש6109	3822.0	-12.0
ש6110	3759.0	-12.0
ק-807 תשואה 2.22%		
ש6111	3150.0	+20.0
ש6112	3057.0	+18.0
ק-808 תשואה 2.50%		
ש6113	2048.0	-14.0
ק-821 תשואה 3.22%		
ש6151	799.3	-1.1
ש6152	765.1	-1.1
ק-822 תשואה 3.25%		
ש6153	663.6	+.1
ש6154	652.0	+.1
ק-823 תשואה 3.25%		
ש6155	426.5	-1.6
ק-824 תשואה 3.26%		
ש6156	344.2	-1.3
ק-825 תשואה 3.27%		
ש6157	255.5	-2.0
ש6158	242.1	-1.9
ק-826 תשואה 3.27%		
6159	204.8	-1.0
ק-827 תשואה 3.26%		
6160	192.5	-.9
6161	188.0	-.7
ק-828 תשואה 3.22%		
6162	170.3	-1.8
ק-829 תשואה 3.22%		
6163	158.2	-1.7
6164	151.8	-1.6
ק-830 תשואה 3.25%		
6165	143.6	-1.2
ק-831 תשואה 3.25%		
6166	134.5	-.3
6167	131.6	-.5
6168	129.6	-.5
ק-832 תשואה 3.25%		
סד' 6169	122.2	-1.5
ק-833 תשואה 3.25%		
6170	114.8	-.6
ק-834 תשואה 3.10%		
6171	83.1	
6172	82.1	-.1
ק-851 תשואה 3.17%		
6801	88.2	

קרנות נאמנות

שם הקרן	מחיר הנפקה	מחיר פדיון
אב	4019.72	3962.38
אבירה	31767.17	31454.13
אגנה	201.06	197.13
אדיר	1340.51	1313.81
אהים	1748.28	1715.05
אופיר	1557.08	1526.60
אור	420.39	411.52
אורית	161.45	158.18
אורלי	21244.73	20964.66
אורן	604.18	601.39
אייל	3037.90	2974.71
איילת	3928.38	3844.65
אירוס	4068.73	3979.78
איתן	585.21	575.31
אלון	510.67	500.07
אלמוג	592.12	584.86
ארז	683.38	675.46
אש	120.88	118.28
אשל	167.87	164.60
אתרוג	195.46	193.53
בדולח	1776.14	1742.15
ברוש	392.26	384.67
ברק	391.15	389.15
ברקת	771.02	767.24
גביש	1174.98	1152.21
גבע	860.91	848.06
גורן	587.52	580.61
גיא	7815.37	7699.52
גיל	2269.78	2246.17
גלית	514.25	512.16
הגדות	294.02	291.17
דוכיפת	551.73	544.93
דולב	200.78	196.57
דורון	1258.62	1214.69
דותן	222.35	218.10
דליה	403.81	397.11
הדר	3471.98	3408.06
ודל	291.15	285.48
הדס	300.19	297.73
ורד	407.93	400.56
זהבית	2534.94	2480.15
זהר	16068.45	15830.18
זיו	15279.11	15052.45
זמיר	691.39	663.33
חוות	136.38	134.54
חליפין	112.14	111.66
חלמיש	557.35	554.54
חן	110.93	110.71
חצב	1221.85	1193.93
טל	4080.20	4029.25
יובל	650.51	642.66
יהלום	1659.31	1627.67
יהלות	33242.62	32935.70
יערה	560.02	552.47
כוכב	794.56	785.51
כחל	133.77	122.25
כלנית	447.07	439.53
כספית	643.13	639.87
כרמל	120.52	118.08
כתר	921.46	903.24
להב	3513.55	3446.05

שם הקרן	מחיר הנפקה	מחיר פדיון
למשקיע	98531.97	96663.66
לפיד	10746.25	10705.34
לקב	1496.94	1466.52
לשם	784.71	780.43
מבטח	970.50	965.91
מגמה	2794.80	2782.8
מגד	—	—
מגן	2656.90	2641.7
מגל	622.67	615.39
מגר	1223.65	1218.82
מירן	660.53	657.93
מלכה	25029.73	24391.88
מימד	744.98	741.59
מעיין	3123.40	3100.00
מצפה	654.78	651.74
מקשה	815.24	811.45
מרגלית	1032.00	1012.19
מרום	949.05	944.49
נגה	21114.93	20801.67
נופר	640.12	637.61
נצר	389.03	381.39
נילי	4121.90	4062.46
נביון	451.04	442.73
סגולה	121.92	119.52
סלע	815.99	811.91
סנונית	574.34	567.27
ספיר	620.18	612.94
עפיר	543.12	540.42
עידן	660.65	653.15
עידית	1725.28	1717.38
עדן	5911.29	5827.20
עופר	1206.12	1179.25
עות	2081.16	2061.10
עמרי	551.37	543.91
ערמון	150.00	147.07
פאר	1260.56	1236.28
צבר	545.14	538.23
צופית	535.48	528.92
צמיד	858.85	840.36
צמיחה	6414.17	6524.30
בצרת	1544.82	1514.48
קלע	1752.42	1743.67
רונית	15845.92	15699.58
רקפת	525.58	516.95
רקיע	673.05	663.56
רבים	642.43	634.52
שחם	848.18	840.41
שירה	32509.15	31875.33
שמיר	69698.75	68331.33
שנהב	577.96	575.50
שסק	592.52	578.07
שקד	165.63	162.35
תאנה	180.28	178.56
תבור	765.84	755.38
תדהר	380.47	378.57
תהילה	98.28	96.25
תירוש	412.79	411.02
תפוח	184.42	180.70
תפנה	180.21	178.87
תרשיש	1296.96	1271.55
תשרי	389.54	383.93

השקעה כדאית
פק"מ נייד
לטווח קצר בריבית משתנה
ריבית בפק"מ ל־7 ימים או ריבית בהרווח קבוע מה פרים הגבוה מבין השנים
בנק לאומי

„משכנות כלל" מבקשת להנפיק אג"ח המירות ליחידות דיור

מאת דרור שרביט

חברת „משכנות כלל" מבקשת להנפיק אגרות חוב שיתנו להמרה ביחידות דיור לקשישים. החברה כבר פנתה בבקשה עקרונית בנדון לממונה על שוק ההון ולשר האוצר.

על פי התכנית שגובשה בחברה בקווים כלליים יונפקו איגרות חוב בעלות תנאים פיננסיים מינימליים שיאפשרו למחזיקין המרה ליחידות דיור שיבנו על ידי החברה.

אחד הקשיים בתוכנית זו הינו שיווק יחידות הדיור למצטרפים לתוכנית זו וכמו כן לגשר על הפערים היחסיים של הדיור לעומת התנאים הפיננסים של האיגרות.

איגרות חוב על בסיס דומה הוצעו לפני כעשרים שנה על ידי חברת „רסקו". גם בנק טפחות הפעיל תכנית דומה ל„גיל הזהב". אך כיום מנהל את התכנית במתכונת של קופת גמל כמעט רגילה.

„משכנות כלל" נמצאת בבעלות של כמה חברות מקבוצת „כלל" וכן „בטוח משנה" (25 אחוז) ו„ציון" (10 אחוז). החברה מקימה מרכז מגורים לאוכלוסיה המבוגרת בתוך ימה הצפוני של בתיים על גבול יפו. עד כה השקיעה בפרוייקט, הכולל 265 חדרים, כ־12 מיליון דולר וחתמה חוזים בכ־9 מיליון דולר. היחידות מוחכרות בכמה שיטות.

חוק כבקשתך

תקנת מס מיוחדת ל„תעשיות לייזר"

מאת מיכאל פירון

בקובץ התקנות מס' 4929 שפורסם ביום י"ח בניסן התשמ"ו 27.4.86, נתפרסמה תקנה בחתימת מר יצחק מודעי, המעוררת, לעניות דעתי, תהיות הראויות לבירור ציבורי.

וזו לשון התקנה:

„תקנות עידוד התעשיה (מסים) (הנסיבות שבהן ימשיכו לראות חברה שלה הכנסות מ־ריבית כחברה תעשייתית), התשמ"ו־1986

בתוקף סמכותי לפי סעיף 52(א) (3) לחוק־עידוד התעשיה (מסים), התשכ"ט־1969, אני מתקין תקנות אלה:

1. בתקנות אלה –
„החברה" – תעשיות לייזר בע"מ;
„הכנסות ריבית" – הכנסות על פי סעיף 2(4) לפקודה.
2. החברה שאילולא היו לה הכנסות ריבית בשנת המס 1981 היתה נחשבת כחברה תעשייתית, תמשיך להיחשב כזו גם אם יש לה הכנסות כאמור.
3. תחולתן של תקנות אלה לגבי שנת המס 1981.

על מנת שיובן לקורא במה מדובר, כרצוני להבהיר:

חוק עידוד התעשיה (מסים) התשכ"ט־1969 מעניק הקלות מסים שונות לחברות תעשייתיות, כהגדרתן באותו חוק. ההגדרה הינה:

„חברה תעשייתית" – חברה תושבת ישראל שלפחות 90% מהכנסותיה, בשנת מס, למעט הכנסות ממילווה בטוחה, הן „ממפעל תעשייתי שבבעלותה".

ברור מתוכן התקנה כי חברת תעשיות לייזר לא עמדה בשנת המס 1981 בהוראות החוק האמור, כי הכנסותיה שלא מהמפעל התעשייתי עלו על 10% ומטרת התקנה היא שלמרות האמור תיחשב חברת תעשיות לייזר בע"מ כחברה תעשייתית לצורך החוק האמור.

מן הראוי לציין כי לא רק חברת תעשיות לייזר בע"מ מצאה עצמה בקשיים לעמוד בהוראות החוק, אלא הרבה חברות תעשייתיות אחרות, וזאת בייחוד לאור העובדה שלטובת מס הכנסה על סמך אותו סעיף 2 (4) נוהגים לראות בהפרשי הצמדה בגין חברה תעשייתית בגדר הכנסה שלא ממפעל תעשייתי.

לא הייתי חולק על שיקול דעתו של שר האוצר מר יצחק מודעי לו החליט להקל עם כל החברות התעשייתיות ולו קבע את אשר קבע באותה תקנה לגבי כל החברות התעשייתיות, אך מר מודעי קבע את אשר קבע לגבי חברת תעשיות לייזר בע"מ בלבד, ומכאן התהייה הראשונה – מדוע זכתה חברת תעשיות לייזר בע"מ להעדפה שכזו.

סעיף 52(א) (3) שמכוחו שאב מר יצחק מודעי את הסמכות להתקין את התקנה האמורה אומר:

„52 (א) שר האוצר ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות בכל ענין הנוגע לביצועו, לרבות בדבר –

(3) הנסיבות שבהן ניתן להמשיך ולראות חברה כחברה תעשייתית, אף אם בשנה מסויימת עלה אחוז הכנסותיה, שלא ממפעלה התעשייתי מעל למותר בהגדרת חברה תעשייתית ובלבד שלא חל שינוי מהותי באופיה ופעולתה של החברה".

אני מזמין את שר האוצר הנוכחי, מר משה נסים, לראות בהוראות החוק המצוטט לעיל כוונת סמכות לשר האוצר לקבוע את הנסיבות בהן כל חברה תעשייתית תמשיך להחשב ככזו למרות שהכנסותיה שלא מהמפעל התעשייתי עלו על 10%, ולא כוונת סמכות לקבוע שחברה מסויימת תמשיך להחשב כחברה תעשייתית למרות הוראות החוק.

והואיל ושר האוצר הקודם כבר קבע שחריגה בהכנסות על פי סעיף 2(4) לפקודת מס הכנסה מעל 10% מן הראוי שלא תפגע במעמד חברה כחברה תעשייתית בשנת המס 1981, להחיל תקנה כזו על כל החברות התעשייתיות שמצבן זהה.

ואם כבר לגבי שנת מס 1981, מדוע לא לגבי כל שנות המס בהן סבלו החברות התעשייתיות והמשק כולו מאינפלציה משתוללת, וכל בר דעת היה חייב לשמור על ערך עודפי הכספים שבידו שלא יישחקו, ושמירה שכזו פירושה הכנסות מהפרשי הצמדה אשר כאמור הינן הכנסות לפי 2(4).

התהייה השניה הראויה לתשומת לב ולדיון ציבורי היא בדבר הפרש הזמן בין חתימת התקנה לבין פרסומה.

התקנה נחתמה ביום 17 באפריל 1985 ופורסמה בקובץ התקנות מיום 27 באפריל 1986 ואין כאן טעות כי התאריך העברי מתאים; יום החתימה כ"ו בניסן התשמ"ה יום הפרסום י"ח בניסן התשמ"ו.

מה קרה לתקנה במשך שנה? מדוע לא פורסמה בסמוך להתקנתה, אלא בסמוך לסיום כהונתו של יצחק מודעי כשר האוצר?

[illegible] הדמוקרטיה הישראלית".

אחד מהעקרונות המקודשים של הדמוקרטיה הוא שוויון הכל בפני החוק.

וזו, לעניות דעתי, אחת ממשימותיו החשובות ביותר של שר המשפטים במדינתנו ומר יצחק מודעי מתקין התקנה האמורה הוא היום שר המשפטים, האם עלינו לדאוג?

בעקבות קיצוץ תקציב הבטחון:

תעשיות הבטחון יפסיקו קבלנות משנה ל־200 מפעלים קטנים

מאת משה גבע

תעשיות הסמך של משרד הבטחון יפסיקו, בעקבות הקיצוצים בתקציב המשרד, למסור עבודות בקבלנות משנה לכ־200 מפעלים בינוניים וקטנים בענפי המתכת ובאלקטרוניקה, העובדים עבור מערכת הבטחון. על כך התבשרו ביום ו' האחרון נציגי בעלי מפעלים אלה בפגישה שקיימו עם עוזריו של שר הבטחון.

לפני הפגישה הודיעו בעלי המפעלים שהיקפי ההזמנות של משרד הבטחון ירד בשנה האחרונה בכ־70 אחוז לעומת העבר. בעקבות הפגישה פנו בעלי המפעלים אל ראש הממשלה ובקשו את התערבותו. לדבריהם הוא עודדם עוד בתקופה בה שימש כסגן שר הבטחון לרכוש ציוד חדיש, בעיקר מיפן, בסכום של כ־20 מיליון דולר. היצרנים מתקשים להחזיר את ההלוואות שקיבלו לצורך רכישת הציוד והם מבקשים סיוע באמצעות פריסת חובות.

הם מבקשים גם שייעשה מעקב אחר ביצוע עבודות למערכת הבטחון באזורי פיתוח. לטענתם מצויים בעלי מפעלים במרכז הארץ אשר לצורך זכיה במכרז של משרד הבטחון מצהירים על המצאם באזורי פיתוח וכך הם נהנים מעדיפות על פני מתחריהם, ואף זוכים להעלות את מחיריהם ב־15 אחוז. בעלי המפעלים קובלים גם על כך שבשנים האחרונות יש בארץ עודף ציוד לעיבוד שבבי לנוכח הצטיידות גדולה בציוד כזה על ידי תעשיות הסמך של מערכת הבטחון, שהביאה להפסקה במסירת עבודות לקבלני משנה כנגד.

בימים אלה מבקשים היצרנים להפגש גם עם מנכ"ל משרד התעשיה והמסחר יהושע פורד. לדבריהם הבטיח להם השר אריאל שרון סיוע בסך 15 אלף דולר לחודש, על מנת לסבסד את פעילותה של חברת היצוא שהקימו „ארס". החברה מנסה לזכות במכרזי הצבא האמריקאי באמצעות סוכנויות בארה"ב והדורשים תשלום שנתי של למעלה מ־10 אלף דולר, מלבד עמלות (סוכנים מבוססים דורשים כ־100 אלף דולר לשנה מלבד עמלות).

שרון מכחיש שהבטיח לסבסד את הוצאות התפעול של „ארס" בסך 15 אלף דולר לחודש. דובר משרד התעשיה והמסחר אומר שהסיוע שהובטח הוא במסגרת התכנית שהגיש משרדו לעידוד היצוא.

דובר משרד הבטחון מסר בתגובה כי לאור הקיצוץ בתקציב המשרד הוקטנו ההזמנות במפעלים קטנים ובינוניים אך לא התקבלה החלטה על ביטול ההזמנות. כמו כן לא רכש המשרד ציוד לעיבוד שבבי.

באשר להעברת ביצוע ההזמנות מאזורי פיתוח למרכז הארץ, נמסר שהנושא מצוי בפיקוח המשרד וכאשר נתגלה מעשה מסוג זה הוא „טופל בהתאם".

בנק ישראל מתנגד להוזלת מימון היצוא

מאת סופרו הכלכלי של „דבר"

בבנק ישראל דוחים את ההצעה להוזיל את מימון היצואנים ולהעמידו על שני שלישים מריבית היורו. בבנק אומרים כי אם יוחלט על כך תצטרך הממשלה לממן את ההפרש בין עלות הגיוס לבין המחיר שישלמו היצואנים.

בדיונים שהתקיימו לאחרונה בדרכים לעידוד היצוא העלו נציגי משרד התעשיה והתעשיינים הצעה להוזיל את הריבית ליצואנים, זאת כדי להשוות ריבית זאת למחיר שמשלמים המתחרים בחו"ל.

כיום משלמים היצואנים ריבית „יורו" ועוד 2 אחוזים. בבנק ישראל אומרים כי ריבית זו משקפת את עלות גיוס ההון על ידי הבנקים, וההוצאות והסיכון הכרוכים בהעמדת האשראי ליצואנים. אם יוחלט על הוזלת המימון תצטרך הממשלה לממן את ההפרש בין עלות גיוס ההון לבין המחיר שישלמו התעשיינים.

לפי החישובים שנערכו בבנק ישראל עולה כי אם יוחלט להוזיל את המימון ליצוא לשני שלישים מסיעודה כיום צפוי מימון היצוא לגדול בכ־80 מיליון דולר. נציגי בנק ישראל מבהירים כי יהיה צורך לקצץ בסכום מקביל את האשראי המופנה לשוק המקומי. בבנק ישראל דוחים גם את הצעת משרד התעשיה להנמיך את נזילות הפת"ח כדי להוזיל את האשראי ליצואנים ומציינים כי לא יהיה בכך משום פתרון לבעיית מחיר האשראי.

חיתום יוזיל עלות השימוש בהון שמגייס הבנק לפיתוח

מאת דרור שרביט

עלות גיוס ההון של הבנק לפיתוח התעשיה ומחיר השימוש בהון שיגוייס יוזלו בעקבות חיתום של שני הבנקים הגדולים, בל"ל והפועלים. סכום ההון שיגוייס 35 מיליון דולר.

לפני כחודשיים גייס הבנק לפיתוח התעשיה כ־19 מיליון דולר ללא חתמים. הוצאות ההנפקה הסתכמו בכ־4.5 אחוזים מהיקף ההנפקה. ההנפקה הנוכחית מבוצעת באמצעות חיתום של שני הבנקים הגדולים והוצאות ההנפקה גדלו לכן ל־5.8 אחוזים. במונחים כספיים מדובר בתוספת עלות של כחצי מיליון דולר.

אך בניגוד להנפקה הקודמת, אגרות החוב שיוצעו על ידי הבנק לפיתוח התעשיה בהנפקה הנוכחית יציעו רק הצמדה למדד עם ריבית צמודה של 8 אחוזים ללא הברירה הדולרית, שהיתה בהנפקה הקודמת. בשוק מעריכים את העלות הכרוכה בברירה הדולרית בין 1 ל־1.5 אחוז לשנה. תוספת עלות החיתום (1.3 אחוז) מוערכת ב־0.2 אחוז בלבד לשנה.

מההפרש שבין עלות הגיוס עם הברירה הדולרית לבין עלות הגיוס ללא הברירה הדולרית יהנו מפעלי התעשיה, אשר להם יוקצה ההון שיגוייס. האם ניתן היה להוזיל את עלות הגיוס עוד יותר ולהציע אג"ח ללא ברירה דולרית וללא חתמים?

בבנקים הגדולים מציינים כי לנוכח ההיקף הגדול של ההנפקה (35 מיליון דולר) ותנאי שוק ההון, אין בטחון בגיוס מלא של הכסף הבטחות ומימונו ללא החיתום. בנק הסוחרי היוצא עתה בהנפקה קטנה יותר מבטיח ברירה דולרית, לנוכח החשש שלא יוכל להפיק אותה במלואה ללא ההצמדה הכפולה. חברה נוספת שכבר ירדה מההצמדה הכפולה הינה „כלל": היא מגייסת עתה 6 מיליון דולר בהצמדה למדד בלבד ובריבית של 7.75 אחוזים. הוצאות החיתום וההפצה שהיא תשלם יהיו גבוהות יותר מאלה של הבנק לפיתוח התעשיה ויגיעו ל־6 אחוזים.

בבנקים הגדולים מציינים כי „המשא ומתן לחיתום" שנוהל עם הבנק לפיתוח התעשיה היה על בסיס מסחרי רגיל וללא כל התערבות של הבנקים כ„בעלי שליטה" בבנק. החיתום לא היה מובטח בכל תנאי ובשלבים שונים של הבר"ם אף שקלו הבנקים לסגת מההצעה.

מיקבצי הון / ש. רוזנבלום

אברהם גינדי, כשקראתי כיצד התאבד קיבלתי צמרמורת של ממש. כנאדם שחף עצמו למוות, קשה לתאר איזה מסע יסורים וסבל עבר גינדי ז"ל בטרם שלח יד בנפשו. קשה לתאר וכמעט בלתי אפשרי. הפרשיות הכלכליות האחרונות זוכות אצלנו לכותרות ענק ולתשומת לב מרבית, ישנה איזה שמחה לאיד בכל סיפור הצלחה שהתנפץ. לפני מספר חודשים כתבתי במדור זה פארסה אודות העניין שמגלה הציבור במפולות וחקירות כלכליות.

לאחר שמספרים אודות כל הנושאים „החשובים" – גודל הדירה, המכונית, שם הפילגש וחשבון הבנק – עוברים לספר תיאורים עסיסיים אודות – האשה הנאמנה, המשפחה המסורה, הפועלים הוותיקים, סתם שכנים וכמובן חברים מספרים, אח"כ מציירים את דיוקנו של הפרקליט וכדומה מיני עיסוקים וסיפורים שחלקם לצערי איזולה גמורה. אלבין מת, שרף בקשיים, שטרן הוסגר, מונסה בחקירה, פיש ברחו, ברגשטיין בחו"ל, לוינסון מת, פרינץ ואהרוני ברחו, הרשימה ארוכה כאורך הגלות האמינו לי שאין בה פינה אפילו קטנטנת של גאוה.

כולן פרשיות ארורות ונקודות ציון של שנת 1982, כולן בעצם פרי בוסר מסוג זה או אחר של הכלכלה הנכונה ויזרם. בעבר היה כבוד להמנות ברשימת ידידיהם, להתחכך בהם, לשמוע טיפ ולהשיג מידע, היה כבוד שנגוז בשניה ובחלקיק זמן בלתי נמדד, מרגע שהתחילו פירות הבוסר להתגרנד עם העץ שגזעו רקוב ועלוב. בטרם התמוטט הגזע הנ"ל היו משועי האומה, תרמו לפילהרמונית ולבתי יתומים, לחיילים חסרי חינוך ולסתם קשיי חינוך וקשיי יום, תרמו לכולם. במכירות פומביות הם ישבו בשורה ראשונה, בגאלות ופרמיירות הכי רחוק היתה שורה שניה באמצע, לפתע דור הטייקונים הישראלי החדש מתמוטט. 1982 שנה ארורה, שנת גידול ללא בסיס, שנת הפסטה מורגבה. כולם ספיחיה בדרך זו או אחרת, כולם פירותיה כך או אחרת, לך תבין ותדע כיצד תסתיים דרכם.

דומני ששנת 1982 חלפה עברה לה, לוח השנה מעיד ע"כ, דומני שבעיני דמיוני כל סיפור שכזה מחודינו אחורה במין פלאשבק עצוב. תכלה שנה וקללותיה ואולי גם ספיחיה הארורים מלאי הבוסר.

קרנות נאמנות

גיוסי הכספים האחרונים לקרנות הנאמנות נאמדו בסך של 50 מליון דולר לערך, סכום משמעותי לכל הדעות בהתחשב בנפחה הכספי של הבורסה. מנהלי הקרנות נוקטים בדרך כלל בגישה זהירה כלפי הבורסה, בסיס פעילותם בנוי ביסודו על השארת חלק ניכר מגיוס הכסף לקרנות באמצעות נזילים בתפ"ס לדוגמא.

בקרנות הנאמנות המתמחות במניות קיימת דילמה בסיסית הפוגעת במשקיעים הוותיקים בקרן, הכוונה לאלה שהשקיעו כספים עוד לפני מבצעי ההפצה הבנקאיים. קבלת כספים נזילים בהיקף נרחב מגדילה את היקף הקרן וכיוון שמנהל הקרן אינו מתכסה באופן מיידי ב„סחורה", הרי שפרופורצית תיק ההשקעות המושקע ישירות בבורסה קטנה באופן מיידי ובולט.

יוצא לפיכך שגיוס כספים אינו בהכרח משפר תשואות או תורם במשהו למחזיקי תעודות בקרנות, ובעיקר הותיקים שבהם.

בעיה נוספת הקיימת בקרנות הינה – פיזור ההשקעה עקב הגידול בתיק ההשקעות של הקרנות. בבורסה לא קים פיזור גדול מבחינת היכולת של הקרנות להשקיע, בסופו של עניין המניות המסומנות – כדלק, הכשרת הישוב ודיסקונט השקעות ידועות ומוכרות ואינן רבות. מעת לעת אפשר לגוון ע"י רכישת מניות ככלל נדל"ן או אזורים ואגן אך גם בהן אין יכולת להגדיל פרופורציות באופן משמעותי.

יוצא לפיכך שמדיניות מנהל קרן המגייס כספים מהציבור והאמור להשקיע במישרין במניות מוגבלת מאוד. יש לזכור שחלק ניכר מההגבלות המוטלות על מנהלי הקרנות באו ביסודן להגן על המשקיעים בקרנות.

קרנות הנאמנות הסולידיות, לעומתן, משקיעות את נכסיהן במניות בנקאיות ובאג"ח ממשלתי. כאשר האינפלציה החזויה נמוכה ושער הדולר מוקפא הרי שמרחב התימרון קטנטן. קרנות סולידיות רשאיות להשקיע חלק קטן מכספן במניות בבורסה. גם כאן מרחב התימרון קטן יחסית שכן הגיוון אף הוא מצומצם כידוע.

בחודש האחרון הושגו תשואות בעיקר עקב הרצון להתכסות באג"ח שבחלקם לא היו בגדר מציאה, ההתכסות גרמה לעליות באג"ח מחד ומאידך לטיפוס שערים במניות כדלק ופי.בי, גם כאן נותרת השאלה עד מתי אפשר יהיה לטפח שערים? ברור שהקריטריונים של רווח ומכפיל ושווי נכסי יכתיבו רמת שערים מכסימלית ברוב המניות וכל סטיה מרמה זו תוגדר במהותה במלה הידועה – ספקולציה.

מכל האמור לעיל ניתן להצביע על שתי בעיות עיקריות הקיימות בפני מנהל קרן, וכמובן בפני המשקיעים בקרן, אותם מייצג כידוע מנהל הקרן.

א. הגדלת נפח הקרן גורמת לסירבול בהשקעות ולהשארת משאבים נזילים הפוגמים בתשואות הקרנות.

ב. מדיניות ההשקעה במצב המשק הנוכחי אינה בהכרח תענוג גדול ומלווה בהססנות מרובה, עקב הגיוון הקטן יחסית.

הגיוסים ומבצעי קרנות אינם בהכרח ערובה להצלחה תשואתית. מעניין יהיה להשוות בין התשואה שהושגה בקרנות בחודש מאי בו לא היו מבצעי הנחות למיניהם לבין התשואה שתושג בחודש זה.

יבוטל היטל המט"ח על פנסיה מגרמניה

מאת משה גבע

תקנות בדבר ביטול היטל שרותים בגובה של 15 אחוז על רכישת מט"ח לצורך מימוש זכויות פנסיה מגרמניה – יובאו השבוע לאישורה של ועדת הכספים של הכנסת על־ידי הממונה על הכנסות המדינה ישראל ברון. מקבלי הפנסיה ששלמו כבר את ההיטל יקבלו החזר בהצמדה מלאה.

מדובר באלפי זכאי פנסיה ממשלת גרמניה אשר היו צריכים להוסיף סכום מסוים במקדים על מנת שלא להפסיד את זכותם להנות מפנסיה חודשית לכל חייהם.

ברון קיבל את בקשתו של ח"כ יצחק ארצי אשר טען שאין להשוות את התשלום עבור מימוש זכויות הפנסיה לקניית שרותים בחו"ל. תשלומי הפנסיה מחו"ל, טען ארצי, הם מקור חשוב של מטבע חוץ למדינה ויש לעודד את מימושם.

בסוף השבוע שעבר הודיע ברון על כוונה לבצע רפורמה במיסוי לקראת שנת המס הבאה. המגמה היא להפחית את שיעורי מס ההכנסה ליחידים ולחברות ולבטל חלק ממס המעסיקים.

הדבר יעשה בעיקר על־ידי הקטנה והרחבת מדרגות המס, ביטול מיסים והיטלים וזו פעמיים ופישוט מערכת המס, כך שעיקר ההכנסות ממסים יבואו ממס ההכנסה וממס ערך מוסף. באשר למס מעסיקים, הוא יופחת תחילה בכ־7 ל־4 אחוזים ואח"כ יבוטל כליל, גם ב„דו"ח שטיינברג" יבוצעו תיקונים בין השאר על ידי הגדלת תקרת ההגנה על ההון ל־100 אחוז מן האינפלציה במקום 90 אחוז כיום.

פרופ' בן־שחר:

מהמלצות בייסקי עולה שגם נשיא המדינה אחראי לוויסות

מאת שלמה קימר

מהמסקנות והמלצות ועדת בייסקי עולה, שגם נשיא המדינה, חיים הרצוג אחראי לוויסות מניות הבנקים, טוען הפרופ' חיים בן־שחר (חב"ש). לטענת פרופ' חב"ש, ישב חיים הרצוג בחבר הדירקטוריון בנק דיסקונט, ומתוקף כך, ועל רקע מסקנות בייסקי שהדירקטוריונים נכשלו, גם לחיים הרצוג אחריות.

את הדברים אמר פרופ' בן שחר, ביום עיון שאורגן על־ידי האוניברסיטה העברית בירושלים – „בעקבות דו"ח בייסקי".

פרופ' חב"ש טוען שועדת בייסקי בחרה במסלול, אשר חייב אותה להגיע למסקנות אליהן הגיעה. מסלול זה מאופיין ביחוס של כל האירועים אל המסגרת החוקית־משפטית ובהתייחסות מוגבלת מדי אל ההקשר הכלכלי־פוליטי.

במצב זה, כל הגורמים הפועלים „עברו על החוק" ועל כן כולם אחראים לאותו המחדל וידוע, כי כל הקם אחראי. לדעת פרופ' בן־שחר, היה על הועדה להתייחס ביתר עניין אל ההקשרים הכלכליים־פוליטיים, אשר יצרו מעין „אמנה" בין הבנקאות, הממשלה ואף הכנסת, שבמסגרתה פעלו כולם כפי שפעלו.

הבנקים ב„אמנה" זו קיימו את חלקם והיו לזרוע מבצעת, לכל דבר, של הממשלה ובהתאם קיבלו „רשות ומגן" מן הממשלה, שביטויה נמצא ב„הסדר" מניות הבנקים שנעשה לאחר המשבר כדי להגן על המשקיעים ולמנוע את הבנקים מהתמוטטות.

ל„פקידים בסנדלים" שבמשרד האוצר, היתה כל הסמכות והעוצמה להכתיב ל„בנקאים בחליפות" את מהלכיהם, אמר חב"ש.

ה„אמנה" שנוצרה בין הממשלה והבנקאות, נוצרה על רקע העובדה, ששוק ההון, אינו „מפגש לקפיטליסטים", אלא פועל כשוק מולאם, כאשר האוצר משתמש בו לכיסוי הגרעון בתקציב.

בעבר נועד גיוס ההון של הממשלה בשוק ההון לצרכי פיתוח ובהמשך, כתוצאה מהגרעון התקציבי, הגיוס נועד לכיסוי תקציב שוטף לצרכים שהם מתכלים. הפרת האיזון, גרמה לכך, שפסקה התמורה הכלכלית לפעילות הממשלה בשוק ההון והממשלה נאחזה בו יותר ויותר ושמרה לעצמה „זכות ראשונית", לכיסוי צרכיה השוטפים. זכות זו לדעת פרופ' בן־שחר, תשאר כך גם בעתיד, כי „הממשלה גדולה על המדינה".

לבנקים הון עצמי הגיע לכ־3 אחוזים במאזנם בעוד בארה"ב הונם העצמי של הבנקים מגיע לבדי 7 עד 9 אחוזים ממאזניהם. במצב זה, מקור עוצמתם של הבנקים נבע לא מעושרם, אלא מהממשלה ומבנק ישראל והם פעלו כ„שרתים" גם כשמדובר היה בשרות שלילי שנתנו למדיניות אינפלציונית.

לדעתו, אילו נתנה הממשלה אישור בלתי מוגבל להנפקת היו הבנקים יכולים להמנע מהעלאת מחירי מניותיהם, אך על רקע גאות הביקושים למניותיהם ואי אפשרותם להענות לגאות זו, עלו מחיריהן והבנקים הגיעו למצב בו לא היה באפשרותם לשאת בירידת מחירים דרסטית, ולרכוש מניותיהם במחירים שנוצרו.

פרופ' דן גלאי, ביקר בדבריו את מהלכי הוויסות והגדירם כ„מניפולציה" וכ„גנבות מס/גדולות". האפשרות לקבל הכרה לצרכי מס בהוצאות ריבית ובמקביל, להחרכה בכל מס על רווחי הון, יצרו את המניע לכל הגיאות בבורסה ורק תיקון פקודת המס ב־1982, גרם לשינוי.

לטענתו הבנקים לא היו „מסכנים" וידעו להשתמש ב„פקדונות הפת"ח" (פקדונות של תושבי חוץ), כאיום על הממשלה, כי פקדונות אלו היו כיסוי לגרעונות המדינה במאזן התשלומים.

פרופ' גלאי קבע, כי שוק ההון פועל בניהול ממשלתי וגם כאשר הממשלה מאפשרת לסקטור העסקי להשתמש בו, היא עושה זאת לטובת המפעלים הגדולים ולא כמתבקש בשוק חופשי. פרופ' דן גלאי יצא בבקורת חריפה על מדיניות שערי הריבית, שגרמה לירידה חריפה של 20 אחוז בהשקעות, ולדעתו תגרום לכך שהקפאון שייוצר כתוצאה בקצב ההשקעות, יגיע בזמן של פריון מניות הבנקים. צירוף ומצב זה גורם לדאגה מהתפרצות מחודשת של עיוותים כלכליים חריפים, כבר בשנת 1987.

דרושים
לבית ספר חקלאי
פרדס־חנה

1. **עובד/ת משתלה**
צמחי נוי ובית
הכישורים: ותק 5 שנים בוגר בי"ס גננות או חקלאי.
2. **עובד שלחין**
ותק 5 שנים בוגר בי"ס הקלאי או קורס מרכזי ענפים ברופין.
3. **מדריך ללול**
הכישורים: יכולת לנהל ענף פיטום ומטילות, יכולת להדריך תלמידים. בוגר בי"ס חקלאי. או קורס מרכזי ענף ברופין או בוגר הפקולטה לחקלאות. ותק 5 שנים.
4. **מורה לכימיה**
המסוגל ללמד בכיתות י"א, י"ב.
5. **מורה לגידול ירקות**
בוגר הפקולטה לחקלאות.
6. **מורה לגננות**
בוגר הפקולטה לחקלאות.
7. **מדריך חינוכי**
לפנימיה לגילאי 13–15.

נא לפנות בכתב להנהלת בית הספר או טלפונית 8־78117־063.

עיריית תל־אביב־יפו
לשנה"ל תשמ"ז
דרושים מורים
לבתי־הספר העל־יסודיים העירוניים בת"א־יפו להכנה לבחינות בגרות במקצועות: ביולוגיה, אנגלית, מתמטיקה, פיזיקה, כלכלה, חשמל, אלקטרוניקה, צרפתית.
• מדריכים לסדנאות חשמל ואלקטרוניקה • סגן מנהל סכני לבי"ס טכנולוגי גדול • סגן מנהל פדגוגי לבי"ס טכנולוגי גדול
בעלי כישורים מתאימים יפנו למינהל החינוך המשרד וההשכלה בבנין העיריה (חדר 227) בין השעות 8:30 – 13:00.

ל„רונן" יצרני אופנה
דרוש
בחור צעיר ונמרץ למכירות
+ נסיון בענף משכורת
ותנאים מצויינים. 03־661554.

הלוח הכלכלי | **ידיעות אחרונות** | **הלוח הנפוץ ביותר** | **„דבר"**

דרוש מפעיל
למחפרון פרגסון
לעבודה בגוש דן
052־25444

לחברת „הגרעין" בע"מ
קרליבך 11 תל־אביב
דרושים
עוזר/ת למנהל חשבונות
בעל/ת נסיון למשרה מלאה
מחסנאי — מלגזן בעל נסיון
לפנות בין השעות 14:00־16:00
למשה או בכתב: ת.ד 20170
תל־אביב 61201.

לחברת א.ס.ק – קור בע"מ
שלמה המלך 13 בני־ברק
דרושים/ות
לעבודה מ־8.00–17.00, 5 ימים בשבוע
1) **פקידה כתבנית מנוסה**
לעבודות מזכירות + טלפונים
להתקשר 3־773041
2) **פקיד מלאי ורישום**
בעל רשיון נהיגה
להתקשר 772085

עיריית תל־אביב יפו
דרושים
עובדים — מנטיונרים
לרישום דו"חות חניה
עפ"י שעות עבודה.
המעוניינים יפנו לטלפון 2־653841
בין השעות 09:00־12:00 למחלקת כח־אדם.

דירות ובתים
[illegible]
דירות למכירה
[illegible]
דירות מרוהטות
[illegible]
דירות בדמי־מפתח
[illegible]
עסקים
[illegible]
מגרשים
[illegible]
הצעות עבודה
[illegible]
מכוניות
[illegible]
מציעים למכירה
[illegible]
רוצים לקנות
[illegible]
נקיון ואחזקה
[illegible]
ציוד אלקטרוני
[illegible]
שרותים
[illegible]
הלוואות
[illegible]
הודעות
[illegible]
שוק המציאות
[illegible]

(יוסף מיכלסקי) ספינת סוחר מהמאה ה־4 לפני הספירה, „קירניה 2", שנתגלתה בקירניה ביוון לפני זמן מה, מובלת באניה „צים ניו יורק" בארה"ב שם תוצג במסגרת חגיגות העצמאות של ארה"ב. ספינה זו נחשבת כממצא הארכיאולוגי העתיק והחשוב ביותר בסוגו שנתגלה עד כה. משקלה 16 טונה, אורכה 14.75 מטר, רוחבה 4.25 מטר וגובהה 4 מטר. בעת הגילוי נמצאו במחסניה 10 אלפים שקי שקדים, ארגטלים, 291 אבני ריחיים, 404 אנפורות וממצאים אחרים. בעקבות הגילוי הגיעו לקירניה מומחים בתחום הארכיאולוגיה הימית מכל העולם. הספינה בנויה עץ מיוחד המחייב, במצבה כיום, טיפול יום־יומי. לכן מלווים את הספינה מומחים לטיפול מסוג הזה. כאן: הספינה על ה„צים ניו יורק" בנמל חיפה (צילום: „ישראל סאר")

הטיפול באחיות נמסר לויצמן; „שיחה תכליתית" – אולי היום

האחיות ב„הדסה"־עין כרם וב„שערי צדק" הצטרפו לחטיבת בתיה"ח; המלצות על מבנה ארגוני חדש של הסת' האחיות

מאת רנקה הריניש, כתבת „דבר"

הממשלה החליטה אתמול למסור את הטיפול בעניין האחיות והאחים של בתי החולים לידי השר עזר ויצמן, הממלא את מקומו של שר הבריאות הנמצא בחו"ל. ויצמן יקיים מחר, ואולי עוד היום, „שיחה תכליתית" עם נציגות החטיבה העצמאית של האחיות והאחים של בתי החולים.

בתום ישיבת הממשלה שלח השר ויצמן מכונית להביא למשרדו את ראשי החטיבה הנמצאות עם שובתי־השבת מול ביתו של ראש הממשלה בירושלים, לשיחה הראשונה. בפגישה זו שמע ויצמן על הבעיות הבוערות העומדות על הפרק במערכת הסיעודית וביקש שהות של יום־יומיים כדי ליצור מגעים עם הגורמים הנוגעים בדבר, ביניהם ההסתדרות הכללית ומשרד הבריאות לצורך ליבון העניין.

„הבהרנו לשר ויצמן כי ביום רביעי השבוע מתכנס בבית החולים רמב"ם כינוס ארצי של כל ועדי האחיות והאחים שהצטרפו לחטיבה ויקבל החלטות על המשך דרכי המאבק" – אמרה ל„דבר" מרי פינטו, מראשי החטיבה וועד עובדי „בילינסון". לדבריה השר הבין היטב את חומרת הבעיות הדחופות המצב. „התרשמנו שלנו שאומנם בפגישה הקרובה הוא יציג לנו הצעות", אמרה פינטו.

בבתי החולים „הדסה"־עין כרם ו„שערי צדק" בירושלים היו אתמול אסיפות האחיות והאחים, שהחליטו פה אחד על הצטרפות לחטיבה עצמאית של בתי החולים.

הוועדה שמינה יו"ר האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות, חיים הברפלד, ושעליה הוטל לבחון את המבנה הארגוני של הסתדרות האחיות והאחים, הגישה אתמול את המלצותיה. הוועדה שללה אפשרות הקמת חטיבות נפרדות, שלדעתה עלולות לגרום „עיוות המבנה הארגוני ויכולת התפקוד של הסתדרות האחיות". הוועדה המליצה להקים שתי ועדות שכר ותנאי עבודה נפרדות – אחת לאחיות בתי החולים ואחת לאחיות בריאות הציבור והקהילה. הוועדות, יחד עם מזכירת הסתדרות האחיות, יהיו רשאיות לנהל מו"מ עם המעסיקים.

על מנת לאפשר הרחבת מעגל האחיות והאחים המשתתפים בתהליכי המו"מ הקיבוצי המליצה הוועדה להקים שלושה ועדים ארציים במסגרת הסתדרות האחיות: למועסקים בקופת חולים הכללית, בבתי החולים הממשלתיים והעירוניים, ולאחיות ואחים של בריאות הציבור בשירות המדינה.

הוועדה גם המליצה לבנות סולם דרגות חדש לאחיות ולאחים שיתן ביטוי ממשי הן להתקדמות בסולם הכפיפויות והאחריות, הן לרמת ההשכלה וההתמחות המקצועית ולהעניק דרגת כניסה גבוהה יותר מהדרגה התחילית הקיימת לאחיות ולאחים הפונים למסלול בתי החולים.

ד"ר קם „ישתיל" הכבד במסדה לוי האמורה לצאת מחר לפיטסבורג

מאת אריאלה ראובני, סופרת „דבר"

ד"ר יגאל קם, המומחה הישראלי להשתלות כבד, שחזר באחרונה מהשתלמות בפיטסבורג שבארה"ב למרכז הרפואי „רמב"ם" בחיפה, יערוך כנראה את השתלת הכבד במסדה לוי מקרית חיים במכון להשתלות כבד בפיטסבורג.

מסדה לוי (40) מאושפזת מזה כשבוע במצב חמור ב„רמב"ם" ובעזרת תרומות שהגיעו מכל קצות הארץ במסגרת מבצע התרמה מיוחד היא אמורה להמריא מחר לפיטסבורג עם בעלה, עזרא וד"ר קם או רופא מלווה אחר.

הקהילה היהודית בעיר זו הבטיחה לדאוג למסדה ולבעלה בעת שהותם במקום. כן נעשו מכאן, בעזרתו של ד"ר קם, התיאומים הדרושים לקבלתה לבית החולים בפיטסבורג.

מ„רמב"ם" נמסר כי מסדה מסוגלת לעמוד בקשיי הנסיעה לארה"ב. בעלה, המתרוצץ בכל חלקי הארץ כדי לארגן את סכומי הכסף הדרושים (200 אלף דולר), ביקש אתמול להודות לכל התורמים שהרימו תרומות להצלתה של מסדה. „אני מקווה שבקרוב תוקם קרן ציבורית למימון השתלות כדי שמשפחות נזקקות לא יצטרכו לעבור מה שאני עברתי", אמר.

מסדה עם בעלה וד"ר קם או רופא אחר, אמורים לטוס מחר בבוקר במטוס „אל־על".

את כרטיסי הטיסה העניקה חברת „גדות פטרוכימיה" שבה מועסק עזרא כמפעיל. עובדי המפעל תרמו שני ימי עבודה כל אחד.

אמש עמד להיערך מופע מיוחד במועדון הלילה „יופיטר" במפרץ חיפה שהכנסותיו קודש לקרן ההצלה ובשבוע הבא אמור להיערך מופע נוסף באודיטוריום על הכרמל. גם קבוצת הכדורגל של „מכבי" חיפה שוקלת לתרום את הכנסותיה לקרן ההצלה ממשחק הכדורגל שייערך בשבת.

דו"ח אגוזי למיכאלי

(ע). – הסוגיות ההלכתיות הנלוות לבעיית השתלות כבד בישראל טרם מצאו את פתרונן – נודע אתמול לכתב עת"ים בחיפה מאיר שושני, בעקבות הגשת דו"ח ועדת ד"ר נחום אגוזי למנכ"ל משרד הבריאות, פרופ' דן מיכאלי.

פרופ' מיכאלי קיבל אתמול את דו"ח ועדת המומחים שנתבקשה להמליץ על אחד משלושת בתי החולים: „הדסה־עין־כרם", „בלינסון" ו„רמב"ם" לביצוע ההשתלות.

המנכ"ל קיים דיון עם כל חברי הוועדה ובסיומה מסר כי נתוני הדו"ח מחייבים המשך דיונים מקצועיים עם שלושת בתי החולים. רק לאחר סיומם יגבש את המלצתו לשר הבריאות בעניין בית החולים שיבצע את ההשתלות.

השר המליץ להגיש תביעה נגד המדינה

מאת יקיר צור, סופר „דבר" בירושלים

שר התקשורת אמנון רובינשטיין נקט באחרונה צעד חסר תקדים כשהמליץ בפני ועד עובדי הדואר רמת גן להגיש תביעה בשפיטה נגד המדינה על הלנת פיצויי פיטורים. השר הבטיח כי אם תוגש תביעה כזאת, ימליץ בפני פרקליטות המדינה שלא להתגונן ולשלם את השכר המגיע להם וכן הוצאות משפט ושכר טרחת עו"ד.

במסגרת תוכנית הקיצוצים במשרד התקשורת פוטרו בינואר השנה מספר עובדים קבועים וארעיים בסניף רמת גן. מאז עברו כחמישה חודשים ולמרות הוראתו של מנכ"ל המשרד לתת עדיפות בתשלום פיצויי הפיטורים, לא העביר חשב המשרד את הכסף למפוטרים.

במכתבו לוועד העובדים אומר השר רובינשטיין כי על פי הנוהג המקובל בממשלה, חשב המשרד הוא היחיד המוסמך להוציא הוראת תשלום.

אדרי: רבע מיליון דולר רבית בשנה

מאת דני צדקוני סופר „דבר" בדרום

חברת „מיכון עובדים" משלמת כרבע מיליון דולר בשנה רבית עבור 64 דירות שבנתה בערד בשווי כולל של שני מיליון דולר ועד כה מכרה מתוכן דירה אחת בלבד. יו"ר החברה, ח"כ רפי אדרי, שמסר על כך אתמול בוועידה אזורית של חברת העובדים באזור הדרום, הביא עובדה זו כדוגמה להשקעות של החברה באזורי הפיתוח. לדבריו חברת העובדים היתה הגוף היחיד שהשקיע אשתקד באזורי הפיתוח ובסדר גודל של מאות מיליוני דולר. הוא קרא לחברה לגבש מדיניות השקעות כוללת ומתואמת כשהביצוע נתון לחברותיה השונות.

הקמת תחנת „קול אמריקה" בערבה עשויה להגדיל אוכלוסייתה

מאת יקיר צור, סופר „דבר"

„הממשלה אינה ערה מספיק לאפשרויות הגלומות בהקמת תחנת קול־אמריקה בערבה להגדלת האוכלוסיה באיזור", אמר ראש המחלקה להתיישבות בסוכנות היהודית, נסים זווילי בסיור עתונאים שנערך בסוף השבוע בישובי חבל הנגב והערבה.

זווילי הוסיף כי על הממשלה ומשרד התקשורת לחייב בחוזה ההתקשרות את עובדי התחנה החדשה (150־200 עובדים) לגור בסמיכות לתחנה ובכך להגדיל את אוכלוסית הערבה המתוכננת בכ־40 אחוז.

עמיתו לראשות המחלקה, מתי דרובלס, התייחס לקיפוחם של ישובי חבל אילות וקרא לממשלה להחיל את איזור הסחר החופשי גם עליהם. דרובלס הדגיש כי אילת וישובי חבל אילות נהנים למעשה מקופה אחת ומתן מעמד של איזור סחר חופשי לאילת בלבד מקפח את הישובים האחרים.

ראשי המחלקה גילו כי 40 אחוז מתקציב המחלקה להתיישבות השנה מופנה לשיקום ישובים במצוקה ולפיכך נמנע גם מן המחלקה העיסוק באתגר העיקרי שלה – הקמת ופיתוח יישובים חדשים בערבה בנגב ובגליל.

בעלי חיים – אמצעי טיפולי למאושפזי מחלקה פסיכיאטרית

מאת שמעון רייס, סופר „דבר" בצפון

במחלקה הפסיכיאטרית של בית החולים הממשלתי בצפת נפתח אתמול גן חיות, שנועד לשמש כאמצעי ריפוי לחולים המאושפזים במחלקה. דרך ריפוי זו מקובלת בבתי חולים פסיכיאטריים בעולם. זו הפעם הראשונה ששיטה זו מיושמת בארץ. הכוונה היא להעניק לחולים אפשרות לטפל בחיות הבית וליצור עימן קשר חיובי על מנת להרגיע את החולים ולזרז את תהליך הריפוי.

את השיטה הזו למד והביא מחו"ל ד"ר דוידזון, מנהל המחלקה הפסיכיאטרית בצפת. בשעתו הציע את הרעיון לגופים שונים באיזור הגליל. ההצעה נתקבלה בהתלהבות וקיבוצי הגליל העליון מיהרו לתרום בעלי־חיים כגון: קוף, תוכים, כבשים, פרות, כלבים, חתולים. עירית צפת הכשירה שטח בתאים ליד מבנה המחלקה ואילו הג'וינט תרם 10,000 דולר לפרוייקט שנחנך אתמול במעמד רופאים, אחיות ומאושפזי המחלקה. גן החיות משתרע על־פני ארבעה דונמים והוא ישרת גם תלמידים וילדים ממוסדות החינוך בצפת.

חיל הקשר ביטל אלפי ק"מ של קווי טלפון

מאת גלי לינגר, הכתבת הצבאית של „דבר"

בתצוגה של מערכות קשר ומחשבים שערך חיל הקשר לרגל יום החיל בבסיס במרכז הארץ הציג אתמול קצין הקשר האלקטרוניקה והמחשבים הראשי, תת אלוף מרדכי בר דגן, מערכות ואמצעי קשר ושליטה או פיקוד של צה"ל, רובם פיתוחים ישראליים, חלקם חדישים ביותר, הבאים לשפר את טיב התקשורתיות בין יחידות הצבא. יש מגמה של מזעור מערכות, קלות יותר לנשיאה ושמישות לדרגים הנמוכים בשדה, לצורך העברת הדעות. כך גם יש מגמה לפתח אמצעים בהם יוכלו להשתמש הכוחות בשטח בלי להצטרך לאיש קשר מקצועי.

תא"ל בר דגן סיפר עוד כי הוכנסו חיסכון והתייעלות על ידי צמצום התשתית התקשורתית המינהלתית, בעיקר צמצום מספר הקוים הצבאיים והאזרחיים ושיחות פרטיות וביטול אלפי ק"מ של קווים שהחזקתם יקרה.

פתולוג שולל גרסות גרנות ויערי על מותה של מלבסקי

מאת נתן רועי, סופר „דבר"

מלה מלבסקי נפגעה מפגוש המכונית – כשהיא מצויה – ובעודה בחיים, ואז היא נגררה לאורך כמה מטרים כשהיא יושבת על הכביש – אמר אתמול בבית המשפט המחוזי בתל־אביב הפתולוג המשטרתי, ד"ר יהודה היס, שהופיע כעד במשפטן של אביבה גרנות וחוה יערי המואשמות ברצח התיירת מלה מלבסקי. הפתולוג שלל בכך את גירסותיהן של יערי וגרנות על הנסיבות של מות התיירת.

למשפטן אתמול נקבצו עשרות סקרנים וביניהם בני משפחתם של יערי ובהם בעלה אהוד. גם הפעם ישבו השתיים כששוטרת מפרידה ביניהן. מדי פעם פרצה יערי בבכי היסטרי לאחר שהוצגו תמונות המנוחה בזירת הרצח.

ההגנה החלה לחקור את העד המרכזי מישל חדאד, ראש צוות החקירה שחקר את הפרשה. לאחר שנשאל על ידי הסניגורית של יערי, ד"ר עדנה קפלן, על בדיקת המציה של המנוחה, הוא אישר כי בגדיה של מלבסקי כובסו בידי אנשי המכון לרפואה משפטית ב־13 במארס 1985, 3 ימים לאחר מותה ואת מבלי שהיתה לו שליטה על כך. „אין לי ספק שהיתה זו „פאשלה" ואולי הממצאים שהיו על הבגדים היו עוזרים לי, אבל היום, בדיעבד, אני רואה שאין לבגדים עוד מבחינה ראייתית", אמר חדאד.

• פקד חדאד גילה כי ב־13 בינואר 1986 נתפסה מכוניתו של אהוד יערי והיא נבדקה במעבדה הארצית ובמעבדה של משטרת מחוז תל־אביב במטרה לגלות סימנים שאולי נותרו בה. חדאד אמר כי על פעולת חקירה זו לא צירף מזכר־בדיקה.

עוד אמר, כי חוה יערי נעצרה ראשונה ורק לאחר ארבעה ימים נעצרה אביבה גרנות מפני „שרציתי שאביבה גרנות תשתולל ותפליל את עצמה – נ.ר.) אבל היא לא השתוללה כפי שציפיתי ממנה. ביצענו מספר פעולות סמויות, כדי להבטיח שהיא לא תשמיד ראיות, אבל אינני מתכוון לגלות אותן בבית המשפט".

חדאד סיפר עוד כי יערי הועברה לבית המעצר באבו־כביר אך היתה תחת פיקוח במשך 24 שעות ביממה על ידי שוטרת שהיתה „מחופשת" לעצורה וזהותה האמיתית היתה ידועה רק לו כדי לא לחשוף אותה. הוא סיפר כי אהוד יערי העביר לשוטרת ששמרה על חוה בקבוק סמים שהעבירה לה, לדבריו, גרנות. פרט לכך סיפר כי בערך, במהלך מעצרה של יערי, חיפוש בנוכחות אהוד יערי בדירתם של בני הזוג בירושלים.

לאחר שהסתיימה חקירתו של חדאד, העיד ד"ר היס, מן המכון לרפואה משפטית, שבדק את הגופה לאחר שנמצאה ליד מתקן זרחין באזור שדה דוב. במהלך עדותו הרכינה חוה יערי את ראשה ומררה בבכי. אביבה גרנות לעומתה התכוננה בהסבר הדיוואלי – שכלל הדגמה על בובה בשם „יעל" – וגילתה התעניינות ואושף.

ד"ר היס אמר, בהדגימו את צורת הדריסה על הבובה „יעל": „מלה מלבסקי היתה צריכה לשבת לפני שנדרסה ואז נסבה פעמיים מגלגלי המכונית. זאת הסיבה לפריך הדם הארוך שנמצא באיזור גזירת הגוויה. כל הנזקים הכבדים שגרמו למותה בסופו של דבר נגרמו בעודה בחיים".

ד"ר היס סתר את גרסתה של גרנות שעל פיה יערי חנקה אותה בכריות. „אין סימנים לחנק בגופה", אמר ד"ר היס אך מאידך הוסיף: „אין תימוכין לגרסתה של חוה יערי כי התיירת נפלה על אבן וקיבלה מכה בעורפה מסלע".

הוועד הפועל של מועצת העיתונות

„חוה יערי לא אמרה 'גיהצתי אותה פעמיים'"

מסקנות בתביעת אהוד יערי נגד „מעריב" ו„חדשות"

(ע). – הוועד הפועל של מועצת העיתונות דן ביום שישי במסקנות ועדה לבירור תלונת אהוד יערי נגד העיתונים „מעריב" ו„חדשות". בסיכום הדיון קיבל הוועד הפועל גם החלטה לגבי חובת העיתון לפרסם הודעת תיקון וההתנצלות בצורה באותה.

ב־1.4.86 הגיש יערי תלונה למועצת העיתונות נגד העיתונים הללו שפרסמו ב־27.1.86 בהבלטה בעמודים הראשונים, כאילו יש בידי המשטרה הקלטה של שיחה ובה אומרת חוה יערי, בהתייחס למלה מלבסקי: „גיהצתי אותה פעמיים".

אהוד יערי טען במכתבו כי „הידיעות הנ"ל הן דבר שקר ועלילה ומחוסרות כל אחיזה במציאות" וכי המשפט „'גיהצתי אותה פעמיים' לא יצא מעולם מפיה של חוה יערי".

נשיאות מועצת העיתונות מינתה ועדה לבירור התלונה בהרכב: פרופ' עמוס שפירא, דוד פרהצור והרב איסר פרנקל.

מסקנות הוועדה:

• לאחר שהוועדה בחנה את כל החומר המודפס שהוגש לה ושמעה את גירסותיהם של המתלונן אהוד יערי ושל עידו דיסנצ'יק, עורך „מעריב" והכתב אלי רגן, החליטה הוועדה – בהסכמת עורך העיתון – כי „מעריב" יפרסם בהקדם האפשרי ובאופן המקובל את ההודעה הבאה:

„ביום 27.1.86 פורסם ב„מעריב" כאילו יש בידי המשטרה הקלטה של שיחה ובה אומרת חוה יערי: 'גיהצתי אותה פעמיים', בהתייחס לתיירת מלה מלבסקי ז"ל, אשר ברציחתה מואשמת חוה יערי יחד עם אביבה גרנות. למעשה, הדברים אלה אמנם לא נאמרו על ידי חוה יערי. הפרסום המוטעה נעשה בתום לב ובעקבות עבודה עיתונאית מקובלת. אנו מצטערים על כל פגיעה שנגרמה בעקבות הפרסום המוטעה".

• הופיע בפנינו מטעם העיתון „חדשות", הכתב משה פרל. הוא הביא לידיעתנו מידע בעניין בדיקה המתקיימת עתה בפרקליטות מחוז תל אביב לגבי האפשרות של העמדה לדין פלילי של העיתון בגין פרסומים הקשורים בפרשה. כמו כן הופנתה תשומת לבנו לפסיקה של מועצת העיתונות, לפיה „אין מועצת העיתונות דנה בתלונה שבגינה הוגשה תביעה לבית משפט".

בעקבות זאת ביקשה הוועדה לקבל הנחייה עקרונית מנשיאות מועצת העיתונות באשר להמשך הטיפול בתלונה הנוגעת ל„חדשות". בדיון ביום שישי בוועד הפועל של מועצת העיתונות בהמלצות הוועדה צויין כי „מעריב" ו„חדשות" פרסמו את ההודעה הנ"ל עוד לפני הבאת המלצות הוועדה לאישור בוועד הפועל ולאחר מתוך תיאום עם חברי הוועדה לבירור התלונה.

בפתח הדיון אמר נשיא מועצת העיתונות, ד"ר יהושע רוטנשטרייך: „לא הייתי מטריח את חברי הוועד הפועל לבירור בנושא זה שכן אין מקום יותר לאישור מסקנות וועדת הבירור, לאחר שהעיתונים פרסמו את הדברים כפי שסוכם עם וועדת הבירור. אלא בגלל שהידיעות שעליהן קבל יערי התפרסמו באותיות 'קידוש לבנה' ובמקום בולט ביותר, הרי ההודעה מצאה מקומה באותיות זעירות ובמקום לא בולט".

עוד אמר ד"ר רוטנשטרייך: „לעוול שנגרם לאדם מפרסום רכילויות כידיעות נכונות אין בכלל תקנה. אך אם אירעה תקלה, חובה על העיתון לפחות לדאוג לתיקון באותה הבלטה בה פורסמו הדברים נגד מגיש התלונה". לאחר דיון בוועד הפועל הוחלט, כי הסעיף בתקנון מועצת העיתונות לפיו „מחליט גוף המוסמך של המועצה שהעיתון חייב להתנצל, תפורסם ההתנצלות כהחלטה מתאימה", יבוצע הלכה למעשה על ידי כך שאותו גוף הדן בתלונה יחליט גם על צורת הפרסום ומיקום המסקנות וההתנצלות.

אחרי 8 שנים זוכה סופר „ידיעות אחרונות" מאשמת לשון הרע בפרשת „בית הלוחם" בחיפה

מאת נתן רועי, סופר „דבר"

שופט בית משפט השלום בתל־אביב, בנימין קוהלת, זיכה אתמול את סופר „ידיעות אחרונות", מרדכי גילת, מאשמת הוצאת לשון הרע על ארגון נכי צה"ל ועל מי שעמד בראש הארגון, שלמה לדור. הזיכוי ניתן בתום משפט בן שמונה שנים ושנחשב לארוך ולגדול ביותר בהיקפו – במהלכו נערכו 50 ישיבות והוגשו מאות מסמכים שהתקבלו כראיות.

התביעה הוגשה לאחר פרסום סדרת כתבות ב„ידיעות אחרונות" בשנת 1978 על „בית־הלוחם" בחיפה שבה נטען בין השאר כי עיריית חיפה וארגון נכי צה"ל אשרו חשבונות כוזבים לקבלן הפרוייקט, חיפו על מעשי שחיתות והתנכלו לאדריכל הפרוייקט, דוד ינאי, שהביא לחשיפתם.

מאז תחילת המשפט טען פרקליט „ידיעות אחרונות", עו"ד מיכי מוזר, כי הפרסום בעיתון היה כולו אמת והעיתון מסוגל להוכיח אותו באמצעות מסמכים, חשבונות ועשרות עדים שמסרו בשעתו עדויות במשטרה ושפכו אור על הפרשה. בסוף שנת 78' ביטל קבלן שלד הבנין, ד"ר סאקי רוזנהפט, תביעת דיבה שהגיש נגד העיתון העיתונאי ולפני כשנה זוכו „ידיעות אחרונות", העיתונאי והאדריכל ינאי מאשמת הוצאת לשון הרע על עיריית חיפה באותה פרשה.

אתמול הודיע פרקליט ארגון נכי צה"ל, עו"ד משה שחר, כי הארגון חוזר בו מהקובלנה שהגיש זאת, לטענתו, כדי לחסוך כספי ציבור. הפרקליט הודיע כי נענה בכך לפניית בית המשפט לעשות זאת.

בתגובה אמר עו"ד מוזר כי הראיה הטובה ביותר לכך שלא הרצון לחסוך כספי ציבור הוא זה שהניע את העירייה והארגון לחזור מקובלנה כיוון שהם מנהלים עדיין משפט דיבה אזרחי, באותו בית משפט, באותה פרשה, ואין להם כוונה לבטלו.

עו"ד מוזר הצביע על עדותו של יו"ר הארגון, יעקב מעוז שהיתה לדבריו רצופה שקרים וביקש את בית המשפט להתייחס לשאלה אם היה יסוד לקובלנה שהוגשה. הוא טען כי עדותו של מעוז נתנה לבית המשפט הזדמנות לראות כיצד גוף ציבורי, שכספיו הם הכסף של כולנו, מחליט להגיש קובלנה פלילית לבית המשפט בלי שבדק אם יש אמת בכתבות.

הרצוג, לוי ואור בקרו בישובים ערביים – בסיום חודש הרמדאן

מאת יצחק מרידור, סופר „דבר"

נשיא המדינה, חיים הרצוג, הרמטכ"ל רב אלוף משה לוי, אלוף פיקוד הצפון אורי אור וקציני צה"ל בכירים בקרו אתמול במקומות ישוב ערביים כדי לברך את המוסלמים בעיד אל פיטר, החג המסיים את חודש הרמדאן.

הרצוג אמר בין השאר בכפר עין מאהל שבהרי נצרת כי „לא ניתן ולא נאפשר לגורמים קיצוניים וכוחניים לזרוע בארצנו זרעי אסון ושנאה". הוא התייחס בכך ל„תופעות מפחידות של הקצנה ואלימות בשולי שני העמים המאיימות לשבש את רקמת היחסים והאפשרות של דו קיום בשלום ובכבוד בין יהודים וערבים".

הרמטכ"ל ופמלייתו בקרו בנצרת ובריכוזים ערביים, בדרוזים וצ'רקסים בצפון.

האלוף אור קרא לעריכת סולחה ולמניעת איבה בעקבות שהתגלעו באחרונה בין השבטים הבדווים בצפון. הרמטכ"ל והאלוף הביעו הערכה רבה לתרומתם של הבדווים ובני מיעוטים אחרים לצה"ל ולבטחון ישראל.

מלכה בירנבוים למעצר־בית בן 10 ימים

(ע). – המשנה למנהל מחלקת הרווחה בעיריית תל אביב, מלכה בירנבוים, שנעצרה לפני מספר שבועות כחשודה בפרשת שוחד ובמרמה, שוחררה אתמול בערבות בבית משפט השלום בתל אביב. השופט חייב את החשודה לשהות במעצר־בית 10 ימים.

כזכור, החשודה בירנבוים בכך שהוציאה שלא כדין כספים ממחלקת הרווחה ומסרה אותם לאחד ממטופליה, שאף הוא נעצר בפרשה. סניגורתה של בירנבוים, עו"ד ברוריה קנר, טענה בבית המשפט כי בירנבוים אינה מסוגלת להפקיד סכום כסף גדול לצורך מתן הערבות כיוון שהיא אלמנה שאין לה הכנסה גדולה.

שופט השלום עמיקם פיאלקוב החליט לשחרר את בירנבוים בערבות על סך 30,000 ש"ח וכן ציווה שתעוכב יציאתה מהארץ גם לאחר שיסתיימו 10 ימי מעצר הבית.

נזק־דליקה כבד בשמורת הבניאס

מאת שמעון רייס, סופר „דבר" בצפון

נזק כבד נגרם לשמורת הבניאס בגליל העליון בעקבות דליקה גדולה שפרצה במקום שלשום בשעות אחר־הצהריים ונמשכה מספר שעות. הדליקה פרצה לאחר שחקלאי מקומי שאר ישוב הבעיר ערימת קש במשק ולא נקט אמצעי הזהירות. האש כילתה צמחיה בשטח של כקילומטר משני צידי הבניאס.

מכרז למכירת „נאות מרינה" בבת־ים

מאת סופרו הכלכלי של „דבר"

כונס הנכסים של מלון „נאות מרינה" בבת־ים, שבבעלותו של המלונאי חיים שיף, מפרסם מכרז למכירת המלון. הכונס, עו"ד יוסף מולאור, המייצג את הבנק הבינלאומי, מתכוון למכור את המלון כדי להחזיר את חובו של המלון לבנק – יותר משני מיליון דולר. מגמת הבנק היא להגיע להסכם מהיר על מכירת המלון והכונס כבר קיים מגעים ראשונים עם קונים פוטנציאליים שגילו עניין ברכישה.

ערכו נאמד כיום בכארבעה מיליון דולר. כשנרכש על ידי שיף לפני כשנתיים שילם תמורתו כ־4.5 מיליון דולר.

הפסטיבל הבין־לאומי השלישי לתאטרוני בובות ייערך בירושלים בין ה־30 ביולי עד 7 באוגוסט. יוצגו 50 מופעים שיבוצעו בידי 12 קבוצות תיאטרון מחו"ל ו־21 קבוצות מהארץ.

מבטחים – מוסד לבטוח סוציאלי של העובדים בע"מ
ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל

מועצת פועלי חדרה | מבטחים מוסד לבטוח סוציאלי של העובדים בע"מ

יום מבטחים בחדרה
מחר יום שלישי 10.6.86

בהשתתפות:
הח' עמוס ערן – מנכ"ל מבטחים
הח' שלמה צור – מזכיר מ.פ. חדרה
הח' יצחק גרשט – מנהל סניף מבטחים בחדרה

בתכנית:
1. בקור ופגישות עם עובדים במפעלים שחבריהם מבוטחים במבטחים.
2. התכנסות מזכירי מועצות הפועלים ומזכירי האגודים המקצועיים וכן יושבי ראש של ועדי עובדים באזור.

ההתכנסות בבית „נעמת" חדרה

עיריית תל־אביב־יפו
מינהל החינוך הנוער והתרבות
פרס החינוך תשמ"ו
פרס החינוך יוענק ביום שלישי, ג' בסיון תשמ"ו (10.6.86) באודיטוריום ספרית „בית אריאלה" בשעה 17.00.
הפרס יוענק:
לפרופ' חיים אדלר
למר גרשון ברגסון

לחברתנו לעבודה קלרה אלדר
משתתפים בצערך העמוק במות
אחיך היקר
תנחומים לבני המשפחה
הנהלת „מבטחים" והעובדים

במלאת 30 לפטירתו של יקירנו
משה ארנון ז"ל
יתקיים ערב לזכרו ביום שלישי 10.6.86 ג' בסיון תשמ"ו בשעה 20.00 בחדר האוכל של המשק
ידידיו ומוקירי זכרו מוזמנים להגיע לרגבים עד השעה 19.30
סימה והמשפחה
בית רגבים

היום יום שני ב' בסיון תשמ"ו, 9/6/86
יום השנה לנפול בננו־חברנו
זלמן יצחקי ז"ל
נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו
בשעה 4.00 אחה"צ בבית הקברות ביגור
המשפחה ובית יגור

במלאות שלושים לפטירת יקירנו
עמנואל גולן ז"ל
נתייחד עם זכרו ביום ד', ד' סיון תשמ"ו 11.6.86.
נפגשים בשעה 16.00 בשער בית העלמין הישן חוף הכרמל.
הסעה: בשעה 15.30 מבית המשפחה גולומב 17 א'.
תודתנו נתונה לכל מנחמינו בכתב ובעל־פה
המשפחה

במלאות שלושים לפטירתו של יקירנו
דוד קניאל ז"ל
נעלה לקברו לגלוי מצבה
ביום שני ב' בסיון תשמ"ו 9.6.86 בשעה 5.00 אחה"צ בבית העלמין בעפולה.
תחבורה תעמוד לרשות הנאספים בשעה 4.45 מבית המנוח, עפולה עילית יהודה הלוי 10/ב (מצד הכביש הראשי) ותעבור ליד מועצת פועלי עפולה.
באותו יום בשעה 8.00 בערב תערך אזכרה באולם בית אשכול עפולה עילית.
המשפחה

הננו מודיעים בצער רב על פטירתו של
הח' משה פרבר ז"ל
עסקן צבור נאמן
ויו"ר הועד המבקר של מועצתנו
תנחומינו למשפחה
מועצת פועלי רמת גן

בצער רב אנו מודיעים על מותו הטרגי של חברנו
יחיאל ממן ז"ל
ומשתתפים באבלה הכבד של המשפחה
ועד עובדי חברת החשמל לישראל
מחוז הדרום

עירית רמת־גן
משתתפת בצער המשפחה האבלה
בפטירתו של
משה פרבר ז"ל
מפעילי ציבור העובדים ברמת גן ובמדינה
אורי עמית
ראש העיר

דבר היום

הפור נפל

הנס שלא מעטים עדיין ציפו לו לא התרחש אתמול בקלפיות באוסטריה, וד"ר קורט ולדהיים אכן נבחר לנשיאה הבא. מבחינת הזירה הפנים־אוסטרית אפשר שהכרעה זו מבשרת את קץ ההגמוניה הסוציאליסטית ואת שובה הקרוב של מפלגת העם השמרנית לפחות לשותפות בשלטון. אולם לא פחות משמעותית היא העובדה, כי לראשונה בתולדותיה שלאחר מלחמת העולם השניה זכתה הרפובליקה האוסטרית בנשיא שנוי במחלוקת. בחירתו החריפה את הקיטוב הפנימי וגרעה גם מתדמיתה החיובית למדי של אוסטריה הנייטראלית בזירה הבינלאומית. בניגוד לבחירתו של ולדהיים כמזכיר או"ם, כאשר הכתמים בעברו לא היו ידועים לציבור הרחב, וגם לא לרוב הממשלות, הוא נבחר עתה למרות שכתמים אלה ניגלו לעיני כל. וחוסר הרגישות של אוסטרים רבים בעניין זה נובעת בלי ספק מן הפיקציה המשפטית בדבר היות אוסטריה קורבן ראשון של תוקפנות היטלר. פיקציה זו האפילה על ההתלהבות של אוסטרים כה רבים מהסיפוח לרייך הגרמני הגדול בשנים 1938 – 1945. עכשו נתבעת וינה לשלם חלק מהמחיר על כך.

אין טעם להכחיש: אחרי ההתגייסות הנמרצת של הקונגרס היהודי העולמי לחשיפת עברו המפוקפק של ולדהיים והתעוררות בקהילות יהודיות גדולות שמעבר לים, תוצאות הבחירות הן מאכזבות. המשך המערכה אף הוא לא יהיה קל. חרם יהודי הוא חרב פיפיות לאומה הלוחמת זה עשרות בשנים נגד החרם הערבי על כל צורותיו. למרות התמיכה מצד חלק ניכר מדעת הקהל הדמוקרטית הליברלית ספק אם ממשלות המערב ירצו לנקוט צעדי ענישה נגד נשיא נבחר של ארץ דמוקרטית ידידותית. מדינות מזרח אירופה היו אולי מוכנות לשתף פעולה אילו נבחר נשיא כזה במערב־גרמניה, אך לא באוסטריה הנייטראלית – מה גם שאין הן מעוניינות לפגוע ביוקרתו של או"ם והקואליציה האנטי־מערבית השולטת בו ברוב ההצבעות. אפשר שיש רמז לעתיד גם בשביעות־הרצון המפורשת של ורשה מפעולתו של ולדהיים שעליה מסר באחרונה דובר הממשלה הפולנית. על אחת כמה וכמה אין מאמצי הקונגרס היהודי העולמי בעניין זה צפויים להבנה בארצות העולם השלישי. דווקא בשל כל אלה יש לעשות הכל כדי שנצחונו של ולדהיים לא ינוצל על־ידי כוחות רביזיוניסטיים לטשטוש השואה היהודית ופשעי הנאצים במלחמה.

מטבע הדברים לא יהיה כנראה מנוס מצינה, ארעית לפחות, של היחסים עם אוסטריה בעתיד הקרוב. אולם אין כל טעם בדיבורים על תביעות ישראליות להסגרתו ולהעמדתו לדין. גם אלמלא נבחר, לא היה הדבר אפשרי לא מבחינה משפטית ולא מבחינה פוליטית. לעומת זאת יש לתבוע מכל הכוחות הפוליטיים הדמוקרטיים באוסטריה היחלצות נמרצת נגד התופעות האנטישמיות, שנתגלו במערכת הבחירות הסוערת, ללא קשר עם הזדהותם עם אחד המועמדים המתחרים.

כמעט עשרים שנה

מאת דן שביט

אני אוהב מאוד יובלות. כשאני יודע שבעוד שנה בדיוק ימלאו עשרים שנה למלחמת ששת הימים אני נמלא קוצר־רוח. למה לא כבר השנה, למה להמתין עוד שנה עד שאפשר יהיה לחגוג, לכתוב, לנאום, לסכם.

אני בטוח שכולכם לא שמתם לב. השישה ביוני והעשרים לפני יומיים שלושה ואיש לא הרגיש. בביחוד שבינתיים התחלנו לציין בחודש הזה מלחמה [illegible].

כמעט עשרים שנה. תאריך בהחלט עגול. היא התחילה אז בראשית השבוע, אני זוכר. אם לא בבוקר יום א' אז בשחר יום ב'. הכי מאוחר יום ג', פעמיים כי טוב.

נגיד שאפשר היה להחזיר את הגלגל אחורנית – הפניתי שאלה זו למספר דמויות בכירות, לרגל הכמעט־יובל – האם היה מצבנו טוב יותר?

ההיסטוריון, רסן בכירות מחשבה: שאלה מגוחכת. טפשית אפילו. להיסטוריונים לא מציגים שאלות כאלה. אצלנו אין כלל מושגים של טוב ורע. יש רק איסוף עובדות. רק ליקוט קפדני ומתמיד של עובדות, מספרים ועוד פעם עובדות. ואלה הלא מדברות בעד עצמן, לא? – כלומר יש סבירות גבוהה לכך שההיסטוריה לא חוזרת על עצמה. היא רק נעשית גרועה יותר. בכל אופן, כהיסטוריון היו לי ציפיות אחרות מן המלחמה הזאת. מוטב היה אילו חזרה אלינו מחדש והיינו מראים לה איך להתנהג.

המדינאי הבכיר היה שקול בניסוחו ואיטי בדיבור, כדרכו מאז: איש מדינה שמעריך את עצמו (והנ"ל) לא יענה לך על שאלה כזאת. הפוליטיקה היא אמנות האפשרי, כמו שנאמר, או משהו דומה לזה, ואני גאה להיות רב־אמן פוליטי. מה לא עשינו. מה לא ניסינו. אפילו להחזיר את הגלגל אחורנית. אבל הוא כבר בלתי־הפיך, אם אתה מכיר את הביטוי הזה. וזה כשלעצמו מצב נוח ונעים. כי אין דבר מציק יותר מאשר להיות במצב שהוא הפיך. אם תחשוב על הרע הזה במיטבו תבין בעצמך. עם זאת עלי להדגיש שתמיד אפשר לצפות להתהפכות בלתי־צפויות. אני מדינאי שמשליך את כל יהביו שלי על ציפיות. זאת קונספציה בדוקה, אפילו קונספציות. אפילו למלחמה נוספת אפשר לצפות. אף פעם לא יזיק להחזיק ציפיה כזאת ב"סייף". כן, מלחמה נוספת – שתהיה דומה מאוד למלחמה ההיא.

האלוף במיל. היה בטוח על כורסתו: להחזיר את הגלגל אחורנית? השתגעת? אלה היו שנותינו היפות. מן האלמוניות אל התהילה. מן האפרוריות אל ההוד. מדינה שלא יודעת מלחמות ואלופים איננה מדינה. לא נעים לומר זאת. עד אז בכלל לא נתנו לי לדבר. רק לאכול אבק־מדבר. מאז הכירו בי ובמעשי הכרה רשמית. יכולנו לפתוח פה בגאווה. פה גדול. אני מתגעגע. אני בפנסיה. המדינה כולה בפנסיה. את כל סיני החזרנו. צריך לקחת בחזרה. מוכן ומזומן. לצאת לששת הימים השניה.

לסופר ואיש הרוח (שניים שהם אחד, אחד שהוא שניים) היתה מקטרת בריה בפיה: פי כבד ושפתי יבשות. עיניך תראנה. לבי במזרח ונפשי במערב. גלגלים מסתובבים לנגד עיני. על משל הגלגלים הלבשים אני חושב. הם לא יסתובבו לאחור. ומדוע כן. העם הזה אינו ראוי לעצמו ועצמו לא ראוי לעם. בשלום הוא בחול. נפשו יוצאת למלחמה כי רק מלחמות מעצבות את השגלו ומשלות את עצבנו. למיליוני המתשכבות איש לא מאזין. איכה ישבה בדד. במו ירושלים של זהב. אני טובל בזהב. כולנו טובלים בזהב של ששת הימים. שלא ישובו עוד. אמן.

עיתונאי אחר, בחולצה בעלת צווארון־סיני כמובן, הסכים להתראיין: בדרך כלל אני לא עונה לשאלות עיתונאים. רק מרוזות, בלי פרשנויות. בלי פסי־מגשים. כבר מזמן למדתי שהדיווח היבש הוא הרטוב ביותר. מה רטוב יותר מכותל המעונות, עליו דיווחתי מזמן. ביובש מלא. הכותל מזכיר לי כמובן את קיצות הבנים שהרסנו להכנאת מעצרי הלילה, ואת מטעני התבלה, ואת המתחררת, אתה יודע, בשבילי ששת הימים הם בנגה מתמשך. ומוטב שאחתוך לפני שאגלוש לסנטימנטליות מיותרת.

בסוף לא יכולתי להתאפק. את השאלה שלי הצגתי לפלשתינאי אחד, מצוי וממוצע מאוד. מן השטחים, כמובן, אלא מציין. אבל הוא השיב תשובה מספיק מגומגמת, נבוכה ומעורפלת, כדי להסיר כל דאגה מלבי. כשתגיע עת החגיגות בשנה הבאה התשובה שלו לא תעיב עליהן וגם לא תשבש אותן. אדרבא, בלב פתוח וצהול אפשר יהיה לחגוג את חגיגת היובל לששת הימים העליזים.

התפרעויות כשרות למהדרין

מאת אוריאל בן־עמי

כל התפרעויות החרדים בירושלים מנותבות בידי הבד"ץ הקובע את כלליהן ואת אופי ביצוען. שלטון הפחד שמפעיל הבד"ץ מתורגם גם לאיומים גלויים על עדים שאינם חרדים. למשטרה קשה לחדור

לפני כארבע שנים – אין חדש תחת השמש – הדריפו החרדים את המהומות בשכונת מאה־שערים. מפקד משטרת ירושלים דאז, רחמים קומפורט, הורה לשוטרים לדלוק אחר החרדים הנמלטים לתוך מעוזם בישיבת ״תולדות אהרון״. אנשי משמר הגבול, מצויידים באלות ובגאז מדמיע, הנחיתו על המתפרעים מהלומות בתוך ביתם והשיגו סוף־סוף שקט, שנמשך כארבע שנים. היתה זו ללא ספק תרופה למכה, אולם כדי לחזור ולהשתמש בה נדרשת מן הממשלה ראיות והיא מתקשה להשיג אותן.

משטרת ירושלים ניצבת חסרת־אונים מול החרדים המתעתעים בה ביכולת ארגונית ובמיומנות מבצעית מדהימה. אנשי העדה החרדית בירושלים מאורגנים במנגנון היררכי ומצויידים במכשירי קשר משוכללים שבאמצעותם הם מאזינים 24 שעות ביממה לרשת־הקשר של המשטרה. החרדים – החשים בטחון בגטו שלהם בשכונת מאה־שערים – מסוגלים לפי הערכת המשטרה לגייס עשרים אלף איש בתוך יממה אחת. משטרת ירושלים אינה מסוגלת להפעיל מודיעין יעיל בשכונות החרדים ואלה מסוגלים למעשה לכל פעולה שישלחו אליה נגד הממסד הציוני.

גל השחתת התחנות האוטובוסים בירושלים אינו נובע חס וחלילה מטעמים אידיאולוגיים של החרדים. השוד שבהצתת ובהשחתת התחנות אינו מיועד ליושבים בציון, אלא למרימי הכסף מעבר־לים.

על־פי מערכת יחסים בלתי־כתובה – מנהלים החרדים בירושלים ״מלחמת קודש״ בעזרת אמצעי התקשורת. פעם בצעקות ״שאבס״, פעם בחפירות עיר־דוד, פעם בכביש רמות ועכשיו בהשחתת שלטי־פרסומת בתחנות האוטובוסים. הפרסום שהם זוכים לו בהפגנות משמש כראיה למפרנסים אותם בקהילות החרדיות בארה"ב ואלה מזרימות לאות תודה מימון לפעילים החרדים.

כחמשת־אלפים משפחות חרדיות מתגוררות בשכונת מאה־שערים בירושלים. האוכלוסיה מתחלקת לחמש קבוצות עיקריות בתוך העדה החרדית:

1) ישיבת חסידי סאטמר, בראשות הרב משה פריינד, מונה כשלוש־מאות תלמידים בוגרים.

2) ישיבת ״תולדות אהרן״ בראשות הרב אברהם קהאן מונה כ־700 תלמידים בוגרים.

3) ישיבת דושינסקי בראשות הרב משה דושינסקי מונה כ־300 תלמידים בוגרים.

4) נטורי־קרתא, הקיצונית ביותר, נחלקת לשתי ישיבות: ״תורה ויראה״ בראשות הרב חיים קצנלבוגן, מונה כ־100 תלמידים בוגרים, וישיבת ״קהל יראים״ בראשות הרב אורי בלוי המונה כ־50 תלמידים בוגרים.

5) הפרושים (ירושלמים ותיקים שרבים מהם נמנים עם ש"ס) בראשות הרב יעקב פישר מונה כ־200 תלמידים.

אברכי ישיבות אלה הם חיילי כוח החלוץ להתפרעויות החרדים בירושלים. כרגע מתנהלת בתוך העדה יריבות פנימית עזה על השליטה בעדה החרדית. ארגון העדה נקבע בידי מינהלה המונה עשרים־ושלושה רבנים המייצגים את הקבוצות השונות. בהעדר בעיות פרנסה נשלחים תלמידי הישיבות למלחמת הקודש, ושכרם מובטח בידי פרנסי הקהילה. אולם הפוסק והמוציא לפועל בעדה החרדית הוא בית־דין צדק (הבד"ץ) המשמש כסמכות דתית עליונה לעדה החרדית. תשעה רבנים מכהנים בבד"ץ בראשות אב בית־הדין הרב יצחק יעקב וייס. המוציא לפועל את החלטות הבד"ץ הוא מזכיר העדה החרדית, הרב יוסף שיינברגר. כל התפרעויות החרדים בירושלים מנותבות בידי הבד"ץ הקובע את כלליהן ואת אופי ביצוען. מכיוון שהחרדים מכירים אך ורק בסמכותו של הבד"ץ אין למשטרת ירושלים כל אפשרות לחדור לתוכו. שלטון הפחד שמפעיל הבד"ץ על החרדים מתורגם גם לאיומים גלויים על עדים שאינם חרדים.

לאחרונה הופעלו איומים טלפוניים בלתי־פוסקים על בעל מפעל בירושלים, כדי שיפטר אחד מעובדיו שהעיד נגד החרדים. המטרידים חסמו את מכשיר הטלפון של בעל המפעל מבלי שהמשטרה יכלה להתחקות אחריהם. תוקפנותם הרבה מקשה על האבחנה בין מתונים לקיצוניים בתוכם. להבדיל מחברות אחרות, קשה לאתר ״חוליה חלשה״ בתוך העדה החרדית שתמסור מידע אמין על הנעשה פנימה. כל משתף פעולה עם הממסד הציוני נידון לחרם חברתי, שמשמעותו גם חרם כלכלי, שעלול להביא בסופו של דבר לגירושו מן הקהילה.

החרדים בירושלים מבקשים לשבש את עבודת המשטרה מתוך רצון להעצר במעצרים המוניים. הם אינם מכירים ב״משטרה הציונית״, אולם בקיאים היטב במגבלות החוק שהמשטרה כפופה להן. הם יודעים היטב שהמשטרה תיאלץ לשחררם בתוך 48 שעות בהיעדר ראיות. הם גם יודעים היטב, כפי שהמשטרה יודעת, כי לא ניתן לזהותם במסדר זיהוי משום ש״כולם נראים אותו דבר״.

להבדיל מהנעשה בשטחים שבהם שולט ממשל צבאי – לא ניתן על־פי שלטון החוק לבצע עוצר בשכונת מאה־שערים בירושלים. משטרת ירושלים אינה מסוגלת לבצע נגד החרדים ״עונשים קולקטיביים״ משום דרישת בית־המשפט להציג לו ראיות. אנשי העדה החרדית מטעים באורח קבע את המשטרה – הם מבקשים לטעון כי מדובר בקבוצת קיצוניים האחראים להתפרעויות, בעוד שהרוב השייך למתונים, אינו מעורב בפעילות זו. כדי להוסיף בלבול, מפרסם הבד"ץ על לוחות המודעות ״קול קורא״ שבו הוא מסתייג מפעולות אלימות. אולם ל״קול קורא״ יש פירושים שונים בקרב קבוצות החרדים. יש הרואים בו חובה ויש הרואים בו רק בבחינת המלצה. הבד"ץ מדבר איפוא בשני קולות – מסכם הסכמים עם המשטרה – וההתפרעויות נמשכות. העורף הפוליטי הבוטה שנותנים אנשי ״אגודת ישראל״ וש"ס לחרדים המתפרעים, מקשה גם הוא על פעולת המשטרה. הח"כים החרדים ובראשם שר הפנים הרב פרץ מפעילים לחץ כבד על קציני משטרה לשחרר חרדים ממעצרם. שר המשטרה חיים בר־לב אינו מעניק גיבוי לקציניו החשופים ללחץ פוליטי ואיננו מתערב. שיקולי השר הם כנראה שיקולים פוליטיים וקואליציוניים למיניהם.

הפתרון היחיד, איפוא, לאלימות החרדים הוא לנהוג עמם כגמולם. שכונת מאה־שערים תמשיך להתחמם. מכוניות משטרה ימתינו לניפוץ שמשותיהן באבנים, ורק אז תקבל המשטרה אומץ לרדוף אחרי הנמלטים ולהלום בהם בתוך ישיבותיהם. תחשוב על זה, חיים בר־לב.

כרחוק מזרח ממערב

מאת דן אבידן

המזרחן פרופ' אלי כדורי מצביע בשיחה ל„דבר" על קשייו של חוסיין לקדם תהליך מדיני באיזור

המזרחן היהודי־הבריטי הנודע הפרופסור אלי כדורי הוא אורח מוכר בארץ. בשבוע שעבר פגשנו את הפרופסור כדורי בירושלים, שם השתתף בסמינר מטעם מכון דיוויס ליחסים בינלאומיים, שדן בנושא ״עתיד מדינת הלאום במזה"ת״. בשיחה עימו הסביר הפרופסור כדורי את השקפותיו ביחס לנושאי אקטואליה במזה"ת. בעניין הנסיונות הכושלים של חוסיין לקדם תהליך מדיני באיזור, אמר כדורי שאת כוונותיו של המלך חוסיין קשה לבדוק. לעומת זאת סבור המזרחן הבריטי שישנם קשיים אובייקטיביים רבים בדרך לפתיחת מו"מ בין ישראל לנציגים ירדנים ופלשתינאים.

למעשה לכל אחד משלושת הגורמים המעורבים בזירה המדינית – ישראל, ירדן ואש"ף – ישנם קשיים משלו. המלך חוסיין אינו מוכן ללכת למו"מ ללא תמיכה ערבית. תמיכה כזו חשובה למלך יותר מתמיכת אש"ף, שכן הוא חושש שכניסתו למו"מ עם ישראל תקומם נגדו את רוב המדינות הערביות, ותסכן על־ידי כך את יציבות משטרו.

קושי נוסף של המלך הוא חוסר נכונותה – המוצדק לדעת כדורי – של ישראל להחזיר לריבונות ירדנית את מזרח־ירושלים. חוסיין מקנה חשיבות רבה להחזרת מזרח־ירושלים לריבונות ירדנית משום שלירושלים, מאז ימי סבו המלך עבדאללה, יש חשיבות רבה בהיסטוריה הירדנית. המלך עבדאללה נלחם במלחמת השחרור בעיקר כדי לספח את ירושלים לממלכת ירדן. והעובדה שנרצח בירושלים כמה שנים אחר־כך ונקבר בה, מעלה את חשיבותה של העיר בעיני המשטר ההאשמי. כדורי סבור לכן שחוסיין לא יצטרף למו"מ מדיני עם ישראל, אלא אם יידע מראש שבעקבות מו"מ כזה תחזור מזרח־ירושלים לריבונות ירדנית.

דבר נוסף המקשה על חוסיין לפתוח במו"מ מדיני עם ישראל הוא תביעתה לקיים נוכחות קבועה, לצרכי בטחונה, באזורים שונים בגדה המערבית. חוסיין סבור שאם לא תחזור הגדה בשלמותה לריבונות ירדנית מלאה, תיתפס ירדן כמדינה המשרתת את מטרות ישראל והמשמשת מעין שוטר אזורי בעבור ישראל. על רקע הקונפליקט הזה בין העמדות הירדניות והישראליות – בשאלת עתיד מזרח־ירושלים ובשאלת עתיד הריבונות בגדה המערבית – העריך כדורי שהמאזן הנוכחי מונע מחוסיין ליטול כל סיכון של השתלבות ביוזמה מדינית שתחשוף את משטרו לסכנות מוחשיות. יחד עם זאת סבור כדורי שחוסיין יתמיד במאמציו לקדם את התהליך המדיני במזה"ת, ולו רק בגלל שמאמצים אלה תורמים לחיזוק מעמדו בזירה האמריקאית. אחת ממטרותיו של חוסיין היא לקנות את אמונו של הממשל האמריקאי, ולהשתמש בו כמנוף־לחץ כלפי ישראל לצורך ריכוך עמדותיה המדיניות. באשר לאש"ף, סבור הפרופסור כדורי שערפאת נרתע מעשיית ויתורים מרחיקי־לכת למלך חוסיין, משום שויתורים כאלה היו עלולים להעמיק את הפיצול הפנימי באש"ף ולחשוף ארגון זה לסכנות רבות.

המזרחן הנודע מטיל ספק רב גם בסיכויי הצלחת יוזמת התיווך הירדנית הנוכחית בין סוריה לעיראק. לדעתו יקשה על חוסיין לגשר על הפערים בין משטרי הבעת' בבגדאד ובדמשק, המסוכסכים זה תקופה ממושכת ושניגודי האינטרסים ביניהם הם מהותיים. סוריה רוצה להיות במעמד הגמוני באיזור והוא הדין גם לגבי משטר הבעת' העיראקי. יתירה מזאת, הפרופסור כדורי סבור שלסוריה אין עתה עניין להתנתק מבריתה עם איראן, אויבתה של עיראק. משטר סדאם חוסיין מעורר את הרושם, שלא יעמוד לאורך ימים בפני הלחץ האיראני, והוא עלול להתמוטט כתוצאה ממלחמת ההתשה הממושכת עם איראן. לסוריה המצפה להתמוטטות משטרו של סדאם חוסיין, לכן, אין סיבה לזנוח את בת בריתה איראן ולהטות את כף המלחמה לטובת המשטר העיראקי.

הפרופסור כדורי סבור גם שחידוש פעילותה של מחתרת ״האחים המוסלמים״ בסוריה בתמיכת המשטר העיראקי – איננה מהווה סיבה מספקת להתפייסות בין הנשיא אסד לנשיא סדאם חוסיין, מתוך מטרה סורית לנטרל את פעילותה של מחתרת זו. לדבריו שום משטר ערבי לא ירד עדיין על ברכיו כתוצאה מאיומים [illegible] נגדו ובוודאי לא המשטר הסורי הנוכחי. פרופסור כדורי אינו סבור גם שהסיכוי שפיוס בין סוריה לעיראק שצופן אפשרות לחידוש הזרמת הנפט העיראקי דרך שטח סוריה, ולסיוע לנשיא אסד להתמודד עם המשבר הכלכלי – יביא להתפייסות בין אסד לסדאם חוסיין. לדבריו המשטרים הטוטליטריים במזה"ת, לא כל שכן המשטר הסורי, אינם חשים מאויימים בגלל המשבר הכלכלי הפוקד אותם, כי הם נשענים על כוח הצבא ומנגנוני המשטרה ולא על תמיכת הציבור. עמי המזרח־התיכון התרגלו ברבות השנים לחיות בתנאים כלכליים קשים, אומר הפרופסור כדורי, וקשה להעריך שהציבור בסוריה יתקומם נגד המשטר בגלל המשבר הכלכלי, או יסכן את יציבותו. עובדה היא – גורס כדורי – שמשטר קדאפי נהנה עדיין מיציבות, למרות המשבר הכלכלי הפוקד את לוב כתוצאה מירידת הכנסותיה משיווק הנפט. יוצאת מהכלל בהקשר זה, לדעת כדורי, היא סעודיה שבה המשטר אינו חזק מבחינה צבאית. לכן סבור כדורי, שאם תאבד שושלת המלוכה בסעודיה בעתיד את יכולתה לספק מזון לאוכלוסיה, יתכן שהדבר יגרום לנפילת המשטר.

אלי כדורי אינו מייחס חשיבות לעובדה שבין מצרים לישראל שוררים לאחרונה יחסי ״שלום קר״. חשיבות השלום היא לדעתו בכך שבין שתי המדינות קשר חוזה שהוציא את מצרים ממעגל המלחמה הערבי נגד ישראל. הוא גם אינו צופה שבעתיד הנראה לעין תצטרף מצרים לחזית ערבית מלחמתית נגד ישראל, משום שלדבריו הדבר עומד בניגוד לאינטרסים של מצרים. הפרופסור כדורי מונה שתי סיבות לצינון מערכת היחסים בין מצרים לישראל. שאיפתה של ההנהגה המצרית הנוכחית להתקרב לעולם הערבי, ולהחזיר למצרים מעמד של מדינה מובילה במערכת הערבית. הנשיא מובארק מנסה להתקרב לעולם הערבי לפי עצת יועציו, שעליהם הוא כנראה סומך. הפרופסור כדורי סבור שמדיניות זו לא תניב פירות ממשיים עבור מצרים. יחד עם זאת, כל עוד מקנה משטר מובארק עדיפות למדיניות ההתקרבות

(סוף בעמ' 8)

סנדלי מים

מאת נתן רודי

משבר המים שוב לא מגע בתל־אביב אבל בעירייה [illegible] • המפריזים [illegible] • [illegible]

טוביה אבניאלי, מנהל מפעל המים בתל־אביב, יכול להיות מרוצה בימים אלה. בשעה שבמקומות שונים בארץ נשמעים קולות: ״אוזלים המים״ בתל־אביב המצב משביע־רצון. הסיבה לכך היא מדיניות־החסכון שהנהיגה העירייה לפני כמה שנים, ושבמסגרתה אין מספקים כמות מופרזת של מים, שומרים על הקיים, ודואגים שלא יהיו נזילות במערכות המים. למפריזים בצריכה עלול צ'יק להתקין ״סנדלי־מים״ על הברזים. ראו הוזהרתם.

במשך השנים פחתה כמות המים שמספק לתל־אביב מוביל המים הארצי. הצריכה, לעומת זאת, נשארה קבועה – 40 מיליון מטר קוב מים צורכים תושבי תל־אביב במשך שנה. חברת ״מקורות״ מספקת 35־38 מיליוני קוב מן הכנרת, שלושה מיליוני קוב נוספים מגיעים מבריכות תל־אביביות – בגבעת קולובסקי, בגבעתיים והבריכות בצהלה – שחלקן משמשות לאגירת המים שמספקת ״מקורות״. פרט לכך יש לתל־אביב 37 בארות־מים פעילות, שאפשר להפעילן בעת הצורך.

כמות המים הזאת, שהעירייה והמדינה משלמות בעדה הון־עתק מזינה את המרוקות התל־אביביות הרבות, זורמת למפעלי התעשיה בתל־אביב, ומספקת את צרכי התושבים. אלה צורכים כמות גדולה מאוד, בעיקר בשעות הבוקר ובימי חמסין. 170.000 שעוני־מים פזורים בגדולה בערי ישראל, שעדיין איננה חשה במחסור במים. אינג'ינר אבניאלי מקדים רפואה למכה: הוא מציע לעירייה לפרסם הודעת לצרכני המים בסגנון ״חסוך במים״. סיסמה זו תודפס על כל הודעות העירייה. בכוונתו של אבניאלי לעקוב אחר צריכת המים של כל צרכן. אם יפריז האיש, ישלחו לביתו הודעה: ״אדוני, הפרזת החודש״. בינתיים אין כוונה לנעול בסנדלי דנור את ברזיהם של המפריזים.

מצבה של תל־אביב יכול לעורר קנאה בירושלים. הבירה צורכת כל שנה יותר מ־300 מיליון קוב, לעומת 40 מיליון קוב שצורכת תל־אביב. הסיבה לצריכה אדירה זו היא פיגורה של מערכת הבקרה והפיקוח בירושלים, לעומת המערכת הממוחשבת של תל־אביב.

טוביה אבניאלי, זוכה ״פרס־קפלן״ על יעול מערכת המים בתל־אביב, אומר על צריכת המים בישראל: ״במשך כמה שנים שחתות במים היתה צריכה מופרזת. התושבים לא התחשבו במצב וה״השתוללו״. התוצאה: התמעטות כמות המים של מדינת ישראל. כאשר הכנרת לא התמלאה שאבנו ממנה מים ואפשר היה להבחין בנסיגה שלה. המומחים אומרים שמפלס המים ירד, אבל התושבים אינם מאמינים. הם אינם מסוגלים להבחין בכך כמו שמבחינים בכנרת. מתברר שהמפלס ירד בבארות התת־קרקעיות, התמלאות מי־ים מלוחים, אבל איש אינו רואה זאת ועל־כן אין התושבים חשים צורך להזהר בשימוש במים״.

האדישות הזאת, מזהיר אבניאלי, עלולה להוביל לאסון. כדי להמחיש זאת הוא מזכיר, כי עד שלא פרצה שריפה בבית ״ציים״ בתל־אביב לא האמינו שדבר כזה עלול להתרחש. אחרי שהבניין נשרף עד היסוד, הבינו שיש לקדם פני סכנה כזו. גם בנושא המים המצב דומה: כל עוד תהיה כוס מים לרפואה, לא יאמינו. כדי למנוע אסון כזה בעתיד הקרוב מאוד הוא מציע לחסוך כבר היום.

בקצה מנהרת־המים האפלה יש גם קרן אור – לצרכני המים בתל־אביב בלבד: בחודשים הקרובים אמור להגיע לתל־אביב אנטואן מנטיאל, ראש המחלקה לפיזיקה־כימיה בשירות לביקורת־מים של העיר פאריס, כדי להתקין מתקן סינוני־מים לתושבי תל־אביב. לדברי אינג'ינר אבניאלי, ״המים יהיו טעימים מאוד, אפילו לא בטעם קוקה־קולה כמובן״.

חיסכו ואימצו.

חדש!

ללקוחות בנק הפועלים

פת"מ ECU

מסלול הפקדה חדשני

המעניק הצמדה מלאה לסל המטבעות האירופי

עכשיו, לראשונה, לרשותך **פת"מ ECU** - מסלול הפקדה חדשני, המבטיח הצמדה ל-ECU, שהיא יחידת המטבע של השוק האירופי המשותף.

בפת"מ ECU אתה נהנה, בתום 12 חודש, מהצמדה מלאה לסל המטבעות האירופי וכן מריבית צמודה במט"ח.

תיירים, עולים חדשים, בעלי פטור ויצואנים יוכלו מעתה ליהנות מאפשרויות הפקדה חדשות בפת"ח ECU.

המפקידים עכשיו נהנים מתנאים מיוחדים לתקופה מוגבלת.

פרטים מלאים על פת"מ ECU, פת"ח ECU ועל מגוון הפעולות הנוספות שניתן לבצע במטבע ה-ECU - בכל אחד מסניפי בנק הפועלים.

שרות כמו שצריך

שרות השקעות מקיף

בנק הפועלים בע"מ

شكاوى من الاهمال

מכתבים למערכת דבר

תביעה יוצאת דופן

ב"דבר" מיום 23.5.86 הופיעה ידיעה באותיות של קידוש לבנה: "תינוק הגיש תביעת נזיקין נגד הוריו בגלל ברית המילה. התובע מבקש פיצויים על הנזק שנעשה בגופו".

בידיעה נאמר: "התובע ש.א. כוען כי ברית המילה בטעות יסודה והיא נובעת מתוך אי־הבנה ופירוש לא נכון של האמור בתנ"ך ולפיכך הוא רואה עצמו זכאי לתשלום פיצויים עבור נזקי גוף שבוצעו בו בהיותו בן שמונה ימים. הנתבעים בכתב התביעה הם אביו ועזבון אימו של התובע, הרבנות הראשית, התנועה ליהדות מסורתית והתנועה ליהדות מתקדמת וכו' וכן מדינת ישראל שהיתה מחוייבת להביא בפלילים את כל הגורם חבלה הן בזימר והן בגוף אך לא עשתה כן בעניין המוהלים, בעניין ההורים שמוסרים את ילדיהם למילה ובעניין הרבנים והכמרים".

ענין ברית מילה מקורו בפרשת "לך לך", ספר בראשית י"ז, פסוקים ט'־י"ד. הברית הזאת בין אלוהי ישראל ובין אברהם והסנקציה העונשית על אי־מילויה, דהיינו: "ונכרתה הנפש ההיא מעמיה את בריתי הפר" הן יסוד היסודות של האמונה הישראלית מראשיתה. חובתם הראשונית והבסיסית של הורים יהודים לבניהם היתה מאז ומתמיד למול אותם בגיל 8 ימים. ואקט זה נקרא עד היום: ברית מילה או הכנסה בברית אברהם אבינו. עינויים וסבלות בלתי אנושיים היא מנת חלקם של היהודים לדורותיהם בגין היותם נימולים. לא היה כוח בעולם, אשר מנע מהיהודים לקיים ברית מילה לבניהם בגלוי או בסתר.

מבחינה רפואית יש דעה האומרת: טוב שאבות־אבותינו לפני אלפי שנים המציאו את התרופה המדעית הבדוקה הזאת – ברית מילה. באופן כזה משתחררים אנו מן הערלה על בלוטותיה שאינה גורמת לפיך אלא אי־ניקיון בלבד.

ההיבט המשפטי של הבעיה מסובך לאין ערוך:

1. בחוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות, תשכ"ב – 1962 נאמר שההורים הם האפוטרופסים הטבעיים של ילדיהם הקטינים (עד גיל 18). אפוטרופסות ההורים כוללת את החובה והזכות לדאוג לצרכי הקטין לרבות חינוכו, לימודיו, הכשרתו לעבודה, למשלח יד וכד'. לית מאן דפליג שבמסגרת החובות הנ"ל כלולה גם החובה לדאוג לקיום ברית המילה כחלק מהכשרתו של הקטין היהודי לחיים.

2. לפי חוק ההתיישנות בחישוב תקופת ההתיישנות לא יבוא בענין הזמן שבו עדיין לא מלאו לתובע שמונה עשרה שנה. תקופת ההתיישנות אצלנו – שבע שנים. המסקנה: בתביעה יוצאת דופן זו חייב התובע להיות בגיל פחות מ־25 שנה.

3. לא יצליח התובע המוזר בתביעתו לקבלת פיצויים, יען כי לא תהא באפשרותו להוכיח, שבגין ברית מילה נגרם לו נזק ממון.

לסיכום: מהפרשה המתוארת לעיל נודף ריח של שמאלנות והיפר־מודרניות. ברם, לגופו של דבר, אין בה כל ממש והיא עלולה להידחות על ידי בית המשפט על הסף.

שלמה גוראל
תל אביב

דמות הצבא – לדיון ציבורי

ברשימתו של באיר בראלי ("דבר" 25.5) בעקבות מחקריו של הפרופ' יואב גלבר על פירוק הפלמ"ח, בין־גוריון ופולמוסו עם מפ"ם לפני הקמת המדינה, ובתחילתה בא הכיוון על התערבות פעילה של מפ"ם ומאבקה על דמותו של הצבא המוקם והולך. הדברים נכתבים לגנותה של מפ"ם ולזכותו של בן גוריון "אבי הממלכתיות" אשר מינה את חבר מפלגתו מפא"י גרשון זק למפקד האזרחי על חיל הים על אף שלא היו לו שמץ של כישורים בנדון. וכן מינויו של חיים לסקוב למפקד חיל האוויר, ושלמה שמיר לאלוף. ועוד שורה ארוכה של מינויים "ממלכתיים" שהמפלגתיות הצרה והכיתתית של בן גוריון הרסה את הצבא מראשיתו.

בן גוריון היה הראשון שהכניס את המפלגתיות הצרה והמנוונת לצה"ל, וכל תלמידיו יודעים זאת היטב, כולל שמעון פרס ובאיר בראלי ודומיהם. לעומת זאת מאבק ציבורי על דמות הצבא הוא לא רק זכות כי אם חובה, כשם שחובה ללחום על דמות החברה והמדינה על כל מערכותיה.

הצבא אינו מנותק מהמדינה החברה וחובה להיאבק על דמותו. ואת עשתה בצדק בימים ההם מפ"ם וכל הממשיכים בדרך זו היום – יבואו על הברכה. צבא העם צריך להיות דומה לעם ולא שונה ממנו במאום. לא במשכורות מנופחות ולא גאוותנות נבובה וריקנות מחשבתית מכוונת המביאה לכשלונות לאומיים חמורים שכל העם משלם את מחירם היקר ביותר.

באיר בראלי, יואב גלבר ודומיהם אינם מבינים דבר בדיון ציבורי אמיתי, אלא רק את השקפותיהם צרות האופק של דוד בן גוריון ותבורתו שהביא על המדינה והחברה צרות צרורות יותר מתועלת כלשהי בבטחון, בכלכלה, בחברה ובתרבות. פירוק הפלמ"ח היה מפסגות חוסר האחריות של בן גוריון.

עמי ליבנה
עין חרוד מאוחד

משטר חרום במשק המים

יש להנהיג ומיד משטר חירום במשק וצריכת המים ובכל המגזרים, כי בנפשנו הדבר. אין לנו אפשרות לייבא מים (כמו מלטה ל־300,000 תושבים, וגם זה היא עשתה באופן חד־פעמי).

1. כל כמה ימים פונים אלי דיירים בבתים משותפים, שבהם המיעוט, בעלי שתים או שלוש מכוניות מבזבז כמויות אדירות של מים על מנת לצחצח את המכוניות ולחסוך בחומרי ניקוי.

יש להתקין חוק כלל ארצי האוסר ומיד ועד לחודש אוקטובר, עד לגשמים הראשונים, רחיצת המכוניות בצינורות. הרוצה לנקות את מכוניתו יקח דלי מים וחומרי ניקוי.

2. בחוק חייבים לקבוע קנסות כספיים כבדים. מי שדואג מאוד למכוניתו יתקין עליה כיסוי ויחסוך גם במים.

3. יש להכפיל או לשלש את מחירי המים במשק הפרטי, הבזבזני ביותר. איפה המעקב של ראש העיר רבינוביץ, כשבכל מקום פרסמו בבתי קולנוע, רדיו וכו' המלים: "חבל על כל טיפה"?

4. יש לאסור השקיית גינות פרטיות ואת הציבוריות יש להשקות רק בלילות או לפנות בוקר.

5. יש לייעל את ההסברה בכל מקום – בבתי ספר, ברדיו, בטלוויזיה כי התמונות שראינו הן לא די דרמטיות ולא משקפות את חומרת המצב.

א. מאירי (מאירבך) עו"ד
תל־אביב

ירידה ברמת הכרזות

שנים רבות היה יום העצמאות והכרזה שעוצבה לכבודו, אירוע חשוב בחיי העיצוב הגרפי בישראל.

מדי שנה, הוכרזה תחרות פומבית או מקצועית ובעצבים [illegible] הולק, [illegible] בים של חובבים, אומנים וכדומה ומדי שנה הופקה כרזה, שהופצה בעולם כולו והיתה גם שליח ונציג של העיצוב הגרפי הישראלי, שהגיע להשגים נאים בעולם כולו (ראה בולי ישראל).

אגודת המעצבים הגרפיים בישראל, שחגגה את 50 שנות קיומה, ליוותה במשך עשרות שנים את המפעל היפה בייעוץ ובארגון התחרות, והכרזה הנבחרת היתה תמיד חוויה אסתטית אומנותית.

בשנים האחרונות הולכת ויורדת רמתן של הכרזות והכרזה האחרונה שהופצה (בהחלטתו של פקיד־מטעם) מגלמת את הבינוניות במיטבה.

אותו פקיד ממונה, שיזם את הפקת הכרזה, הוריד את האירוע החשוב הזה לרמה כל כך ירודה – בה מכריעים רק שיקול דעתו וטעמו האישיים, עד אשר ספק אם יש טעם להמשיך ולהפיק כרזות יום עצמאות.

גד אלמלית
תל־אביב

מכתב גלוי לאנטולי שצ'רנסקי

עברו חודשים מעטים מאז הגעת ארצה. התקבלת בכבוד גדול שהמדינה עוד לא ראתה כזאת. אתה ראוי לקבלת פנים כזאת, על היותך יהודי גאה לפני שנאסרת, והמעכבה בקשיות ערפך בכל תקופת סבלך בכלא לקדש את שם ישראל ומדינת ישראל, במאבקך על זכותך להצטרף לעמך במולדתו. והנה בהופעותיך השונות, אתה מאשים את מדינת ישראל שלא עושה מספיק לעליית יהודי רוסיה. ושאלתי אליך: מה מדינת ישראל יכולה לפעול יותר ממה שהיא פעלה במשך הרבה שנים, עד העליה הגדולה בשנות השישים, וממשיכה בפעולותיה השונות עד היום? מה היא יכולה לעשות יותר מאשר לעורר את דעת־הקהל בעולם ובעיקר בארצות הברית ולהשפיע על ממשלות שבאפשרותן ללחוץ בצורה ממשית על ברית המועצות למען היהודים שם?

ידוע לך, שקשרינו עם ברית המועצות מנותקים ואין לנו שום אפשרויות כמו שיש לממשלות אחרות להגיע לראשי השלטון בקרמלין ולהפעיל את השפעתנו שם. ואין לנו אותו הכוח העצום שיש ליהודי ארצות הברית באותו הכיוון. יותר מוזרה היא הקביעה שלך ש"יהודי ברית המועצות משוכנעים שארה"ב בראש המאבק למענם, ומצדיקים בכך הגירתם אליה".

עם כל הכבוד לך, קביעתך היא לא נכונה. כאילו המהגרים היהודים רוצים לגמול טובה לארה"ב בהגירתם אליה במקום למדינת ישראל. 80 אחוז ממקצת היהודים העוזבים את ברית המועצות מהגרים למקום שאפשר לדעתם להינות בו יותר מסיר הבשר מאשר בישראל. וזה אחד הגורמים שרוסיה הפסיקה כמעט את הגירת היהודים ואל תחפש להם תירוצי שווא, המצדיקים את צעדיהם, ואני מציע לך – אם ברצונך לפעול למען הגירת יהודים ועלייתם ארצה, ולפי דעתך מדינת ישראל לא עומדת די בראש המאבק – לשבת בארץ ולהשתלב בחיים בה, ואני בטוח שיינתנו לך כל האמצעים לזה. תצטרף לאחת המפלגות הקרובה לליבך (מפני שבמדינה דמוקרטית כמו ישראל, קשה לפעול הרבה בלי השתייכות לאיזו מפלגה) ותפעל לקבלת הצעותיך למען ביצוע המטרה הנעלה שכולנו שואפים אליה והיא: עליה המונית של יהודי רוסיה לישראל. ואל תסתפק בדברי ביקורת ואשמות שאין להם שחר.

יעקב גרבס
ראשון לציון

דברי־הבאי על סוקולוב

לפני כמה ימים התקיימה בתל־אביב ובבית הנושא את שמו אזכרה לנחום סוקולוב, במלאת חמישים שנה למותו. והנה אני רואה בידיעה המפורסמת על אזכרה זו ב"ידיעות אחרונות" (30.5) את הכותרת: "50 שנה למות נחום סוקולוב – עורך היומון הראשון בעברית", ואילו בפנים נאמר מפיו של ד"ר יגאל עילם לא פחות ולא יותר: שעמדה לו (לסוקולוב) הזכות, שהפך אותו (את העיתון "הצפירה") משבועון ליומון בשנת 1886, לפני מאה שנה בדיוק. היה זה היומון הראשון בעברית בעולם.

המצוי אף במקצת אצל תולדות העיתונות העברית יודע, או לפחות חייב לדעת, שהיומון הראשון בעברית היה "היום", שהחל לצאת בפטרבורג, בעריכתו של ד"ר יהודה לייב קנטור, ביום ד' באדר א' תרמ"ו/12.2.1886. רק לאחריו הפכו "הצפירה" (מאפריל אותה שנה) ו"המליץ" (מיולי) עיתונים יומיים.

הגדיל לעשות יו"ר ההנהלה הציונית מר אריה דולצין, בדבריו באותה מסיבה: "סוקולוב היה אבי חלוץ העיתונות העברית החדשה, עורך את העיתונים "היום", "הצפירה" – – – (מעריב, 30.5). כאמור כבר נזכר "היום", אבל בדיוק בהקשר לא נכון, שכן לסוקולוב לא היה כל קשר לעתון זה, ואדרבא, פולמוסים חריפים ביותר התנהלו בין שני עיתונים אלה.

האם אינה מצריכה הופעה פומבית לזכרו של שר העיתונות העברית הכנה מינימלית של שיעורי־בית?

ג. קרסל
חולון

צחוק בצד

טוב שפירסמתם את מכתבו של י. בשאי (19.5), בו הוא מביע את סלידתו של אורח מחו"ל מהופעתם של מנהיגינו במצב־רוח מרומם ובצחוקם המוגזם, כאשר המצב, במציאות, הוא די עצוב (ודוגמאות לא חסרות).

ההרגשה הזאת מלווה אותי זמן רב. זאת לי ההזדמנות לצרף את סלידתי מתופעות בלתי־טבעיות כאלה. מגוחך עוד יותר, כאשר לא כולם מצליחים לצחוק צחוק טבעי, ואצל רובם זה מתקבל כצחוק צורמני.

שימו לב לדמאגוניק, המכונה "איבאן האיום" – איך הוא כבר הספיק, כנראה, ללמוד את מנהג מנהיגינו, וצחוק לנו ישר בפנים – להנאתו.

"יזכרו נא נציגינו המכובדים: עת לצחוק ועת לבכות, וגם כבודה של הרצינות במקומו מונח!

צבי ארזי
כפר בלום

כרחוק מזרח מערב

(המשך מעמ' 7)

למדינות ערב – אין לצפות שיעלה פרופיל היחסים בין מצרים לישראל. סיבה נוספת לצינון יחסי השלום עם ישראל קשורה, לדעת הפרופסור כדורי, בחששו של משטר מובארק מפני חוגי האופוזיציה, ובעיקר מתנועת "האחים המוסלמים" והחוגים הפונדמנטליסטיים השונים. האופוזיציה האיסלאמית במצרים מתנגדת כידוע ליחסי השלום עם ישראל, שבהם היא רואה את אחד הביטויים למדיניותו החילונית של המשטר.

צינון יחסי השלום עם ישראל נועד איפוא להגן על יציבות המשטר מפני התחזקות האופוזיציה האיסלאמית. כמו כן סבור הפרופסור כדורי שקשה לנבא אם בעתיד תתחזק האופוזיציה האיסלאמית במצרים עד כדי תפיסת השלטון בכוח הזרוע. תסריט כזה יכול להתממש לדעתו רק במקרה שתתבצע הפיכה צבאית במצרים, על־ידי קצינים בכירים אוהדי הקבוצות האיסלאמיות הפנאטיות. כרגע נראה שהנשיא מובארק שולט במצב והצבא ניצב לימינו. הסכנה העיקרית שנשקפת למשטר מן התנועות הפונדמנטליסטיות היא בפופולריות הרבה שלהן בקרב הציבור הנכבש לתעמולה האיסלאמית. הפרופסור כדורי מעריך שמובארק בהתמודדותו עם התחזקות הרגשות האיסלאמיים בציבור המצרי, ייאלץ לאפשר לקבוצות הדתיות הפחות מסוכנות לפעול ביתר־חופשיות, מבלי לצמצם את הפיקוח על המסגדים ועל מוקדי הפעילות הדתית האחרים. כדורי סבור ששאיפת הקבוצות הפונדמנטליסטיות במזה"ת לכונן מעין ישות פאן־איסלאמית רחבה באיזור, היא יותר בחזקת חזון מאשר אופציה ריאלית. איראן החומייניסטית תתקשה לשלוט בחבלים השיעיים בדרום־עיראק גם אם יתמוטט משטרו הסוני של סדאם חוסיין. באותה מידה יתקשו האיראנים לשלוט על נסיכויות הנפט במפרץ, גם אם יעלה בידם למוטט את המשטרים השמרנים במדינות אלה. לכל היותר, העריך כדורי, קיימת אפשרות שבלחץ הלכי־הרוח החומייניסטיים יתקוממו ביום מן הימים המיעוטים השיעיים שבמדינות המפרץ, הם ימרדו נגד המשטרים הסוניים שם.

בסוף הראיון חזר כדורי לדבר על יחסי ישראל ומדינות ערב. הוא סבור כי כל עוד יחתרו המדינות הערביות כמו סוריה לחיסולה הפיסי של ישראל בשם הלאומנות הערבית – קשה לנבא מתי יימצא פתרון לסכסוך הישראלי־ערבי. המצב היה שונה לדעתו, אילו הסכסוך בין סוריה לישראל היה מתמקד בשאלת עתיד רמת־הגולן, שביחס אליה אפשר להשיג פשרה. כדורי חושב שגם אם באחד הימים יתמוטט משטר המיעוט העלאווי בסוריה, בהנהגתו של הנשיא אסד, ובמקומו יעלה משטר סוני (רוב אוכלוסיית המדינה) – לא צפויות עמדות מתונות יותר כלפי ישראל. עובדה היא, אמר כדורי, כי בראשית שנות השישים החזיק משטרו של הנשיא הסורי הסוני, אמין אל־חאפיז, בעמדות קיצוניות כלפי ישראל, לא פחות מעמדותיו של משטר הנשיא אסד. הנשיא סאדאת היה המנהיג הערבי הראשון והיחיד, בינתיים, שזנח את המימד האידיאולוגי בסכסוך עם ישראל, ושם לו למטרה עיקרית להחזיר את סיני לריבונות מצרית. עד אשר המשטרים הערביים האחרים לא יצמיחו מנהיגים מסוגו של סאדאת, יש להניח שהסכסוך הישראלי־ערבי יימשך – אמר פרופסור כדורי בסיום דבריו.

דו"ח בנק ישראל לשנת 1985

הופיע

ניתן לרכישה בכל חנויות רשת סטימצקי בע"מ ברחבי הארץ; בהוצאה לאור של משרד הבטחון, רח' דוד אלעזר 29, תל־אביב; וישירות – בהזמנה בכתב בלבד, ובצרוף שיק לפקודת בנק ישראל, בהוצאה לאור של בנק ישראל, ת"ד 780, ירושלים 91007.

המחיר 22.50 ש"ח

המו"מ ג'סר אלזרקא מודיעה בזה על רצונה לאייש תפקיד מזכיר מגבר עם אפשרות להשלמה בעתיד.
על המועמדים להיות בעלי תואר אקדמאי מאלה:
1. כלכלן או
2. מינהל עסקים או
3. רואה חשבון או
4. בנקאות או
5. הנה"ח סוג ג' במשרד העבודה עם נסיון 5 שנים ברשויות מקומיות כמו כן ידיעת השפה העברית חובה.
המועמדים יגישו מועמדותם בצירוף המסמכים המוכיחים כשירותם למזכירות המו"מ ג'סר אלזרקא עד יום ראשון 15.6.86 שעה 12.00.
בכבוד רב
עמאש מוראד
יו"ר מ.מ. ג'סר אלזרקא

חוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו
הודעה לפי סעיף 149
לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אשור הקלה לתוכנית הבינוי מבחינת גובה הסוכה, ברחוב ארלוזורוב מס' 111 גוש 6213 חלקה 661 תיק בנין 1/193־111 בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אשור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת וטלפון. ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

י. [illegible]
סגן ראש העיריה
יו"ר הועדה המקומית
לתכנון ולבניה
תל־אביב־יפו

חוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965
מרחב תכנון מקומי, קרית [illegible]

נמסרת בזה הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965 כי במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה קרית הוגשה בקשה לתוכנית שינויים בתוספת 15.19 מ"ר, מבנה יציאה לגג ומחסן בחזית אחרון 18 קרית מוצקין גוש 11577 חלקה 126.

מהות הסטיה:
הוריגה של 15.19 מ"ר מאחוזי הבניה המותרים המהווים 2.25% משטח החלקה.
כל המעונין רשאי להגיש התנגדות למשרדי הועדה המקומית שד' ויצמן 5 קרית מוצקין, תוך שבועיים מיום פירסום הודעה זו.

ע. לוי
יו"ר הועדה המקומית
לתכנון ולבניה קרית

חתום על "דבר" היום ותהיה מעודכן בכל יום.

בתי קולנוע

תל־אביב
אסתר: נאריה 9.30 ,7.15
אורלי: קטורה 9.30 ,7.30 ,5
אלנבי: הטנגו האחרון בפריז 9.30 ,7.15
בן־יהודה: רכבת אל החופש 9.30 ,7.15 ,5.00
גורדון: הסיפור האמיתי [illegible] 9.30 ,7.15 ,5
גת: שגעון של לילה 9.30 ,7.15 ,5.00
דיזנגוף 1: נשיקת אשת העכביש 9.50 ,7.20 ,4.20 ,1.30
דיזנגוף 2: 3 רווקים ותינוק 9.50 ,7.20 ,4.50 ,1.30
דיזנגוף 3: ראן 9.30 ,6.30 ,2.10
דקל: בעקבות אוצר הנילוס 9.30 ,7.15
דרייב־אין: מכרה 9.45 7.45 חצות – סקס
הוד: חתיך – חתיך 9.30 ,7.30 ,5
בית ליבלין: פנדנגו 10.15
חן 1: סלוואדור 9.30 ,7.20 ,5.00
חן 2: פעמיים במשך הזמן 9.45 ,7.20 ,5.00
חן 3: מרגלים שכאלה 9.40 ,7.20 ,5.00
חן 4: נסי נאן 9.40 ,7.25 ,5.00 ,1.30 ,10.30
חן 5: תרגיל לרופאים מתחילים 9.45 ,7.30 ,5.00 ,1.30 ,10.30
לימור: שכרון חושים 9.30 ,7
לב 1: אהבות משתנות 9.50 ,7.40 ,5 ,1.35
לב 2: גבירתי המאמן 9.40 ,7.30 ,5 ,1.45
מוגרבי: גשר הברזל 9.30 ,7.15 ,5.00
מקסים: רמו 9.30 ,7.15 ,5
סינמה 1: בירדי 9.30 ,7.30 ,5.00
סינמה 2: מורשת הולקרופט 9.30 ,7.30 ,5.00
סטודיו: סיפורה של אגנס 9.30 ,7.30 ,5
פאר: יחסים אסורים 9.30 ,7.30 ,4.30
פריז: מסע עסקים של אבא 9.30 ,7.15
צוותא: חייל הלילה 8.00
צפון: אהבה על הוולגה 9.30 ,6.40 ,4
תמוז – רמת־אביב: מקס 9.30 ,7.15
שחף: זכרונות מאפריקה 9.15 ,5.45
תכלת: ברזיל 9.30 ,7.00 ,4.30
תל־אביב: מתנה שבריים 9.30 ,7.15 ,5.00

יפו
[illegible] הישראלית: מכורה 9.50

ירושלים
אדיסון: רכבת אל החופש 9.30 ,7.30 ,4.30
אורין 1: גשר הברזל 9.30 7.30 ,4.30
אורנע: חיוך הגדי 9.30 ,7.30 ,4.30
בית אגרון: צלילי המוסיקה 4
סרהן 7
כלבי הקש 8.30
מסיבת רווקים 10.15
מלון ניו המפשייר – חצות
האולם הקטן בבנייני האומה: זכרונות מאפריקה 9 ,5.45
הבירה: חתיך־חתיך 9.30 ,7.30 ,4.30
אור 3: צוחק מי שצוחק אחרון 9.30 ,7.30 ,4.30
[illegible]: פירמידת הפחד 9.30 ,7.30 ,4.30
גיל אור: סיפורה של מארי 9.30 ,7.15 ,4.30
כפיר: 3 רווקים ותינוק 9.30 ,7.30 ,4.30
כסנת: שיכרון חושים 9.30 ,7.30
עדן: מתנה שבריים 9.30 ,7.30 ,4.30
רון: נאריה 9.30 ,7.30 ,4.30
סמדר: נשיקת אשת העכביש 4.30 ,7.30 ,9.30
[illegible]

חולון
ארמון: מסורה 9.30 ,7.30
מגדל: גבירתי המאמן 9.30 ,7.15
מתנ"ס קרית שרת:
אל נורטה 7.15,9.30
גרמלינס 4.30
סביוי: זכרונות מאפריקה 9.00 ,6.00
רינה: נוצות להיטים 9.30 ,7.15

טבריה
[illegible]: לחיות ולמות בלוס אנג'לס 9.30 ,7.15

כפר־סבא
עמל: הכבוד של פריצי 9.30 ,7
חן: להב משונן 9.15 ,7

לוד
אורלי: לילות לבנים 9.30 ,7
בית חיה: סילברדו 9.30 ,7.15

נהריה
הדר: לילות לבנים 9.30 ,7

נתניה
סטודיו: סיפורה של מארי 9.15 ,7 ,5
אסתר: זכרונות מאפריקה 9 ,6
שרון: מרגלים שכאלה 5,7,9.15

פתח־תקוה
שלום: רמו 9.30 ,7
היכל 1: זכרונות מאפריקה 9.00 ,6.00
היכל 2: קומנדו 9.30 ,7.30 5.00
היכל 3: שכרון חושים 9.30 ,7.15 ,5.00

קרית־שמונה
שניר: רומן על בטוח 9.15 ,7.15

ראשון־לציון
[illegible]: מרגלים שכאלה 9.30 ,7.15
ראשון: רמו 9.30 ,7

רחובות
בית העם: אלופים 9.30 ,7.15
הדר: זכרונות מאפריקה 9 ,6
חן: לילות לבנים 9.30 ,7

רמת־גן וגבעתיים
ארמון: גבירתי המאמן 9.30 ,7.15 ,5.00
ארמון: נאריה 9.30 ,7.15 ,5.00
לילי: שכרון חושים 9.30 ,7
הדר: זכרונות מאפריקה
רב גן 1: שגעון של לילה 9.40 ,7.30 ,5.00
רב גן 2: מסע עסקים של אבא 9.30 6.50 ,4.15
רב גן 3: אלני 9.40 ,7.30 ,5.00
רב גן 4: להב משונן 9.30 ,7.15 ,4.30
שביט: ניפגש בסיבוב 9.30 ,7.30

רמת־השרון
כוכב: חזרה לעתיד 9.30 ,7

רעננה
אחווה: פירמידת הפחד 9.00 ,7.00 ,4.30

רמלה
אורך: לחיות ולמות בלוס אנג'לס 9.30 ,7.15

חיפה
אורה: אהבות משתנות 9.15 ,7 ,4.30
אורלי: נאריה 9.15 ,7
אמפיתיאטרון: השוטר ממנהטן 9.15 ,7.00 ,4.30
ארמון: גשר הברזל 9.15 ,7.00 ,4.30
עצמון: מתנה שבריים 9.15 ,7.00 ,4.30
חן: בעקבות אוצר הנילוס 9.15 ,7.00 ,4.30
מאי: סיפורה של אגנס 9.15 ,7.00 ,4.30
קריה־אור: מסע עסקים של אבא 9.00 ,6.00
רון: רכבת אל החופש 9.15 ,7
רב גת 1: שגעון של לילה 9.15 ,7.00 ,4.30
רב גת 2: חלומות מתוקים 9.15 ,7.00 ,4.30

קרית־ביאליק
ספיר: גשר הברזל 9.15 ,7
סביון: תרגיל לרופאים מתחילים 9.15 ,7.00

קרית־חיים
בית העם: שלום לך בן 9.15 ,7.00
היובל: חבורת הזאבים 9.15 ,7.15

קרית־ים
[illegible]: פירמידת הפחד 9.15 ,7.00

קרית־מוצקין
אורות: קאוס 9 ,6

אשדוד
אסתר: הכבוד של פריצי 9.30 ,7
אשדודה: גבירתי המאמן 9.30 ,7.15

אשקלון
אסתר: ספורו של אלבי 9.15 ,7
מאור: מרגלים שכאלה 9.30 ,7.15
רחל: בעקבות אוצר הנילוס 9.30 ,7.15

באר־שבע
חן: זכרונות מאפריקה 9.15 ,6.00

בת־ים
עצמאות: להב משונן 9.30 ,7.30 ,5

הרצליה
היכל: אינדיאנה ג'ונס 9.30 ,7.30 ,5.00
מלון דניאל: הכבוד של פריצי 9.30,6.45

עפולה
[illegible]: פירמידת הפחד 9.00

טלוויזיה

5.30 עליזה בארץ הפלאות – שם הפרק: "החתול המחייך".
6.00 באותו ענין – סדרה שבועית המעלה בעיות של תלמידי תיכון באמצעות פסיכודרמה ומשחקי תפקידים. מנחה: אלירן אלירז.
6.30 קיצור החדשות (ערבית).
6.32 סקירת תכניות (ערבית).
6.35 ספורט (ערבית).
7.30 חדשות (ערבית).
8.00 כותרות מבט.
8.02 "תגידיה" – שם הפרק: "משאלות". לירוי מנסה להתמודד בתכנית טלוויזיה על פרס של 10,000 דולר. עליו לענות על שאלות בנושאי קולנוע ותאטרון.
8.50 נקודת חן.
9.00 מבט לחדשות.
9.30 "אין כמו בבית" – פרק שישי: התופש המיוחל בא סוף סוף להורים. כל הילדים כולם עזבו את הבית. בשובם של ארתור ובריל מ"ירח דבש" שני מקבלים אותם במסיבת "ברוכים הבאים".
10.00 זה הזמן. מנחה: רם עברון.
10.50 "[illegible]" – שם הפרק: "הירושה האבודה". דברים מוזרים מתרחשים באחוזת אביו של מייקפיס, לורד ויניפילד הקשיש, שברשותו אוסף שכיות חמדה סיניות מימי שושלת שנג־יין.
11.40 גביע העולם בכדורגל, מקסיקו 1986 – תקציר המשחק צרפת–הונגריה.
12.15 חדשות.

טלוויזיה לימודית

08.40 בלי סודות: צורה 4.
09.00 אנגלית ה'.
09.20 חשבון פשוט ד': ריצופים ופינות.
10.05 ארץ מולדת: [illegible] למולדת.
10.30 רגע עם דודלי: בואו נדבר.
11.00 ערבית מדוברת: קייס (אל) מאהה.
11.15 אנגלית ו'.
11.30 מדעי הטבע ז'–י"ב: ועץ אחד בשבילי.
12.00 תלמוד, שניים אוחזין: היכי דמי, חלק 1.
12.25 אנגלית ז'.
12.45 צרפתית: העשרה.
1.00 אנגלית ה'.
2.00 ילדים בשכונת הים: תקשורת 1.
2.25 מדינות המישורים, הבשר והתבואה: על החקלאות המתקדמת במדינות המישורים של ארה"ב.
2.40 להקת הצ'יפטיינס מאירלנד: להקת פולקלור מאירלנד מנגנת בכלי נגינה עממיים שונים ריקודים [illegible] ישנות מן המאה ה־17, 18.
3.00 קסם קסם: ביצים.
3.25 בלי סודות: ביניים שורש.
3.50 מאה ציורים מפורסמים: ניתוח הציור "סעודת הציירים" מאת קורבה.

רדיו

"קול המוסיקה"

07.07 בוקר טוב – בוים: סימפוניה מס. 1 בסי במול מג'ור (הקאמ. האנגלית / ע. הורביץ; סרטיני: סונטה בסול מינור, לכנור וקונטינואו אופ. 1 מס. 10 (ר. מיכלוצ'י / מ. פ. סיבניה / פ. חלסרו).
07.30 שחרית מוסיקלית – ובר: הפתיחה ל"אוברון" (הפיל. הישראלית / ז. מהטה). היידן: קונצ'רטו בדו מג'ור לצ'לו, ותזמורת (כ. קרין / האקדמיה למוסיקה עתיקה / כ. הוגווד). יוזף ריינברגר: תשיעייה במי במול מג'ור (חמישית דנצי ונגנים אורחים). שוברט: "רוזמונדה נסיכת קפריסין" – המוסיקה למחזה (הפיל. של וינה / מקה. השעה / פ. מינשינגר).
12.05 מאוצר הסרטיה – גרהרד לייבגבר + נורברט דיכל, 2 עוגבים – מיצירות: לוקינסי, באך, שניצה, מילה, סימון, חודיגר.
13.00 קונצרט צהריים – סטמיץ: קונצ'רטו ברה מג'ור לוויולה ותזמורת (א. ואלפיש / הקאמ. של וירטמברג / י. פרברא). בטהובן: שלישיה בסי במול מג'ור לפסנתר, קלרנית וצ'לו, אופ. 11 (ר. בוכבינדר / ס. מאייר / ה. פייק). שוברט: "הרועה על הסלע" לסופרן, קלרנית ופסנתר (א. אמלינג / ה. דייגבר / י. דמוס). ליסט: קונצ'רטו סימפוני ברה מינור לפסנתר ותזמורת אופ. 102 (ג. רדבינס / תז. האופרה של מונטה קרלו / א. דאן וחורדל); דבוז'ק: סוויטה צ'כית אופ. 39 (הקאמ. של לוזאן / א. ג'ורדן).
15.05 מוסיקה ויוה – יצירות מריסטרום המלחינים 1985 פאריס בחסות אונסקו ג'והן קינסלה (אירלנד): תמונות מהאודיסאה (אנסמבל יוליסס / ב. פירסט; פרידריך גולדמן (גרמניה המזרחית): אנסמבל קונצרט ("מוסיקה וויולה" בהדרכת י. ויזמן).
16.00 קונצרט מנחה – יואכים: קונצ'רטו הונגרי לכנור ותזמורת (א. רוזנר / תז. רדיו לוכסמבורג / ז. קוהלר). קנקלוב: "סירי אונרגי" – מחזור ראשון (ק. מה קאנאוה / הקאמ. האנגלית / ג' מייטו). שארל לקוק: "במול אנגר" – באלט והפיל. הלאומית / ר. בונינג). רנצי: קונצ'רטו מס. 4 ברה מג'ור לחליל ותזמורת (א. אדוריין / הקאמ. של מינכן / ה. שטאדל מאייר). דרדי: פנטסיה קונצרטית לנבל
18.30 קונצרט מהקלטות התזמורת הסימפ. ים רשה"ש – מנצח: דיוויד רוברטסון – גיורא שוסטר: סימפוניה לכלי קשת; סליירי: קונצ'רטו ברה מג'ור, לחליל, אבוב ותזמורת; מסיאן: "מנחות נשכחות", היידן: סימפוניה מס. 96 ברה מג'ור ("הנס").
20.05 ערב טוב – מוצרט: קונצ'רטו מס. 4 לקרן ותזמורת ק. 495 (פ. אורבל / תז. פסטיבל בריסל / ר. יאנסנס). מוצרט: מנואט מתוך סרנדה מס. 4 (הקאמ. האנגלית / פ. צוקרמן־כנור סולו ומנצח).
20.30 פסטיבל ישראל – ירושלים 1986 נאוצר קודסר – שוטאן: רביעיה בלה מג'ור, אופ. 41, מס. 3; בוקריני: רביעיה במי במול מג'ור, אופ. 6 מס. 3; ורדי: רביעיה במי מינור.
23.00 מיקס – רצף מוסיקלי (ש.ס.).

רשת א'

11.30 השכלה ודעת לכל – תל־אביב 1906–1936: סיור בתל־אביב ההפכת מעיירה לעיר 1925–1935.
12.05 אורח לשעה.
14.06 תכניות לילדים – "קוקי חבקוקי" מאת סונה הרשקביץ; "הכבשה פעמונית" מאת אמנון [illegible]; שמוש: "כל מה שהיה וכל מה שקרה (כמעט) לקרשונרו ולי" מאת דבורה עומר. "שנת שכנה" מאת יהואש ביבר.
15.00 בארץ הלמה – חידון.
15.25 ספורט לנוער.
16.05 דדידרדמה – "אייזנשטיין במקסיקו" מאת מיכאל אוהד (ש.ש.).
17.20 האוניברסיטה הפתוחה – צמיחת המדינות החדשות באפריקה: אפריקה השחורה בין דמוקרטיה לדיקטטורה.
19.05 "עיונים בפרשת השבוע" "נשא".
22.05 קשר לילי.

רשת ב'

07.45 זמן מבסיק.
10.05 עניני תחבורה ותיירות.
15.05 עניני מדע וטכנולוגיה.
18.06 שעה חמישית – עניני חנוך.
18.45 היום בספורט.
19.35 עניני חוק ומשפט.
22.05 פינת הג'ז.
23.05 בחפשים את המכמן.
01.10 זמן מבסיק.

רשת ג'

18.06 אתם זוכרים את השירים?
20.05 קצת אחרת.
22.05 משלנו.

גלי צה"ל

06.05 אוניברסיטה משודרת: ביוני דרך בחקר המוח התיאוריה הנוצרית התיאוריה הבוזרית. מרצה: פרופ' פרץ לביא.
17.30 מבט עולמי – עניני חוץ.
17.50 זמן ספורט.
18.05 משחק סימולציה – לכבוד הבים בישראל.
20.05 בלה דה לוקס.
20.55 פינה חמה ללב"י.
23.55 "שירת הצות" – עם המפקטן מדינוי קרמניצר.
00.05 יומן תרבות מיוחד – פסטיבל ישראל 86 ביקורות ותגובות.

וחג השבועות תעשו לכם

חג השבועות שונה מכל חג אחר שכן אין התורה קובעת לו תאריך בלוח השנה. זהו החג היחיד שתלוי בחג אחר.

מאת ד"ר יוסף רוסדורהם

בדרך התהוותו, מתכניו ובצביונו ממחיש חג השבועות, אולי יותר מכל חג אחר את רוח היוצר של עם ישראל; את רצונו העז לשמר את כל היסודות הבסיסיים, הרעיונות והסמלים שמהם מורכב חג; את יכולתו לחשוף ולהבליט את אותו יסוד ואת אותו סמל שנמצא ולבנתי לאותה שעה היסטורית ואת בשרונו של העם-לימצוא אפיקים מתאימים גם במקומות שכוחי-אל לרווה הסגולות המפעמות בו.

כבכל חגי ישראל כמעט ובמיוחד אלה שיסודותיהם בחיי החקלאי, מוצאו של חג השבועות בערפילי ההיסטוריה, בימים שעם ישראל עדיין לא היה קיים במציאות והוא בבחינת ירושה מן האבות עובדי האלילים, על פולחניהם המיתיים. אולם הוא פשט ולבש צורה עד שנתגבש ונתעצב ברוח עם ישראל, והיה ליצור הנושא את דיוקן יוצרו.

מבחינה מסורתית הילכתית משתייך חג השבועות למערכת החגים המכונה: „שלוש רגלים" (פסח, שבועות וסוכות). אין אנו יודעים כיצד נתגבשו חגים אלה למערכת אחת. אולם לפנינו מערכת שיש לה מכנה משותף והוא הקשר לחקלאות, ולפיכך אלה הם חגים חקלאיים, ותהא משמעות המושג אשר תהא. חגים שבמהלכם עולים לרגל לבית המקדש ומגישים לאל מנחה הקשורה בתוצרת חקלאית.

מבין שלושת חגים אלה חג השבועות הוא היוצא דופן, יחיד ומיוחד. הוא גם הקצר ביותר (בן יום אחד בלבד). בספרות ההלכה כמעט שאינו תופס מקום. „ישנם הדינים הכלליים הנוהגים בכל יום-טוב: שביתת יום-טוב ואיסור המלאכה... אבל אין הלכות שבועות בנפרד, כדרך שיש הלכות פסח והלכות סוכה". סימן אחד בשולחן ערוך כולל את כל הלכות החג. שמו של הסימן: „סדר תפילת חג השבועות" ואף הוא נכלל בעצם בתוך הלכות פסח" (ש"י זוין, המועדים בהלכה, ירושלים תשמ"ג, עמ' שסח).

חג השבועות שונה משני הרגלים האחרים גם בכך שאין הוא מוזכר בחוקתו של הנביא יחזקאל וגם לא במקרא, מחוץ לרשימות החגים שבתורה. יתר על כן הוא שונה מכל חגי ישראל האחרים, שכן אין התורה קובעת לו תאריך מסויים בלוח השנה. זהו החג היחיד שתלוי בחג אחר – פסח – ובמצוות הספירה: שבעה שבועות או חמישים יום מיום הבאת העומר. והרי יום הבאת העומר היה גם הוא שנוי במחלוקת, לפחות בימי בית שני. מתי מביאין את העומר? ממחרת השבת. והאם „שבת" היא שבת ממש, והיינו היום השביעי של השבוע או יום שביתה מעבודה, כלומר יום החג שבו אין עובדים. מחלוקת זו, אגב, נפתרה בהלכה כדעת הפרושים (שאנו הולכים לפיהם) שבת הוא שבתון של חג.

למרות עובדה זו, ואולי דווקא בשלה, חג השבועות עשיר מאוד בתכניו ובצביונו. הוא משופע ברעיונות ובסמלים, ורב-גוני במנהגיו. עניין זה בא לביטוי גם בשמות החג. חג הקציר, חג הביכורים, חג (יום) חמישים, עצרת או עצרת של פסח, חג מתן תורה, יום הקהל. שבעה שמות רשמיים שניתנו לו בתורה ובספרות של ימי בית שני. ייתכן שהמספר שבע אינו מקרי. הוא בא כנגד שבע שבתות של ספירה, שבעה שמות, שבע פנים. אולם ברקע ניתן להוסיף לו גם שם שמיני: חג סיום האביב.

חוקרים העוסקים בהתהוותם של חגים טוענים שנתמזגו בו מספר חגים שהיו בתחילה מוכרים זה לזה על ידי העם כולו או על ידי חלקו. משבטלה סיבתו של החג, בשל אירועים היסטוריים, וגבר הרצון בעם לשמר את חגי האבות, ייחדו אותם לחג קרוב. כך קרה שחג אחד משמש מעין „מקלט" לחגים שנכחו וסיבתם אברה. וייתכן שגם חג השבועות משמש מעין מקלט כמה למספר חגים שבזמן מן הזמנים היו עצמאיים. שתי דוגמאות תמחשנה עניין זה.

חג הביכורים: זמנו של חג זה לא נזכר בפירוש בתורה. לפי פשוטם של המקראות, הבאת הביכורים אינה תלויה בחג השבועות, והיא מצווה לעצמה העומדת בסמוך למצוות הרגלים וגם ללא כל קשר עמם (למשל: שמות, כ"ג 19; דברים, כ"ו 1 ואילך). גם היחס בין ביכורי החיטים לבין ביכורים הבאים מכל תוצרת חקלאית שבשלה, אינו ברור. חג השבועות עצמו גם הוא לא היה קבוע בלוח השנה אלא תלוי בהבאת העומר ובימי הספירה, ורק [illegible] להאחיד אותו ביום קבוע [illegible] הביכורים. הוא אינו מיועד, אליבא דמשנה (בכורים ג', א'ו) לביכורי קציר חיטים בלבד כי אם גם לביכורי פירות השדה והגנים. „הקרובים (לירושלים) מביאים תאנים וענבים, והרחוקים מביאים גרוגרות וצימוקים, והשור הולך לפניהם, וקרניו מצופות זהב, ועטרה של זית בראשו, החליל מכה לפניהם עד שמגיעים קרוב לירושלים. הגיעו קרוב לירושלים, שלחו לפניהם ועטרו את ביכוריהם... ר' שמעון [illegible] אומר: מעטרין את הביכורים חוץ משבעת המינים; ר' עקיבא אומר: אין מעטרין את הביכורים אלא משבעת המינים..."

חג מתן תורה גם הוא מודבק לו לחג השבועות, והוא זכר למעמד שהתרחש בראשית ההיסטוריה של עם ישראל כעם, ליד הר סיני. הוא קשור לחג הפסח בקשר רעיוני היסטורי. שלושה חודשים לאחר שיצאו בני ישראל משיעבוד מצרים לחירות, עמדו למרגלות הר-סיני, וחזו באחד המחזות המדהימים ביותר. במחזה זה, שהיה חלק מטקס ברית או חידוש ברית, לפי גירסה אחת, בין האל לבין עמו, קיבל העם את התורה. כל המסורות מסכימות שיום קבלת התורה היה שבת, ושתאריך קבלת התורה היה בראשית חודש סיוון, בחמישי? בשישי? בשביעי? לזכר אירוע זה נהוג חג מתן תורה. אולם מחד הוא שדווקא חג בשם זה לא נזכר כלל במקרא.

שם החג, הקשרו לחג השבועות, ולחג הביכורים מבוסס על מקורות תלמודיים ומדרשיים. לאמור: על ספרות ימי הבית השני. אם כי האמת ניתנה להיאמר שהמקור הראשון שיש לנו בכתובים, הקושר את שלושת החגים, הוא ספר היובלים (מן הספרים החיצוניים). אלא שאין אנו יודעים מה היתה מידת תפוצתו והשפעתו בעם ישראל. בספר היובלים מיוחסים אותם כבר לנח, אבי האנושות החדשה: „ואתה צו את בני ישראל ושמרו את החג הזה בכל דורותיהם למצוה להם יום אחד בשנה בחודש הזה יחוגו בו. כי חג השבועות הוא וחג הביכורים הוא משנה חג הוא ומשנה משפט החג הזה כמכתב חרות בו תעשהו, כי כתבתי בספר התורה הראשון..." (יובלים, ו' כ–כג).

המרתק בנושא זה שהויכוח בין פוסקי ההלכה בעניין היום המדויק שבו ניתנה תורה למשה בסיני, ובאמצעותו לבני ישראל, לא פסק עד היום הזה, אם כי הוא נשאר בתחום האקדמי בלבד. שהרי הכל הסכימו ומסכימים לחוג את חג מתן תורה בחג השבועות. יתרה מכך, לא רק שהסכימו, אלא חייבו עצמם בכך בהצהרה מפורשת הבאמרת בתוספת לתפילה לקידוש: „...ותתן לנו ה' אלהינו באהבה מועדים לשמחה חגים וזמנים לששון את יום השבועות הזה זמן מתן תורתנו..."

להתמזגותם של חגים אחרים לחג אחד היתה השפעה אדירה על תולדות עם ישראל. שכן מעשה זה איפשר את אותה הגמישות הנדרשת לזמנים קשים ולהתאפשרות שהיו מנת חלקו של עם ישראל. הוא איפשר את שימור כל היסודות הבסיסיים, את הרעיונות ואת הסמלים שמהם הורכב החג, וגם את הבלטת העדפת העיקר, הסמל לו הוא נזקק באותה שעה היסטורית בתולדותיו. הוא איפשר ביטוי השאיפות והמאוויים גם בימים קשים ביותר וכך שמר על העם המפוזר והמפורד הזה כעם אחד. כל זמן שהיה בית עובדי אדמה העדיף להבליט את הנושא החקלאי. אולם משנתלש העם מאדמתו, ועבודות החקלאות לא נתאפשרה לו, התגונן העם בחג מתן תורה. המעניין הוא שלמרות חוסר האפשרות לקיים את החג החקלאי לא שכח העם את היסוד הזה של החג: הבתים ובתי הכנסת קושטו בירק חי.

שיתוף פעולה אופטימי בין אם ובתה. דליה חיא ואודליה שכטר. בית אופנה משותף נפתח זה עתה בתל אביב לאחר שעבדו ביחד כבר שנתיים. סגנון ספורטיבי-אלגנטי עם דגש רב על שמלות ערב. והן דווקא יפות מאוד, בחירת האריגים יפה וכן גם העיצוב, מעניין ומקורי.

לעבור את החופש הגדול בשלום

קייטנות: איפה, מתי ומה המחיר

מאת יעל אדמוני

ירושלים: כ־100 קייטנות יתקיימו בחופש הגדול בירושלים, 20 מהן במיגזר הערבי, קרי: במזרח העיר. תלמידי בתי הספר היסודיים יבלו בקייטנות שתתקיימנה במתנ"סים, בתי נוער ובמוסדות תרבות וחינוך. בתי הספר של הזרם החרדי עורכים קייטנות לבנות בלבד.

אחוז מסויים מן הקייטנות יהיו מקצועיות והפעילות בהן תתמקד במחשבים ובמדע, בתיירות ומתנאות וכן בשחייה וספורט.

לתלמידי בתי הספר העל־יסודיים יתקיימו במשך הקיץ שלושה קורסים לעזרה ראשונה בעיר ירושלים וכן מחנות של גדנ"ע אוויר. הקייטנות שהן בפיקוח העירייה או קשורות אליה יתקיימו בין ה־2 ביולי ל־22 בו והמחיר המומלץ הוא 90 שקל, אם כי תיתכן חריגה של כעשרה אחוזים בשל שירותים מיוחדים, טיולים או טיסה בשמי ירושלים.

משפחות מעוטות יכולת וזכאיות להנחות בקייטנות בהתאם למגיע להן על־פי חוק. הסיבסוד יינתן מ„קרן ירושלים" או מכספי פרוייקט שיקום השכונות. גם עיריית ירושלים עוזרת בסבסוד חמישה עד עשרה אחוזים מן הסכום.

גם קייטנות פרטיות מתארגנות בעיר, ביניהן זו של ימק"א. כמה בתי ספר לערבי תנועת העבודה מארגנים גם הם קייטנה בבית זית בשיתוף עם העירייה. המחיר – גבוה במקצת מזה של הקייטנות העירוניות.

מאת נעה ירדנאי־גל

תל־אביב: המחלקה למרכזים קהילתיים בעירייה מפעילה את תלמידי כיתות א' עד ט' בשני מחזורי קייטנה עד לשעות הצהריים. המחזור הראשון מתחיל כ־2 ביולי ויימשך עד ה־15 בו והשני ייערך בין ה־17 עד ה־30 ביולי. מדריכי הקייטנות הם מנהלי המתנ"סים בכל ימות השנה, והם מציעים לילדי כיתות א'–ה' ביקור במוזיאון בתל־אביב או בירושלים, הצגת תיאטרון, ביקור בספארי, „מאירלנד", יום בחוויה הישראלית ביפו, בריכת שחיה או חוף הים. יום מיוחד לסדנת מוסיקה, יום סניס במרכזו הטניס ביפו וכן יום בנושא הזירות בדרכים בשיתוף המועצה הלאומית למניעת תאונות ומשטרת ישראל.

למסיימי כתות ה' עד ט' התוכנית מורכבת יותר: עשרה ימי טיולים (חמישה ארוכים וחמישה קצרים). ביניהם טיול מתוכנן לאילת בשיתוף צוות מדריכים, מציל ואיש ספורט. קייטנת מחשבים בחמישה מוקדים בעיר שטרם נקבעו (כולל לימוד הצעדים הראשונים בהפעלת מחשב, תקבונות, שפה, הוראות קלט פלט, פונקציות והשוואה בין משתנים).

המחיר נע בין 56 ל־95 ש"ח, תלוי באזור המגורים. אם משתתף בקייטנה יותר מילד אחד במשפחה, תינתן הנחה מתאימה.

פרטים: במסה הקייטנות של העירייה בבניין העירייה או בטלפונים: 438269, 438165, 438662. ההרשמה במרכזים הקהילתיים בעיר.

לילדי הגנים מארגנת העירייה מחזורי קייטנות בני שלושה שבועות כל אחד, בין 8 בבוקר ל־1 בצהריים.

ביום עיון מרוכז לגננות תנחה המחלקה לגנים את מרכזות הקייטנות ותציע יום בפארק הירקון, יום בתיאטרון, קוסם ואקורדיוניסט. ללא בילוי בבריכה או בים. יוספקו ארוחות בוקר עשירה, פירות ושתיה. כל ילד שביקר בגן עירוני כל השנה – מוזמן להירשם לקייטנה.

התשלום: 135 ש"ח לתושבי צפון העיר; 105 ש"ח לתושבי המרכז, ו־80 ש"ח לתושבי הדרום. ההרשמה בבניין העירייה בין ה־15 ל־18 ביוני.

חולון: שתי קייטנות בבריכות השחיה של העיר, שתי ספורטיאות לכדורגל וכדורסל, וכן קייטנה במרכז הקהילתי של נאות רחל, שבה יודרכו את הילדים בנושאי מחשבים, טיסנאות, בלט וגלגיליות. המחיר: 70 עד 150 ש"ח, כולל הסעה וארוחות עשר (לחמניה ושוקו). שלוש קייטנות נוספות ייערכו בשכונות במחיר 45 ש"ח לילד. הנחות יינתנו בכל קייטנה לילד שני ומעלה מאותה משפחה. שעות הפעילות בין שמונה לאחת.

הקייטנות מיועדות לגילאי שש עד ארבע־עשרה, וייערכו בין ה־6 ביולי עד ה־25 בו. ההרשמה בעיריית חולון מן ה־8 ביוני עד ה־27 בו.

פתח תקווה: קייטנות לילדי כתות א' עד ד' בלבד. פעמיים בשבוע שחיה בבריכה. הסעה מן הבית, ארוחת עשר (לחמניה ושוקו). המחיר: 90 ש"ח. לתלמידי כתות ה' ומעלה מיועדות קייטנות־פעילות: פיסול, בלט, דרמה, מחול. כל מחזור בן שלושה שבועות.

150 תלמידים מכתות ח' ומעלה שיימצאו מתאימים על־ידי עיריית פתח־תקווה יסעו לסמינריון מיוחד שיימשך שבוע ימים בבית ברל. המחיר 30 ש"ח.

שלוש קייטנות בשכונות עמישב, יוספטל ומטלון יתקיימו במתנ"סים של השכונות. 18 יום במחיר של 65 ש"ח.

קריית ספורט מיוחדת תופעל על־ידי העירייה בסוף חודש יולי ובמשך שבוע ימים. במסגרתה יוכלו להתחרות קבוצות מבוגרים וצעירים באופן חופשי, בהרכב שייקבע על ידי המתחרים עצמם, בכדורגל וכדורסל. המשחקים ייערכו בבית „הפועל" בעיר. ההשתתפות חינם.

פרטים בעיריית פתח־תקווה, מחלקת חינוך, תרבות וספורט.

ראשון לציון: 40 קייטנות עירוניות לילדי הגן ולתלמידים עד גיל 12.

הקייטנות לתלמידים מכתה א' ייקראו „ערי קיץ" ויתקיימו בחורשות בתי הספר בעיר. הן יכללו טיסה בשמי הארץ, רכיבה על סוסים, מחשבים, אנגלית, הופעת קוסם, הצגות, סרטים, בריכות שחיה, שיעורי שראות וטיולים. המחיר: 160 ש"ח. הנחות לילד שני ומעלה מכל משפחה. תחילת הפעילות ב־6 ביולי עד ה־25 בו. כמו כן יתקיימו בראשון־לציון קייטנות לילדי החינוך המיוחד ולילדי החינוך הממלכתי דתי.

ילדי חטיבת הביניים ממצפה רמון וירוחם יתארחו בראשון־לציון בתפשת הקיץ ויקיימו מיפגש עם בני גילם.

תנועות הנוער בעיר יערכו פעילויות משלהן לתלמידי כתות ה' ומעלה.

ההרשמה לקייטנות: בין ה־8 עד ה־27 ביוני, בבניין מגן דוד הישן (על יד בית הכנסת הגדול).

רמת־גן: הקייטנות ברמת־גן מתחלקות על־פי הגילאים. בשכבה בית־ספר (יהלום, הגפן, חשמונאים, עליות, אבינור, קורצ'ק הלל) יתקיימו קייטנות לגילאי 6 עד 9, או ליתר דיוק ל־100 „מאושרים" שביניהם. הן ייערכו בין ה־2 ועד ה־22 ביולי. לא כוללים הסעה אבל כוללים הדרכה מקצועית וארוחת בוקר קלה (שעות הקייטנה: 8 בבוקר עד 1 בצהריים). המחיר: 155 ש"ח.

לגילאי 9 עד 12 שלוש קייטנות (בכרם היתים, אהל שם ובחווה החקלאית). אותם תאריכים. אותן השעות. המחיר גבוה יותר: 180 ש"ח (בשתי הקטגוריות הנחה לכל ילד נוסף על הראשון מאותה משפחה). בקייטנות אלה ישנה הסעה וגם פה תוגש ארוחת בוקר קלה. הפעילויות מגוונות: משחקי חברה חינוכיים, אירועי הווי, תרבות ואמנות ותחרויות ספורט.

ההרשמה במחלקת החינוך של העירייה עד ה־15 ביוני.

מאת אריאלה ראובני

חיפה: „כיף על גלגלים" הוא שמה של אחת משבע הקייטנות העירוניות בחיפה שיפעלו במהלך חודש יולי (החל מהשבוע הראשון ובמשך שלושה עד ארבעה שבועות). מחירי השהייה בקייטנות נעים מ־90 עד 160 שקל חדש. זהי אחת מן הקייטנות הפופולאריות ביותר במסגרת זו. לדברי מארגניה, לילדים מזדמנת „חוויית מתחדשות מדי יום" באתרים שונים בחיפה וסביבתה, פעילויות ספורטיביות, סדנאות יצירה, רחצה בים ובבריכה, ביקור בלונה פארק, מתנאות, בידור ועוד. בתוכה שועלת, אגב, גם קייטנה לילדים ממשפחות שומרות מסורת. שתי קייטנות אחרות המהוות מוקד משיכה לילדים ולהוריהם הן הקייטנה האמנותית (לגילאי 6–13), שתיערך בבית רוטשילד על הכרמל ובה יעסקו הילדים בדרמה יוצרת, מחול, פיסול, ציור ומלאכה־מחשבת וכן הקייטנה הטכנית, שתיערך בשיתוף עם הטכניון. התוכנית כוללת לימוד מחשבים, אלקטרוניקה, חשמל, עץ ופלסטיקה.

הקייטנות האחרות יקדישו את חלק הארי של פעילותן לספורט, לאמנות ולבידור והן ייערכו בחורשות הכרמל, במרכזים קהילתיים, בגני־הילדים ובשפת הים.

ממינהל הרווחה בעירייה נמסר כי יוענקו הנחות לקייטנות בגני הילדים וב„כיף על גלגלים" בלבד. זכאים להנחות: משפחות הבי"ל (אגודה למשפחות ברוכות ילדים), משפחות מעוטות הכנסה, יתומים של חללי צה"ל וכן ילדים של עובדי מכבי־אש ועיריית חיפה.

קייטנות פרטיות מתארגנות בשכונת דניה על הכרמל בבריכות השחייה (כולל קיעורי שחייה), בחורשות הכרמל ולאורך שפת־הים. מפעלים שונים מקיימים גם הם קייטנות לילדי העובדים. מכונים ומוזיאונים יפעילו את הילדים בתחום המחשב והאמנות היוצרת.

ברק האבנים ופלאי הטכניקה

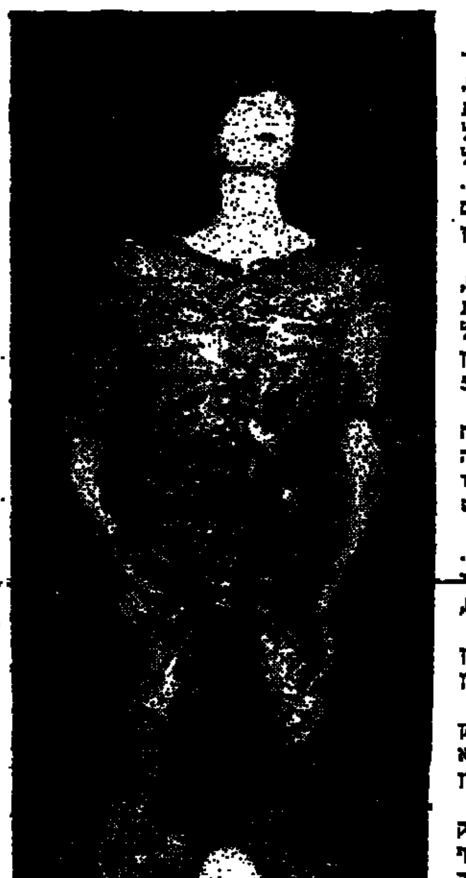

מאת יעל פישביין

בעליית גג ברחוב אחד העם בתל־אביב מתגורר אמן יוצא דופן. הוא מפסל תכשיטים נדירים ביופיים, משבץ אבנים יקרות בפסלים המציגים בדרך אירונית את פלאי הטכניקה המודרנית. מצייר נופי גליל וירושלים בדקדקנות פרנסית ומוכן אפילו לפסל במוזאיקה חדרי אמבטיות ומרפסות תל־אביביות. ולרי. „אני לא רוצה להיות עשיר. די לי אם מדי פעם יש לי כסף לנסוע לאירופה ולאכול קאוויאר. על כסף מלאת קאוויאר אני יוצר טוב יותר".

עליית הגג נראית כמו בסיפורים: גג עץ ודולף, ספה מרופטת, כיריים בלים מוזקן ועשרות שכיות חמדה. ויטראז'ים תוצרת עצמית, נברשות קריסטל תלויות על חוטי נחושת, ציורים ובית מלאכה קטן לתכשיטים. מחיר התכשיטים נע בין 250 ל־500 דולאר. מחיר הפסלים נוקב באלפים.

פסלו „פנים לבנות" מסמל את האדם הלבן שצמח מתוך עולם פרימיטיבי היישר אל הטכנולוגיה המשוכללת, עטף עצמו בשריון מתכת ויצר לעצמו תבנית של קבלת ימי ביניים. אבנים חדשות שהקודש והפרימיטיביות מתערבים בו.

יש לו לוולרי הומור ותפיסת עולם חושית. „במלחמת־לבנון לא ציירתי ציפורים. ציירתי 'אין ציפורים'. כשפיסלתי חיילים, הפסלים נחטפו. הארץ הזאת כנראה אוהבת חיילים".

בכל הפסלים משובצות אבנים יקרות. הברק שלהן מקסים אותו. „אני לא עושה פסלים מפלסטיק. אין תחליף לחומר האמיתי", הוא מצהיר.

ולרי נולד ברוסיה ועלה לארץ כשהיה בן 14. מן היערות היישר לחולות אשדוד. מבית הספר לא התלהב במיוחד. החולות קרצו לו. „הסתובבתי בין החולות כמו שבילדותי הסתובבתי ביערות".

אחרי השירות הצבאי החל לתור בעולם. עסק במלאכות ממלאכות שונות תמיד אולר בכיסו, מגלף להנאתו. מעולם לא למד אמנות מסודרת. שאב הרבה מספרים, מהתבוננות. אוטודידאקט. התכשיטים שהוא יוצר היום, משובצי יהלומים, איזמרגדים, רובינים ופנינים הם יפהפיים. לתשומת לב אוהבי התכשיטים יוצאי הדופן.

יוגורט פלוס

מאת מרתה מיירולס

לא מכבר סיירתי במחלבה המשופצת של „תנובה" בתל־אביב. החברה השקיעה כ־3.5 מיליוני דולארים בציוד חדיש לייצור גבינה לבנה, גבינת קוטג', יוגורטים למיניהם וכו' – „בלי מגע יד אדם". הכל טוב ויפה. אלא שציינתי בפני ההנהלה כי „תנובה" איננה אוטמת כראוי את אריזות הגבינה הלבנה ואת גביעי הקוטג' וצרכנים והרהגים ממשיכים לתחוב את אפם אל הגבינה כדי לוודא שהיא אכן טריה. מה התועלת במודרניזציה, באוטומציה ואפילו במיחשוב מלא וסוטאלי, כשלהיידקים גישה

טוסל של מרתה

חופשית אל האריזה פנימה? לאחר שהיצרן נדרש על פי החוק לציין את התאריך על גבי המוצר, אין, לדעתי, סיבה להניח לצרכנים חסרי אחריות להמשיך במנהגם ולרחרח.

אלה המעדיפים אריזה אטומה יכולים לקנות את „נורית", גבינה המשווקת בשתי אריזות שונות, אך במשקל זהה: 125 גרם. באחת 5% שומן ומחירה 48 אגורות, באחרת – 9% שומן והמחיר 50 אגורות.

מחלבות „תנובה" ו„שטראוס" הוציאו לא מכבר אל השוק מוצרי יוגורט חדשים המכילים גרנולה. בתנובה הסבתי כי זהו פיתוק ביותר. הצרכן יכול להוסיף את הגרנולה בבית, אם ירצה בכך. הסבירו לי כי תוספת זו הופכת אותו לחטיף מזין בהפסקה, במקום העבודה או בבית הספר. טעמי היוגורטים של שתי החברות שונים לחלוטין, אגב.

שטראוס מצרף את הגרנולה בשקית ליוגורט „דנונה". המחיר 61 אגורות (לעומת 33 האגורות של „דנונה" רגיל). המוצר החדש של „תנובה" הנקרא „טבעיוגורט" נמכר כשהגרנולה כבר בתוך היוגורט והתוצאה היא תערובת רכה הדומה לדייסת סולת. מוצר זה נמכר ב־50 אגורות ונפח הגביע זהה לזה של „שטראוס" – 170 מיליליטר. הוא ארוז בגביע פלסטיק ירקרק, הדומה לאריזה של „יוגורט בטעם תפוח" מתוצרת „שטראוס", שמחירו 56 אגורות.

לאחרונה מציעים לנו „לרזות באמצעות המחשב". זהו גם שם החברה המציעה למעוניינים עיסקה: הם ישלחו פרטים על עצמם ועל המאכלים האהובים עליהם והחברה תספק להם תפריט דיאטטי ממוחשב וגזור על פי מידותיהם. אפשר ששיטה זו תוכיח את עצמה בשום שהיא מאפשרת ל„ברוה המיטקי" לבקש תפריט כלבבו, כולל תפריטים צמחוניים ממוחשבים (בתנאי שהלקוח יסכים לכלול בהם גם מוצרי חלב).

המחשב מוכן לספק גם דיאטה לבני נוער (בתנאי שמלאו להם 18 שנה). צעירים ומבוגרים הסובלים ממחלה כלשהי או מרגישות יתר למאכלים מסויימים (אלרגיה) יהיו חייבים להצטייד במכתב מרופא המשפחה שבלעדיו אי־אפשר לכלול אותם בתכנית המחשב. אם ירצה בכך יוכל המועמד להיעזר גם ביועץ הרפואי של התוכנית (פרטים אצל „הרזיה באמצעות המחשב", רח' ז'בוטינסקי 107, תל־אביב, טלפון 03־546152). דמי השתתפות בתוכנית – 23 ש"ח, ואת טופס הקבלה אפשר להשיג במשרדי החברה. הדיאטנית של החברה היא גילי ארבל, מוסמכת לתזונה, בעלת תואר אקדמי. בתערוכת הדיור המהודרת הוינו נערות רבות את המחשב בפרטים אישיים וקיבלו את התשובה על המסך: „אין דיאטה. בהתחשב בגובה ובמבנה הגוף את נמצאת בתחום לדרגת המשקל..."

גרים ללא אכזריות

ספר חדש

מאת מאיר בראל

אני מודה שכאשר נפלתי בידי את הספר לילדים, לגיל הרך, „סשה שאינם יודעים בכשול מהו", הצטערתי על ממבאים לילד הישראלי עוד מספרי האחים גרים. ספרים אלה, בחלקם הגדול, רוויים אכזריות, ואין הדבר מתהדק גם כשהרעים נענשים לקראת הסוף. אין אני בטוח בבירור הצדק שיש בענשה, כי האחים גרים תרמו להתפתחות האכזריות שביסוד הנאציזם", אבל אני בטוח, לאחר הקריאה, שספרון זה אין בו אכזריות. בעלי הביטורים העל־טבעיים ששום מכשול לא יעמוד בפניהם מוכרים לי חלק מסיפוריו של המרזן מינכהאוזן יותר מאשר את הילדים שהצילו עצמם בבישול בכיר הגדול וכיוצא באלה מספריהם של האחים גרים.

הספר שלפנינו הוא סיפורו של אדם, שחמישה בעלי כוחות שונים, כעל מה שיש בקרב בני אנוש, מסממים אותו, והקיימה זוכים ברכוש גדול מידי מלך שנבטה להחנות אותם. הספר הופיע בהוצאת „עם עובד".

אני נאלץ לחזור על טענה שבוכוחתם לבעיון על ספרי ילדים רבים (ביחוד לגיל הרך) – העמודים אינם ממוספרים, ובקלות אפשר לטעות בדפדוף ולפסוח על דף, בלי להבחין בכך. מבחינה שזהו ספר גם לגילאי טרום־קריאה, כלומר שקוראים בקול לפני ילד, לפעמים תוך כדי האכלה, התחנן של המספרים לקוראים הוא המוזר. אבל זהו החסרון היחיד. הציורים של קלוד לפואבב הם מקסימים, והדבה לי שילדים יאהבו גם אותם.

פרוטקשן

תכשירים חדשים להגנת העור והשיער מפני פגעי הקיץ: ד"ר פישר מוסיף ויטמין אי לתכשירי השיזוף שלו. על־פי ההודעה לעיתונות, ויטמין זה עוזר במניעת הזדקנותו המהירה של העור כתוצאה מחשיפה לקרני השמש. שלושה מוצרים: שמן שיזוף (6.66 ש"ח) המיועד לבעלי עור רגיל, קרם לזווית לפנים (5.90 ש"ח) המכיל בנוסף לויטמין גם פנטול ותמצית פרחי קמומיליה ותחליב לגוף, עם אותם המרכיבים (9.74 ש"ח).

חברת „אודיס" גם היא דואגת לעור שלא ייפגע מן השמש. בסדרת „צדייס" יצאו לשוק ג'לי ושמן שיזוף המכילים תמצית קקאו. וכן שני תחליבי שיזוף לעור המשתזף בקלות ולכזה הזקוק למקדם הגנה גבוה במיוחד.

„רבלוך" דואגת לשיער שלא ייפגע מקרני השמש, מלירות מי הים (או מי הכלור שבבריכות) ומן הזיעה. התכשירים החדשים של חברה זו: בוללים שמפו, מייצב וקצף־מוס (וכן תחליב לזוית לגוף לאחר השהייה בים). בכל אלה אלסטין, חומרים טבעיים ומסנני קרני השמש.

ملف امن الاهل

קונסרווטיבים באמונתם, מהפכנים בעיסוקיהם

חברי המשק השיתופי שורשים משלבים עקרונות דתיים עם השכלה טכנולוגית מתקדמת. האם יהוו דוגמה ליישובים אחרים בתק"ם, שאליה הם עומדים להצטרף בקרוב?

מאת אביבה ולצמן

השורשים שלהם נטועים עמוק ביהדות ובמסורת, הגזע מאגד בתוכו תעשיה מתוחכמת, והענפים הצעירים צומחים בגליל. המשק השיתופי שורשים, בגוש שגב שבגליל המערבי, משלב חיי כפר, מסורת והדת הלכתית עם תעשיה עתירת ידע.

אולי אין זו רק יד המקרה, שהגרעין נולד לא רחוק מעמק הסיליקון האמריקאי. ב־1976 התארגן באוניברסיטת ברקלי שבקליפורניה גרעין, אשר ייעד עצמו להקים בארץ כפר תעשייתי, במגמה להקים קהילה שלאנשיה אחריות משותפת לפרנסה, לחינוך, לתרבות ולמסורת, עם דגש חזק במוסר המשפחתי. מושב שיתופי היה הדגם היישובי שענה על הצרכים.

בימים אלה מצטרף שורשים אל שורות התק"ם, כמשק שיתופי שביעי מסוג זה. חבריו ייאלצו למכור את המכוניות הפרטיות שברשותם. "החלטה בוורה", אומרת לי אחת החברות, "ולא כל־כך מתאימה למציאות של היום" בשורשים חושבים, שאי־אפשר לדרוש מן הדור החדש מה שדרשו לפני 40 שנה, אבל ההחלטה התקבלה ללא התנגדות ואין מאמינים, שמישהו יעזוב בגלל זה.

אלטרנטיבה לחיי עיר ובארץ־ישראל

ב־1980 עלו מצפון־אמריקה 20 משפחות. לאחר שנת הכשרה במושב השיתופי מולדת שבגליל התחתון ישבו חמש שנים במרכז הקהילתי שכניה, להתארגנות חברתית, מוסדית ותעשייתית. לפני פחות משנה עברו לנקודת הקבע באיזור משגב. הסוכנות בנתה בשבילם כ־30 בתי־קבע, משרדים ומועדון, המשמש גם כבית־כנסת. דשאים וגינות עדיין אין, רק התשתית מרמזת שבעוד מספר שנים יהיה שם יותר ירוק. ברגע זה לא בדיוק נראה כמו "החלום האמריקאי", אבל בחוברת ההסברה של היישוב כתוב, כי "זו אלטרנטיבה טובה לחיי עיר וזה בארץ־ישראל".

כיום מונה המושב 21 משפחות, מתוכן שלוש משפחות של מועמדים, וכ־40 ילדים שהמבוגר ביניהם בגיל 13. שני שלישים מחברי המושב הם יוצאי צפון־אמריקה והשליש הנותר הם ישראלים. בקצב של חמש משפחות חדשות בשנה שואפים להגיע ל־150 משפחות, עם רקע מקצועי מתאים. הם חלמו להקים מושב עולים, אשר יהווה מוקד משיכה ליהודים בתפוצה האמריקאית. "אך אלה אינם באים היום לארץ. לאחרונה פונות אלינו משפחות ישראליות, המוכנות לנסות את צורת החיים החדשה ומחפשות איכות חיים עם אתגר תעסוקתי", מספרת דבי פרלמן, מזכירת המושב, ומקווה שעם ההצטרפות לתק"ם יצליחו שליחי התנועה לארגן באורה"ב גרעין נוסף. על קליטת רווקים לא חושבים בינתיים בשורשים. "החיים פה אינם מתאימים להם", יש מי שאומר, "אבל כאשר יגיעו ראשוני הבנים לגיל 18, אי־אפשר יהיה עוד להימנע מקליטתם".

קהילה דתית, אנשים חילוניים

המסורת היהודית בגירסה הקונסרווטיבית היא אחד העקרונות המונחים ביסוד מושב שורשים. ביהדות ארה"ב זהו זרם מקובל ונפוץ. בישראל יש רק עוד יישוב אחד, קיבוץ חנתון, אף הוא בגליל, השייך לזרם זה, שאינו נחשב, כמובן, "כשר" בעיני הממסד הדתי האורתודוקסי בארץ.

בכל יום שישי נערכת קבלת שבת, הכוללת תפילות מעורבות של נשים וגברים. הנשים בשורשים יכולות לעלות לתורה או להיות שליח־ציבור. את הנישואים הם נאלצים עדיין לערוך אצל רבנים אורתודוקסים.

הקהילה משאירה לכל משפחה ומשפחה להחליט על מידת הדתיות שהיא נוהגת בבית־היא. עם זאת, מסבירה דבי, מוכנים ורוצים לקלוט משפחות גם ללא רקע מסורתי, ובלבד שליבן יהיה פתוח למסורת – "לא כאלה האומרים: 'אנחנו חילונים ונעשה מה שאנחנו רוצים', אם גם לא דתיים אורתודוקסים".

האיזון בין קהילה מסורתית מצד אחד ובין חופש הדתי של הפרט מצד שני מושג על־ידי כבוד לזולת וסבלנות הדדית. בפעילות הציבורית בשורשים נמנעים מחילול שבת, אבל חבר רשאי לנסוע בשבת, אפילו ברכב של המושב. את האיזון הזה סופגים הילדים, הלומדים כולם בבית־ספר חילוני אזורי.

מתפללים – וגם נוסעים בשבת

את החגים חוגגים בצוותא, עם שימת דגש במסורת. דיתה רודמן, בת קיבוץ שהגיעה לשורשים דרך ארה"ב, מתלוננת כי לה חסר הצביון הישראלי והחקלאי של החגים, אבל "לאט־לאט גם זה נכנס למערכת הערכים". שורשים היא לאחדים קהילה דתית מדי, לאחרים – דתית פחות מדי. אך הם רק בתחילת הדרך. כל אחד מביא עימו מסורת משלו ויחד יוצרים משהו חדש, אשר יהווה אלטרנטיבה לכפיה הדתית בארץ – מצד אחד, ולאתאיזם החילוני – מצד שני.

הנשים – לא בעמק הסיליקון

עוד קודם שידעו חברי הגרעין הראשונים, מה תהיה צורת היישוב שיקימו בארץ, היה ברור להם כי יהיה זה יישוב המבוסס על תעשיה עתירת ידע. "הרעיון היה גמיש, כי לא היו דוגמאות כאלה בשטח. מה שהיה חשוב זה תעשיה בתחום המכשור הרפואי הממוחשב, כי היה לאחדים מאיתנו בסיס לימודי לזה ולא רצינו לוותר על הרבה שנות השכלה".

המפעל הגדול ההולך ונבנה בימים אלה בשורשים יאכלס בתוכו את הפיתוח והייצור של מכשיר ה־CEREBROTRAC – הבודק את מוח האדם בזמן הניתוח. הוא פותח ומורכב במושב ומיועד ליצוא; כבר היום יש להם הזמנות לשנה הקרובה. במחלקת המחקר והפיתוח של המפעל עובדים עכשיו על פיתוח מכשיר חדש – EYE TRACKER. זוהי מערכת שתפקידה לעקוב אחר תנועות העין בקצב של אלף פעמים בשניה. המכשיר מיועד לעזור לטייסים והוא יהווה חידוש בקנה־מידה עולמי.

לגבי התק"ם מושב שורשים הוא דגם נסיוני של התיישבות חדשה, המתבססת עוד מיום הקמתה על תעשיות עתירות ידע, ובהצלחה. בתנועה חושבים, כי אולי יש מה ללמוד מהם בתחום התעשיה המתוחכמת, שקיבוצים רבים רואים בה את העתיד, אך נמנעים מלהיכנס לפרוייקטים כאלה מחוסר כוח אדם בעל השכלה טכנולוגית. גם בשורשים אין מצליחים להחזיק תעשיה כזאת בלי להיעזר במספר עובדים שכירים – כולם אנשי מקצוע בתחום הטכנולוגיה הגבוהה. אלה יוחלפו בבוא היום על־ידי הנקלטים. "במושב שבו 21 משפחות קשה לקלוט בזמן את בעלי המקצוע החסרים", אומרת דבי פרלמן. "בהתחלה, כאשר הקמנו את הגרעין, חיפשנו אנשים אשר יתלהבו מהרעיון ולאו דווקא בעלי מקצוע. כיום המצב שונה ואנחנו יכולים לבקש מן הנקלטים, שיבואו עם רקע מקצועי מתאים".

ענף נוסף במושב עוסק בתרגומים טכניים ובכתיבה טכנית ומספק שירותים למפעלים רבים בארץ.

יש גם חברים שאינם בעלי השכלה בתחום הטכנולוגיה. הללו עובדים – במושב או במועצה – בשירותים, בחינוך או בבריאות. "באופן טבעי", מסבירה המזכירה, "רוב הנשים לא למדו את המקצועות הטכנולוגיים וכך נוצר מצב שרוב הגברים עובדים בתעשיה, ורוב הנשים בשירותים". הדגם הזה ידוע למדי בתנועה הקיבוצית. אבל בשורשים נותנים למשפחה להחליט, מי מבני הזוג יעבוד יותר שעות ומי פחות. "בפועל עובדות רוב הנשים חמש שעות, והגברים – תשע". על עבודת חוץ אין כרגע מה לדבר. אולי בעתיד, כאשר המושב יגדל, יוכלו לאפשר לאנשים לעסוק במקצועם מחוץ למושב ולתת ביטוי להשכלתם המקצועית שלא בתחום הטכנולוגיה הגבוהה. גם על רעיון של חקלאות עדיין לא ויתרו: בעזרת הקרן הקיימת ישתלו בעתיד מטע זיתים.

תעשיות בתחומי האלקטרוניקה קיימות גם במושבים הסמוכים לשורשים. אברהם רודמן, מראשוני היישוב וממקימי הגרעין, חושב כי בינתיים זה רחוק מלהיות עמק הסיליקון האמריקאי, אבל זה קרוב לרעיון. "אותי אישית זה לא מושך", הוא מודה. "אסור שיהיה דבר אחד, צריך כיוונים שונים, צריך גם חקלאות ולא להשקיע את כל המשאבים הכלכליים והאנושיים רק בטכנולוגיה גבוהה". בשורשים יודעים, כי השוק לתוצרת התעשייתית שלהם בעייתי. מחר יכולים היפאנים לפתח מכשיר דומה ולמכור בחצי מחיר. זה די מפחיד. אבל עם שורשים חזקים בקרקע הם מקווים לא ליפול.

פינה במושב, עם הרי גוש שגב באופק

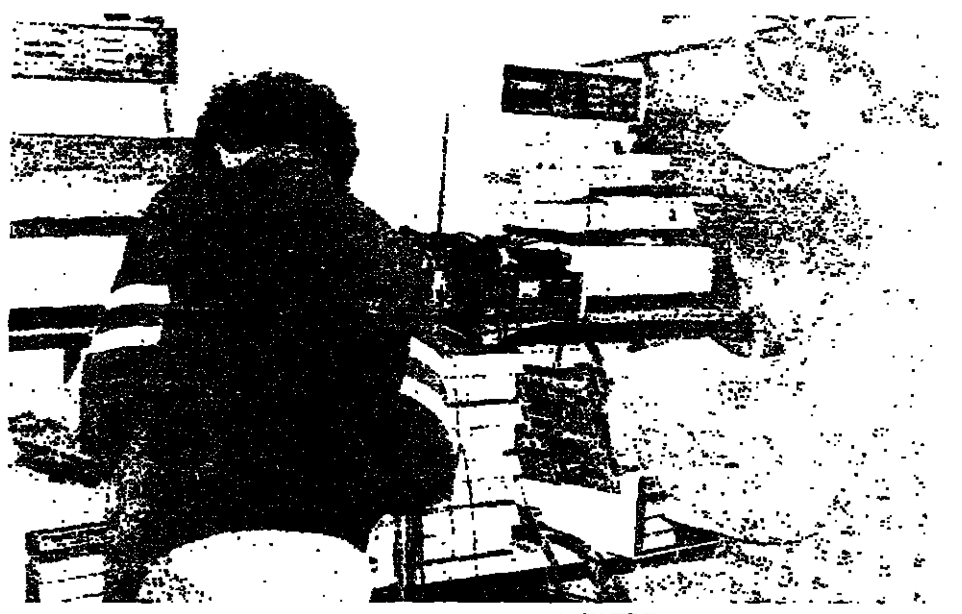

הבסיס המשקי – תעשיה עתירת ידע

מגן־שאול – אחיו הבכור של גדנר

שני יישובים בחבל תענך, הממחישים את הבעיה של בני המושבים הלא־ממשיכים

מאת יצחק מרידור

"מגן־שאול: מושב בעמק־יזרעאל, כ־10 ק"מ מדרום לעפולה, בצד הכביש אל ג'נין, משתייך לתנועת המושבים. מקור השם: שאול המלך, שנפל על הר הגלבוע הסמוך למקום. נוסד ב־1976 בידי בני יישובים סמוכים". כך מתואר יישוב זה במהדורה האחרונה של "כל מקום ואתר". באחת המהדורות הקרובות תוסף בוודאי הוצאת "כרטא" ערך נוסף: "גדנר – יישוב קהילתי בעמק־יזרעאל, ק"מ ספורים מדרום לעפולה, בצד הכביש אל ג'נין, על שיפולי הר הגלבוע. נוסד ב־1986 בידי בני יישובים סמוכים".

מגן־שאול מבוגר, איפוא, בעשר שנים תמימות מגדנר, האח הצעיר שעתה־זה נולד. המרחק בין שני היישובים קטן מאוד ויש ביניהם "קשר עין" ממש. אך המשותף והמקשר ביניהם אינו רק נוף העמק והר הגלבוע הנשקף דרך החלון, אלא גם מוצא וילדות משותפים: תושבי מגן־שאול וגדנר הם ברובם בני חבל תענך, צעירים וצעירות שנולדו וגדלו במושבי החבל, שצרים כעת מלהכיל את כולם.

הקמת החבל – מיקח טעות?

את מושבי חבל תענך אכלסו באמצע שנות ה־50 עולים מאיראן, מכורדיסטן וחברי התנועה "מן האניה אל הכפר" ממרוקו. היום, בחוכמה שלאחר המעשה, אפשר אולי להציב שורה ארוכה של סימני שאלה לגבי כל ההגיון שבהתיישבות זאת. ודאי, אלה שהעלו על הקרקע הפוריה של החבל בעלי מלאכה וסוחרים זעירים אלה והטילו עליהם להתפרנס מחקלאות, פעלו אז מתוך דמיון עשיר ואמונה גדולה, או באין ברירה אחרת. כיום, אחרי 30 שנה, בעיצומו של משבר חמור בחקלאות, קשה מאוד לפגוש פנים מחייכות במושבי החבל: החובות מעיקים, בעלי משקים רבים תש כוחם והבנים הממשיכים מנסים להתמודד עם ירושה לא קלה. את מרבית פרנסתם הם נאלצים למצוא בעבודות שכירות מחוץ למשק – בעפולה הקרובה, בצבא הקבע, במשטרה, במה לא?

היישובים מגן־שאול וגדנר הוקמו כדי לענות על הבעיה של הבנים "הלא־ממשיכים" של החבל, אלה שאין להם ולא יכול להיות להם חלק בנחלת אבותיהם הקטנה, המושבית. בנים כאלה אינם חסרים במושבי תענך, בשל אופיין ומוצאן של רוב המשפחות היושבות בו – משפחות מסורתיות, ברוכות ילדים.

מספר יונה אפרים, מיוזמי מגן־שאול וממייסדיו, בן למשפחה ענפה ממושב מיטב בתענך: "שני אחים שלי הם בני משק במיטב. אחות אחת חיה במושב מנוחה, אחות שניה חברה במושב רחוק שבעמק בית־שאן, אחות שלישית גרה במגדל־העמק ואחות רביעית – ביקנעם עילית. כאשר החלטתי ב־1972 לייסד גרעין של בנים לא־ממשיכים, תושבי חבל תענך, במטרה מוצהרת להקים מושב נוסף בעמק – ערכתי רשימה ובה כ־200 משפחות צעירות כאלה ועוד כ־100 רווקים. הקמנו ועד ובו חמישה חברים ובעזרתו של מי שמכהן עתה כממונה על המחוז הצפוני במשרד הפנים, עמרם קלעג'י, איש מושב ברק, התחלנו להפציץ את כל המוסדות בפניות נמרצות להקצות לנו קרקעות ומכסות מים. דרשנו לקבל כ־3,900 דונם, הסמוכים לחבל והמעובדים מאז מלחמת העצמאות בידי קיבוצים מעמק־הירדן: מסדה, שער־הגולן ומעגן וכן על־ידי חפציבה ובית־אלפא שבגוש גלבוע.

"אני זוכר היטב", נזכר יונה, "את תגובתו של מי שהיה אז שר החקלאות, חיים גבתי, איש העמק בעצמו. הוא אמר לנו, שכדאי לבדוק אם לא מגיעות אדמות גם לבני הקיבוצים המשתחררים מצה"ל.

"ב־1974 החלטנו, שדי לנו בבקשות ובתחינות, ובסוכות של אותה שנה הלכנו בכוח והקמנו סוכה גדולה על האדמות האלה. התמקמנו כמה משפחות בסוכה והפרענו לטרקטורים של הקיבוצים לעבוד בשטח. אני זוכר, שהטרקטוריסטים בני הקיבוצים דווקא הצדיקו אותנו ואמרו לנו: 'זה מגיע לכם...'.

"ואמנם השגנו תוצאות ממאבק זה וב־1975 קיבלנו קרוב ל־1,000 דונם מן האדמות האלה – אדמות שפונו על־ידי חפציבה ובית־אלפא. התחלנו לעבד אותן. המוסדות הכירו בנו כיישוב לכל דבר וועדת השמות הממשלתית אף קבעה לנו שם זמני: 'כרם שאול'. עד 1977 גרנו, קבוצה של כ־30 משפחות, בבתים זמניים שהקמנו בעצמנו: היינו כמו 'מוש־בוץ'. באוקטובר 1977 הקמנו את האגודה השיתופית החקלאית שלנו ונהפכנו למושב מן המניין בשם מגן־שאול.

"ב־1978 הצטרפו אלינו 15 משפחות נוספות", ממשיך יונה, "על אף מצוקת הקרקעות, וכיום יש לכל משפחה במושב 35 דונם קרקע מרושתים, ובסה"כ 2,300 דונם".

עבודות חוץ במקום פרחים

עשר השנים שחלפו מאז הקמת מגן־שאול היו בחלקן שנים של פריחה, ובחלקן – שנות משבר קשה. הענף העיקרי, ענף הפרחים, רשם לעצמו הישגים יפים, אך שנות השפל של הענף והריבית הקצוצה הכניסו את המושב הצעיר לחוב, המגיע היום לשלושה מיליון דולר.

אומר יונה אפרים: "כל השנים הופעל עלינו לחץ עצום לקלוט עוד ועוד משפחות. אנחנו התנינו את הסכמתנו בקבלת תוספת אמצעי ייצור, קרקעות ומכסות מים. רבים מבני החבל התייאשו והתחילו לחפש פתרונות אחרים. כך נולד גדנר, היישוב הקהילתי החדש, שעלה עכשיו על הקרקע, מייסדיו זנחו־מראש כל מחשבה להתפרנס מחקלאות. כל רצונם של מתיישבי גדנר הוא לגור ביחד, בסמוך לחבל, להמשיך לחיות בנוף הולדתם, ולהתפרנס מעבודה ביישובי האיזור".

גם במגן־שאול אין מתפרנסים רק מחקלאות. רבים מאוד מחברי המושב, המונה 45 משפחות, הם עובדי חוץ. נשים רבות מועסקות כגננות, מורות, עובדות סוציאליות: חברים ממגן־שאול משרתים במשטרה ובצבא קבע.

חברי מגן־שאול לא התייאשו עדיין מדרישתם לזכות ביום מן הימים בנתח הגון מאותם 3,000 דונם אדמות חקלאיות, המעובדות עדיין על־ידי קיבוצי עמק־הירדן. רבים במושב עדיין זוכרים בבירורות את הופעתו הנלעגת של מי שהיה שר החקלאות, פסח גרופר, לפני הבחירות האחרונות, עם סיגר עבה בפה ומשקפת ביד, כשהוא מכריז מול מצלמות הטלוויזיה: "אני אפקיע מן הקיבוצים את האדמות האלה". הוא לא הפקיע, וצריך להוסיף שגם הקיבוצים הנוגעים בדבר, חלקם בעלי אוכלוסיה גדולה מאוד, אינם סובלים מעודף קרקעות. ההיפך הוא הנכון.

"העניין מסובך", מודה היום יונה. "קשה מאוד לקחת מחקלאי אדמות שיש לו חזקה עליהן והוא מעבד אותן זה עשרות שנים, מבלי להציע לו קרקע חלופית שוות ערך. אך לי אין ספק, שהקרקעות האלה, הסמוכות כל־כך למושב שלנו ולמושבים אחרים בתענך, הן הפתרון היחיד לבעיית הבנים הלא־ממשיכים של תענך, שרוצים להכות שורש באיזור, סמוך לבית ההורים, סמוך לכל המשפחה".

אבל בינתיים יש בעיות דוחקות עוד יותר, ובראשן החוב הכבד המעיק על המושב, וכן מתקשות המשפחות המועטות יחסית של מגן־שאול, 45 בסך־הכול, לשאת על כתפיהן את הנטל הכבד של ההוצאות הכלליות, השירותים המינימליים, השמירה בלילות.

אתם בני החבל, שבזמנם רצו כל־כך להצטרף למגן־שאול, נתפסו בינתיים להרהור שני, נוכח המשבר הקשה בחקלאות והחוב הכבד הרובץ על המושב. אך יש עדיין בתענך רבים, שהדרך המושבית נראית בעיניהם כדרך חיים יחידה. כדי שמגן־שאול יוכל להרים ראש ולקלוט חברים נוספים, הוא זקוק לסיוע מסיבי, מסיבי מאוד, ואין יודעים מאין יבוא זה.

כרמלה אפרים:
בבוקר גננת, אחה"צ במשק המשפחתי

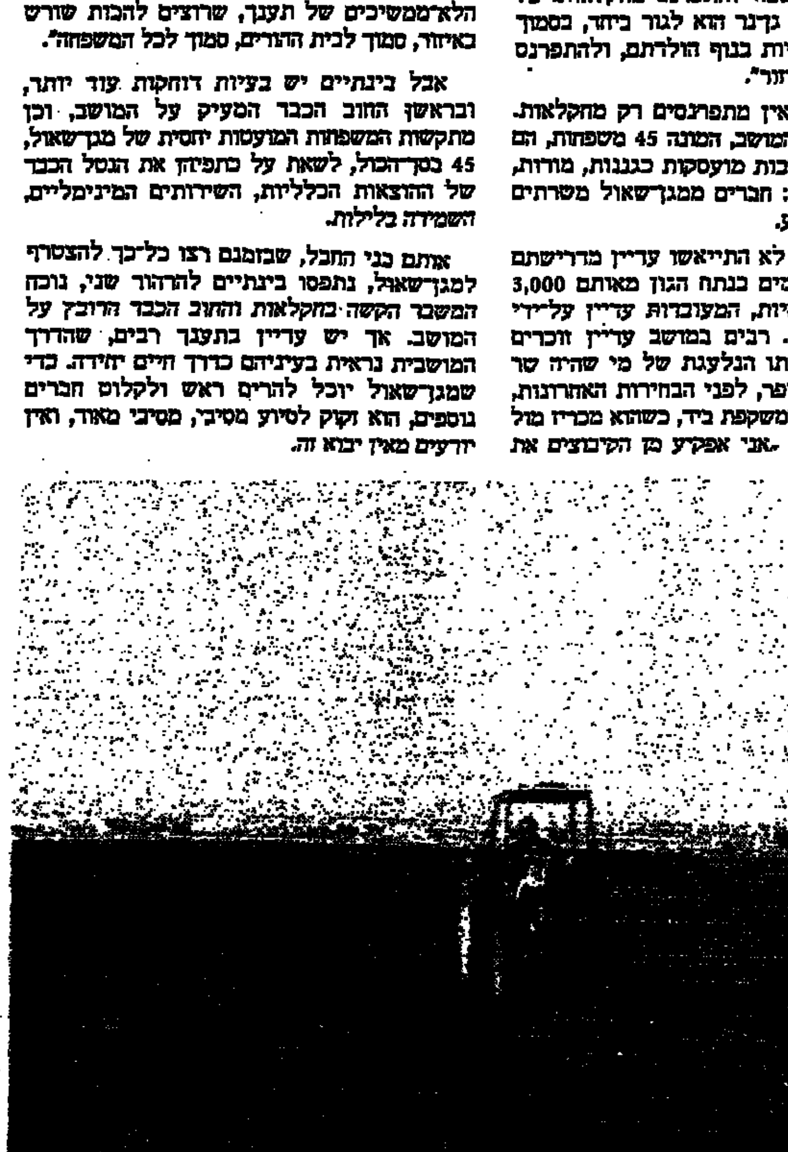

התלמים במגן־שאול אינם ארוכים דיים

זמר בנאלי

אל תשכחני – אם מפרידים גם מרחקים
אל תשכחני – ואם בינינו גם שנים
חלמנו יחד – חלום של אושר רך
ורק נשאר זכרון יקר – זאת אל תש־
כח – – –

אנחנו אפילו לא יודעים, מי כתב את השיר ואיפה לחפש אותו. כשאמרנו לעורך "על הדשא" שבכוונתנו לכתוב על התרבות העירונית, הוא מיחש מיד: "אה – על חדירת התרבות העירונית לקיבוץ". אבל אנחנו התכוונו בדיוק להיפך: לנידוי התרבות העירונית בקיבוץ... של שנות הארבעים והחמישים. כן, של שנות הארבעים והחמישים.

מובן שנזכרנו בכך בתכנית הטלוויזיה, שבה הטילה יפה ירקוני אל הקרשים לא רק את עמוס אטינגר, אלא אפילו את מבקרי הטלוויזיה שנוהרו בפינה, כמו אותו ביתרי שאכל את עצמו, באחד במאי שחל בשבת (מה שחייב אותו לשבות ממלאכתו). שירי יפה ירקוני – שהיו מוקצים במקומותינו – לא היו שירים גדולים. נהפוך, הם היו שירים קטנים ("אל תוך חדרי תציץ עוד שמש, אותך עדיין אוהבת. אביט בך ואזכור ליל אמש ואת עיניך אנשק"; "בחדרי בליל אפל – בודד אני וגם עצוב. ליבי הומה ומייחל וכך אני קורא לך שוב: אנו ניפגש, גם אם יפרידו מרחקים"); שירים שקסמם בבנאליותם, ביום־יומיותם. גלים של אמיגרנטים בעברית עילגת, אבל שירים שביטאו את התרבות העירונית, את תרבות ההווה.

אנחנו – אנשי תרבות המחר – האמנו, כמו אותו השועל שמחוץ לכרם, שהיושבים שם ליד השולחנות, או הרוקדים במרפסות המוארות וברחובות המוצלות בשמשיות, הם ספקולנטים עירוניסטים מנוונים ומושחתים. או, בצל זכרון יותר אפל ומסתורי: שם, על כוסות ויסקי, היה מפגש חיילים בריטיים עם "הבחורות שהולכות עם אנגלים", אלו שאחר־כך הלכו עם האנגלים ונעלמו מנוף חיי הארץ, מן המולדת.

אבל למעשה היו שם, בסוף שנות הארבעים ובתחילת החמישים, אזרחים תל־אביביים מן השורה, מהם פועלים קשיי־יום, מהם חנוונים טרודים או בעלי מקצועות חופשיים, חיילים בחופשה, מן המשרד או מן החזית, שמצאו בבתי הקפה הקטנים של אז, לרוח הים וריח המלח, קצת שלווה, קצת חברותה, רכילות; אנשי ההווה שיצאו להתאוורר ולהצטנן על פלח אבטיח, גזוז בכוס גבוהה, או להתחמם על כוס תה ועל גלי נעימה פשוטה וסנטימנטלית שהתנגנה מכלי נגני־בתי־קפה קשישים (מהם שהיו מאסטרוס מפורסמים בארצות מוצאם), או מעל גבי תקליטים גדולים וכבדים – בקצב הטנגו, הרומבה והוולס; נעימות פשוטות וקצביות שנכנסות ללב, לבטן, ומקפיצות את הרגליים ברקודים סאלוניים, דחמנא ליצלן. בלי יומרות, בלי עקרונות שימשו שם בערבובי־שמחה ועצב ואיחוד לבבות בודדים מלאי געגועים סביב קולו המתקתק מדי, לפעמים, ומלותיהם האינפנטיליות קצת – של פרדי דורה, ישראל יצחקי, שמשון בר־נוי, או הצרידות הזורמת־חמה של יפה ירקוני.

מה שרצו אנחנו – אנשי התרבות – באותה תקופה? זויה, דנייפר, מרוסיה, פרטיזן־אדום, על כל אלו ועל סטאלין גם. נכון, גם שירי רעים סינתטיים ושירי בוקרים דיאטטיים.

לא פחות חשוב, מה אסור היה לשיר ומה אסור היה בכלל: קודקס החוקים של תנועות הנוער, תורה שלמה שבעל־פה, ממש תרי"ג מצוות "עשה" ו"אל תעשה" שהתייחסו אליהן כאל הלכה. בלי להיכנס לפרשנות פסיכולוגית על אלו פחדים וחרדות בא לענות הקודקס, אפשר לומר ששלטה אצלנו בכיפה תרבות האיסורים.

ואוי לכל חורג מהנורמה: עקבים (נזיפה), גרבי משי (נזיפה מודגשת), סנדלים צבעוניים (הרמת גבה), תסרוקת מורמת שאינה צמות מקופלות (הרמת גבה חמורה), ישיבה בבית קפה (בידוד), ריקודים סאלוניים (הוצאה מן התנועה).

אנחנו עוד זוכרים, איך באחד מנשפי פורים בקיבוצנו הקט נמצא מי שסגר את מכסה הפסנתר על אצבעות הפסנתרן – פליט קטן שעל זרועו מקועקע מספר – שניגן טנגו, כי "כאן לא בית אנות עירוני"!

ומכיוון שאצלנו יש הלוך־רוח של שחור־לבן, של או לאו, נעה לה המטוטלת מהחרמת התרבות העירונית להתבטלות מוחלטת בפניה. גם להקות קיבוציות מקצועיות, או כמעט מקצועיות, הן כאילו־כפריות וכאילו־מקוריות. נדמה שהן מאוד משתדלות (בהתלבושות, בעיבודים, ב"העמדה") להגיש מוצר לתיירים, המזכיר יותר מכול אינדיאנים בשמורות טבע ולא מישהו שמשתדל משהו בכיוון מקורי משלו, מחייו, מחלומותיו.

ילדינו אפילו אינם מעלים על דעתם אפשרות, שבצד נהייתם אל התרבות העירונית, כמו זו המורגשת מן המועדונים כ"ליקוויד" ו"פינגווין", אולי אפשר גם לחפש ביטוי תרבותי לחייהם, שהם בכל־זאת מיוחדים במינם בקנה־מידה עולמי. והלא הארץ מלאה צעירים שמנסים ומחפשים ביטוי מקורי, או שילוב העולמי עם המקורי.

אולי, אילולי היינו פוסלים כל־כך בעבר את השונה, ה"עירוני", לא היינו מוצאים את עצמנו היום מתבטלים וסוגדים לכל מה שעירוני ביותר.

Perhaps
Perhaps
Perhaps...

תמ/וס

מינהל מקרקעי ישראל

מינהל מקרקעי ישראל מחוז המרכז | עיריית נתניה | שיכון ופיתוח לישראל בע"מ | משרד הבינוי והשיכון מחוז המרכז

"בנה ביתך"
בשכונת קרית נורדאו בנתניה

במסגרת התוכנית הנ"ל, מוצעים לציבור 8 מגרשים דו־משפחתיים לבנית 16 יחידות דיור דו־משפחתיות בקיר משותף.
ההרשמה לתוכנית תתקיים במשרדי שיכון ופיתוח לישראל בע"מ, רחוב אבן גבירול 2 תל־אביב. טל. 03־250918. ההרשמה תחל ביום שלישי 10.6.86 שעה 09.00 ותסתיים ביום חמישי 10.7.86 שעה 12.00
פרטים נוספים ופרוספקט בפרוס ניתן לקבל במשרדי שיכון ופיתוח לישראל בע"מ – בכתובת הנ"ל.

תשומת לב לדוגמא: מחיר קרקע לשטח בגודל של 344 מ"ר, (חצי ממגרש דו־משפחתי) המשולם למינהל בעת חתימת חוזה פיתוח הוא 24,112 ש"ח ($16,325) – המחיר אינו כולל הוצאות עבור פיתוח ואינו כולל מע"מ.

מינהל מקרקעי ישראל מחוז הדרום | עיריית באר־שבע | ערים, חברה לפתוח עירוני בע"מ

"בנה ביתך" – בשכ' נוה נוי בבאר־שבע
יתרת מגרשים

במסגרת תוכנית "בנה ביתך" שפורסמה בחודש אפריל 1986, נותרו 12 מגרשים חד־משפחתיים לבניה עצמית. מגרשים אלה יוקצו לציבור לפי ערך קרקע, תנאי תשלום, תנאי אשראי והוצאות פיתוח – מעודכנים. שאר התנאים כפי שפורסמו בפרוספקט וכפוף לשינויים המתחייבים מפרסום זה.
הקצאת המגרשים לציבור תחל ביום שלישי 17.7.86 בשעה 11.00 לפי העקרון של "כל הקודם זוכה". בשעה הנקובה כתחילת ההרשמה תיערך הגרלה בין הנוכחים במקום.
בעת ההרשמה שתערך במשרד המחוזי במינהל מקרקעי ישראל, רחוב בן צבי (מעל אולמי יהלום) בבאר־שבע, בשעות העבודה המקובלות – יש להפקיד סך של 500 שקל בהמחאה בנקאית לפקודת מינהל מקרקעי ישראל, וזאת כמקדמה על חשבון ערך הקרקע.
פרטים נוספים ניתן לקבל במחוז המינהל, בכתובת הנ"ל.
תוקף הודעה זו עד לגמר שיווק המגרשים ולא יאוחר מ־31.8.86.

תשומת לב לדוגמא: מחיר קרקע לשטח בגודל של 520 מ"ר, המשולם למינהל בעת חתימת חוזה פיתוח הוא 6,611 שקל ($4,476). המחיר אינו כולל מע"מ ואינו כולל הוצאות פיתוח.

רודי פלר וקלאוס אלופס שלחו את הסקוטים לקרשים

בית ה, קארטרו, איצטדיון לה־קורחידורה

מאת חורחה מאליץ

קארטרו (טלפונית, מיוחד ל„דבר"). – נבחרת גרמניה הפכה פיגור מוקדם 1:0 לנצחון ראשון יקר במונדיאל, 1:2 על סקוטלנד. כאשר הבקיע גורדון סטראכן (18) שער יתרון, נראו הסקוטים חזק בתמונה, אולם הגרמנים „אלופי ההתאוששות", עשו זאת שוב. רודי פלר (22) הבקיע סוף סוף הישוות, וקלאוס אלופס הבקיע שוב שער חשוב, הפעם שער נצחון בדקה ה־50.

הגרמנים פתחו את המשחק בקצב מהיר, הסקוטים שהתבצרו ברחבת שערם נראו אובדי עצות בדקות הראשונות. למרות היעדרו של קרל היינץ רומיניגה התחילו הגרמנים רושם טוב.

ראוי לציין שגם כוכב ההתקפה הסקוטי, צ'רלי ניקולאס, נעדר מחמת פציעה. פייר ליטברסקי שיגר כדור אויר סמוך לקורה והגיחה של ברטהולד נהדפה בקושי על ידי השוער ג'ים לייטון.

אולם הבליץ הגרמני לא ארך יותר מאשר עשר דקות. הסקוטים נלחמו על חייהם באליפות. היה ברור להם כי הפסד יעניק להם כרטיס טיסה חזרה הביתה. גורדון סטראכן וגרהם סונס החלו לעבוד וקצרו את פרי עמלם בדקה ה־18. סטראכן גלש לעומק הרחבה, הניף רגל ודרה מהאוויר לפינה הנגדית. טוני שומאכר נותר חסר אונים. 0:1 לסקוטלנד. אך גם השמחה במחנה הסקוטי נמשכה זמן קצר בלבד. בדקה ה־22 פרץ מתיאוס משמאל, שלח כדור לרוחב השער, ומי אם לא רודי פלר הגיח בין המגינים והבקיע שער משווה 1:1.

המשחק התנהל בקצב מהיר למדי. הגרמני ברייגל והסקוטי ניקול החטיאו ממצבים נוחים.

המחצית השניה נפתחה שוב בלחץ גרמני כבד, שהניב שער יתרון בדקה ה־50. קלאוס אלופס ניצל טעות בהגנת סקוטלנד וכבש מקרוב 1:2.

הסקוטים לחצו על הדוושה. המבקיע של הסטמאם, מקאבוי הוכנס להרכב וגרם מהומות ברחבת גרמניה. שתי התקפות סקוטיות מסוכנות, סוכלו אך בקושי. גם פרנץ בקנבאואר שלף את ה„אס" שלו, קרל היינץ רומיניגה, דווקא מאוזן כנגד הסקוטי איבד הזדמנות פז להשוות כשפרץ לתוך הרחבה ובעט לחוץ. הסקוטים שיחקו נגד השעון. מירוץ של ארבע שנים עמד להסתיים עבורם. אלופס, רומיניגה ומתיאוס לא רצו להחזיר את הסקוטים למסלול.

גורדון סטראכן במאמץ נואש שלח את מקאבוי, שנבלם. הסקוטים כמו גם הגרמנים הבינו שהסיפור הזה נגמר, עוד לפני שהשופט שרק לסיום דקה לאחר מכן.

שפט יוזף איגנה (רומניה) לעיני 20,000 צופים בקרטארו

● מערב־גרמניה: שומאכר; אאוגנטלר, אידר, ברטהולד, ברייגל; פורסטר מאגאט, מאתיאוס, אלופס, ליטברסקי, פלר. בן שותפו: יאקובס ורומיניגה.

● סקוטלנד: לייטון; גוף, מילר, נאריי, ניקול, סונס, סטראכן, נרי, אייטקן, ארצ'יבלד, בננון. בן שותפו: מקאבוי.

מאבק ראשים. אלאן מקדונלנד מצפון־אירלנד נאבק בגבהים עם הספרדי בוטראגנו במשחק בו ניצחו הספרדים 1:2

היום במשחקי גביע העולם

● בריה"מ – קנדה
9 בערב שעון ישראל
● צרפת – הונגריה
9 בערב שעון ישראל

בית ב

	קבוצה	משחקים	שערים	נקודות
.1	מקסיקו	2	2–3	3
.2	פרגואי	2	1–2	3
.3	בלגיה	2	3–3	2
.4	עיראק	2	3–1	0

בית ה

	קבוצה	משחקים	שערים	נקודות
.1	גרמניה	2	2–3	3
.2	דנמארק	1	0–1	2
.3	אורוגואי	1	1–1	1
.4	סקוטלנד	2	3–1	0

בית ו

	קבוצה	משחקים	שערים	נקודות
.1	פולין	2	0–1	3
.2	פורטוגל	2	1–1	2
.3	מרוקו	2	0–0	2
.4	אנגליה	2	1–0	1

עיראק חוזרת למלחמה באיראן ובלגיה צועדת לשמינית הגמר

בית ב, טולוקה, איצטדיון לה־בומבונרה

מאת אברהם צ'רנוב

טולוקה (טלפונית, מיוחד ל„דבר"). בלגיה רכשה שתי נקודות ראשונות במשחקי המונדיאל, כשניצחה את עיראק, באותה תוצאה בה נוצחה ע"י מקסיקו, 1:2. הבלגים נשארו במירוץ, ואילו העיראקים, שהותירו רושם חיובי למדי ואף לא נשברו משני שערי יתרון בלגיים מהירים, יחזרו לצערם למלחמה עם איראן ולצום חודש הראמאדן.

במחצית הראשונה התנהלה בשליטה כמעט מוחלטת של הבלגים. העיראקים עשו מאמצים גדולים בפתיחה כדי לדחות את ההכרעה לדקות מאוחרות יותר. לשתי הנבחרות, שנוצחו במחזור הראשון, היה ברור, כי הפסד נוסף משמעותו: אריזת מזוודות.

כאשר היה נראה שהנבחרת העיראקית, בניצוח שרביטו של המאמן הבראזילאי, מאסידה, תצליח לשמור על רשת נקיה בחלקו הראשון של המשחק, באו ארבע הדקות הנוראות מבחינתה.

דקה 16: הבלגי יאן קולמנס הבחין בחלוץ הצעיר אנזו שיפו, פורץ לתפוס עמדה בעומק שטח היריב. קולמנס מסר היטב, שיפו פרץ והבקיע כמו גדול, 0:1.

דקה 20: הקשר המצויין, פרנקי ורקאוטרן, הוכשל ברחבה העיראקית, ואת כדור העונשין מ־11 מטר, הפך ניקו קלאוסן לשער שני, 0:2 לבלגים.

בלגיה נטלה את רסן המשחק ושלטה במרכז השדה. לעיראק היו מספר התקפות מתפרצות מסוכנות למדי. עלי חוסין החטיא במעט את המשקוף בנגיחת ראש חזקה. קארים סאראם שיגר בעיטה מסוכנת לחוץ.

לקראת סיום המחצית הראשונה גבר הלחץ העיראקי והשוער הבלגי, ז'אן מארי פאף, נאלץ למתוח אבריו פעמיים מול בעיטותיהם של נאטיק ראדי ונאליל אלווי.

בדקה ה־57 צימצמה עיראק את התוצאה. האשם שיגר מסירת עומק מדוייקת לרחבה, והאמד ראדי המשיך לרשת. 2:1. השער נסך בטחון בעיראקים, שביקשו עתה להשיג שיוין.

גם הבלגים תקפו מנגד, אם כי שיחקו בצורה טקטית מבוקרת. צופפו את הגנתם ויצאו להתקפות מתפרצות. אולם המצבים המסוכנים יותר התהוו שוב ליד שערו של פאף. עלי חוסין כמעט כבש שער משווה, אולם ה„טיל" שלו ממרחק רב נקלט בידי השוער. ואן דר אייקן ניסה מנגד כוחו בבעיטה ארוכת טווח, אך השוער העיראקי היה דרוך ומוכן לעצור את הכדור.

וכאשר שרק השופט לסיום פרצו מספר עיראקים בבכי על רקע שמחת הבלגים.

● בלגיה: פאף; גרטס, ואן דר אלסט, דה גרוט, דמל; ואן דר אייקן, ורקאוטרן, שיפו קלאוסן, קולמנס, ואנדנברג. בן שותפו: גרון וקליסטרס.

● עיראק: תאמוריי; תאליל עלאוי, דרג'אל, סמיר שאקר, נאזם שאקר; קארים עלאווי, האשם, חוסיין; ראדי, סעיד, חמיד.

לנדל אלוף צרפת. איוון לנדל זכה אתמול בקלות רבה באליפות צרפת הפתוחה לאחר שגבר על השוודי הבלתי מדורג מיכאל פרנפורס

לנדל אלוף „רולאן גארוס" בפעם השניה בשלוש שנים

[illegible]

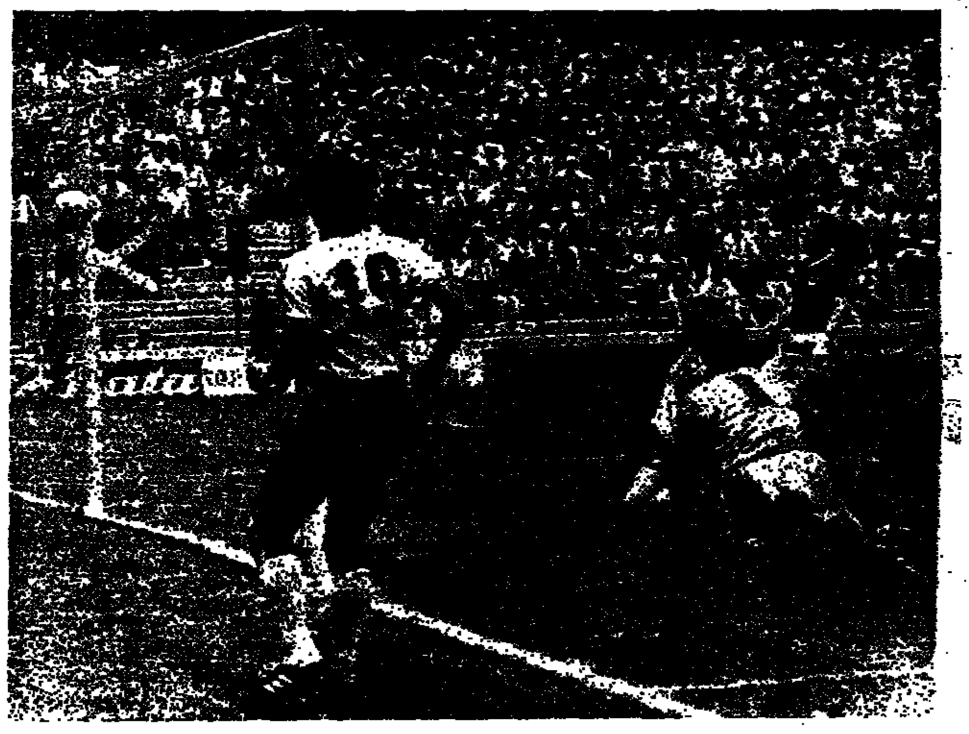

שער השיווין של גרמניה מול סקוטלנד בדקה ה־22. רודי פולר, כורע ומוסתר ע"י השוער הסקוטי שולח את הכדור לשער הסקוטי

סמולארק הציל משחק אבוד [illegible] בדקה 67

[illegible]

הערבים חוגגים את כשלון נבחרתה של מרגרט תאצ'ר

[illegible]

ברה"מ עשויה לפתוח מטווח נוסף נגד הקנדים החלשים

בית ג, אירפואטו, איצטדיון „רולוסוף"

מאת תורתה מליץ

אירפואטו (טלפונית מיוחד ל„דבר"). – ברה"מ שלאור תצוגותיה בשני המשחקים הראשונים, רואים בה מועמדת להעפיל לשלבי הגמר לא תתקשה לגבור הערב ב־9 (שעון ישראל) על נבחרת קנדה, החלשה בבית ג' ולסיים ראשונה בטבלה.

הרוסים הפגינו עד כה כושר גופני נהדר, מהירות פנטסטית וכושר בעיטה מטווחים ארוכים וקצרים. עובדה זו מעמידה אותם כמועמדת בטוחה לנצחון הערב על נבחרת כמו זו הקנדית לה זו הופעת בכורה בטורניר גביע העולם.

המאמן הסובייטי לובנובסקי, ידרבן את חניכיו לשפר את הפרש השערים המצויין שלהם (1:7) אם כי גם תיקו יספיק כדי להעפיל לשמינית הגמר.

קנדה בניגוד למצופה לא סיפקה בשר תותחים ליריבותיה הבכירות בטבלה. שחקניה מפגינים משחק חזק וקשוח ואינם נופלים ברוחם גם בשעת פיגור בתוצאה.

אם יצליחו הקנדים לשחזר את היכולת אותה הפגינו נגד צרפת והונגריה הם עשויים להקשות מאד את המלאכה על הרוסים. לקנדים תהיה אגב שאיפה מיוחדת, להבקיע את שער הבכורה שלהם בגביע העולם. מול שוער כמו הרוסי דסייב זאת תהיה בהחלט משימה לא קלה.

תיקו יספק את פלטיני ושות'; ההונגרים ינסו לתקן את הרושם

בית ג, ליאון, איצטדיון „נואו קמפ"

מאת דניאל ארגב

ליאון (טלפונית מיוחד ל„דבר"). תיקו יספק הערב (ב־9 שעון ישראל) את כדורגלני צרפת שיתמודדו עם נבחרת הונגריה במסגרת המחזור האחרון של השלב הראשון בגביע העולם. נקודה תבטיח לצרפתים לפחות את המקום השני ואת כרטיס העליה לשמינית הגמר.

על הנייר העדיפות נוטה לשחקני ה„טריקולור" שהפגינו יכולת טובה במשחקם האחרון נגד הרוסים. אצל ההונגרים שהובסו במשחק הראשון (6:0) והראשון על חשבון הקנדים ניצחו וחזרו להתמנה.

אבל ההונגרים יצטרכו היום לגבות כדי לחלוף על פני הצרפתים ונראה שזוהי משימה קשה ואולי אף בלתי אפשרית מול נבחרת בעלת חוליית קישור מעולה הכוללת כוכבים ידועים.

המאמן הצרפתי אנרי מישל ימשיך ככל הנראה להתבסס על אותו הרכב ששיחק נגד הרוסים ויטיל יהבו על חולית הקישור הנפלאה שלו הכוללת את ז'אן טיגאנה, מישל פלטיני, ז'ירס ופרננדז. בהתקפה ימשיך לככב יאניק סטופירה שתפס לו חזקה על חולצת ההרכב הראשון.

המאמן ההונגרי ג'יאורגי מזאי, נאמן לאימרה שהרכב מנצח לא מחליפים יטיל למערכה את ה־11 שניצחו את קנדה. ההינו שוער המשנה סנטרי ימשיך להתייצב בין הקורות ולאיוש דטארי ינהל את משחק קבוצתו.

העובדה שזהו משחק מכריע שתוצאותיו תקבע את העולה לשלב הבא תביא לאיצטדיון חובבי כדורגל רבים.

פקודת החברות (נוסח חדש)
הודעה על קבלת החלטה מיוחדת
(לפי סעיפים 25 ו־26 לפקודת החברות (נוסח חדש), התשמ"ג – 1983)
של
החברה „סרף"
סוכנות לבטוח בע"מ:

חברת „סרף" סוכנות לבטוח בע"מ מתכבדת בזה למסור הודעה כי ביום 6.6.86 באסיפה כללית שלא מן המנין נתקבלה ההחלטה הבאה על שינוי תזכיר החברה כהחלטה מיוחדת:
סעיפים 2 (ו) 8; 2 (ט) 9; 2 (ח) 10; 2 (א) 11; 2 (ט) 12, מתזכיר החברה יבוטלו.
יואל שגב
יו"ר האסיפה/דירקטור

לחברתנו לאה שילינג
אתך באבלך במות
אביך ז"ל
בנק הפועלים בע"מ
סניף נהריה
ההנהלה והעובדים

לצפרירה ויהונתן דותן
אתכם באבלכם במות האם
שרה נוימן
מושב גבעת חן
ועובדי הצבור

אבלים על מותו ללא עת של חברנו
ראובן בריא
ומשתתפים בצער המשפחה
שוק בוטנים וכותנה
ההנהלה והעובדים

לחברנו אהרון בן־נתן
השתתפותנו הכנה באבלך במות
אחותך ז"ל
לשכת המס מרחב דן־פ"ת
ההנהלה והעובדים

לנורית דן
אתך באבלך על מות
רולף שווגלר
הלוויה תתקיים היום, יום ב' 9.6.86 בשעה 13.00 בקבוץ גבע.
בית אלונים

לגיורא ריטבו והמשפחה
אתכם באבלכם במות
האב ז"ל
בית יראון

[illegible]
אלונה ליבשיץ
בבית
אמה ז"ל
תנובה סניף מחוזי חיפה
ההנהלה והעובדים

לחברתנו תגית אפרת
אתך באבלך במות
אביך ז"ל
בנק הפועלים בע"מ
ההנהלה והעובדים

המכון לקולנוע: פעילות ענפה

מאת אמיר רותם

המסר הוא שהמכון הישראלי לקולנוע חי, קיים ומנסה ללכת. בשל הזרמת כספים מגוחכת לא יכול הגוף, שאמור לשמש ליבה של הפעילות הקולנועית החיובית (אמנותית, יזמרגית, חינוכית), לבצע את המקווה, כפי שעושים מכונים מקבילים בעולם הגדול. בעבר קמו מיני מושיעים ומשיחים אך מזור אין. הנה מתבשרים על קובץ פעילויות הצפוי בשנה הקרובה, פעילויות הנמשכות במהלך השנים, אך יש בהם גם חידושים.

תחילה הנדמה: ימי העיון שהמכון מפיק יימשכו גם בשנת הלימודים הבאה ב„בית ליסין", החל באוקטובר. יום שני פעם בחודש, שני סרטים והרצאות, פתוח לכל דכפין. החל מספטמבר ניתן יהיה להימנות על כל הסדרה, מה שמבטיח כיסוי גם לימים שבהם מוקרנים סרטים נחשקים במיוחד. יום העיון השייך לסדרה הנוכחית ייערך היום, החל ב־9.30 בבוקר ובו הרצאה של ד"ר מיכל פרידמן על ההתייחסות החדשה ליהודי בקולנוע העולמי מאז ראשית שנות השבעים. הסרט שיוקרן יהיה „מר קליין" של ג'וזף לוסי בכיכובו של אלן דילון משנת 1976. האטרקציה של יום העיון תהיה הקרנה של „שתי אצבעות מצידון". עוד פעילויות מסורתיות של המכון הן שלוש התחרויות – לסרטים באורך עד שלוש דקות (לא פרסומת), תחרות התסריט הקצר, המיועדת לאנשי קולנוע המסוגלים להפיק את הסרט על פי התסריט, ותחרות הסרט הישראלי הקצר, שהיא תחרות בארבע קטגוריות של אורכי סרטים ומיועדת לסרטים גמורים. הזוכים יקבלו פרסים כספיים – אלא אם מומנו על־ידי מוסדות ציבור. התאריך האחרון להגשת עבודות לתחרויות השונות הוא 15.9.

המסגרת המבורכת של „אולם פתוח", שבמסגרתה הקרין המכון חינם (!) סרטים מדי יום שישי, יוצאת לחופשה עד ספטמבר.

כעת לחידושים: המכון מצטרף לברית התנועה הקיבוצית ול„אפעל הפקות" בהקמת סדנת וידאו לתלמידי תיכון, בתנאי פנימיה בין 6 ל־15 באוגוסט השנה. הסדנה מיועדת הן לקיבוצניקים הן לעירוניים. על המועמדים להיות בעלי נסיון מסויים. ייערכו מבחנים, כדי לברור 30 תלמידים מתוך המעוניינים. המורים יבואו מתוך התנועה הקיבוצית. מחיר הסדנה 290 שקלים לכל.

מסגרת נוספת שהמכון מחדש נופלת למשבצת ריקה, לאחר השעיית יוזמתו הקולנועית של מאיר שניצר במוזיאון תל־אביב: ה„סינמגזין" – שילוב של דיון מלומד וסרט, לתרוותם של מתעניינים „כבדים" יותר. הסינמגזין הראשון בסדרה זו ייערך מחר ונושאו פופולארי מאוד בימים אלה: „עיבודים ספרותיים בקולנוע הישראלי". קיימת לאחרונה נטייה מעניינת מאוד בקולנוע הישראלי לפנות למקורות ספרותיים כהשראה לתסריטים. „המאהב", „עתליה", „גדיה", „רומן בהמשכים", „חימו מלך ירושלים" ו„ערבי טוב" (שניהם בשלבי תיכנון מתקדמים), הן כמה דוגמאות. נושא דיון ערב זה, וישתתפו בו דן צלקה, רפי אדר (הראשון כתב את המקור הספרותי והשני ביים על פיו את „כפפות"), יבין הירש ויוחנן ברנשטיין. במהלך הדיון יוקרנו קטעים מתוך „המאהב" שעיבדה מיכל בת אדם על פי הספר של א.ב. יהושע ובסיום הדיון יוקרן במלואו „שלושה ימים וילד", שביים אורי זוהר על פי... א.ב. יהושע. נושא זה של עיבודים ספרותיים יהיה נושא התכנית „סוף ציטוט" השבוע וכן נמצא על הכוונת של שני כתבי עת לספרות. יש על מה לדבר.

אם במכון לקולנוע עסקינן, לא נוכל מבלי לסיים ולציין, שתרומתו המרכזית של המכון לתרבות הקולנועית כאן היא בספרייתו הנאה והמסודרת, מקור בלתי נדלה ויחיד במינו, בעיקר בכל הנוגע לקולנוע הישראלי. בספריה גם כתבי־עת היוצאים בעולם הגדול, הזדמנות להתעדכן. מומלץ לקפוץ.

קונצרט

קונצרט מיצירות ליסט. התזמורת הסימפונית ירושלים. מנצח: יורי אהרונוביץ'. בנייני האומה. 5/6

שירות חשוב נעשה למלחין ליסט (לציון מלאות 100 שנה למותו), בהשמעת שלוש מיצירותיו, המנוגנות בארץ לעיתים רחוקות למדי. גולת הכותרת היתה הסימפוניה ל„קומדיה האלוהית" של דנטה, בגירסה הסופית לפי הסקיצות האחרונות (מ־1879), שנמצאו בוויימאר ע"י המנצח אהרונוביץ'.

התוצאה ששמענו היתה מרתקת. וגם שירתה היפה של מקהלת הילדים (בעיקר ילדות) „נוה שיר" מפתח־תקוה, בהדרכת נגן מרגלית, התעלתה לרמת הביצוע של התזמורת.

צמד הפסנתרנים ברכה עדן ואלכסנדר תמיר ביצע עם התזמורת, לראשונה בארץ, את הגירסה המעובדת של ליסט לשני פסנתרים לפנטסיית „הנודד" מאת שוברט. נגינה מצויינת של עיבוד מבריק אך מסורבל.

גם הפואמה הסימפונית „טאסו – קינה ונצחון" אינה נמנית עם יצירות המופת הגדולות. אולם בדומה לסימפוניית דנטה, טוב היה לשמוע אותה בפרשנות של אהרונוביץ' ותזמורת ירושלים.

ישראל דליות

במוזיאון תל־אביב ייחנכו הערב שני אולמות חדשים – האחד ישמש לתצוגות מתחלפות והשני לתערוכה מתמדת של הדפסי **אדוואורד מונק**. אוסף מונק כולל 150 הדפסים של האמן, מאוסף צ'ארלס ואוולין קרמר (מי שתרמו למוזיאון תל־אביב גם את אוסף ההדפסים „דיוקן עצמי" ולמוזיאון ישראל – אוסף הדפסים של אַשר. מתוך אוסף יפהפה זה, ששוויו נאמד ב־3.5 מיליון דולאר, יוצג מבחר הדפסים על פי בחירה נושאית של האוצרת **עדנה מושנזון**. „רציתי שהמבחר יהיה בעל משמעות מסוימת", אומרת מושנזון. „מצאתי מחקר על מונק המספר על תוכנית שלו להוציא אלבום הדפסים שכותרתו 'מחזור החיים'. התוכנית לא יצאה אל הפועל. כוונתו של מונק היתה להציג את ההדפסים ברצף משמעותי. ב־1902, בסצסיון של ברלין הוא הציג קבוצת הדפסים שהתחלקה לשלושה נושאים: אהבה, חרדה, מוות". אחרי תצוגת המבחר הזה תתקיים במוזיאון תערוכה של כל אוסף מונק.

בגלריה החדשה יוצגו הדפסים של שישה אמנים ישראליים. המשותף לכולם: הם נעשו בסדנת ההדפס בירושלים. לדברי עדנה מושזון יש בהם ביטוי של „נאמנות למדיום ולשיתוף הפעולה הטוב בין אמנים ודפסים". בתערוכה יוצגו עבודותיהם של **אורי ליפשיץ, מנשה קדישמן, לארי אברמסון, משה גרשוני.**

בתמונה: „קנאה", הדפס אבן של מונק משנת 1896

מירי פז

מהרי ארגנטינה להר ציון

נגנים ומקהלה, במוסיקה דתית. מהערב בפסטיבל

מאת ישראל דליות

למוסיקה הארגנטינאית יש, כנראה, ביקוש רב בארץ. עובדה, עוד מבלי לדעת פרטים על טיבו ורמתו של המופע שיועלה בכנסיית הדורמיציון – חמש פעמים כבר נמכרו כל הכרטיסים. עשרת הנגנים בכלים אופייניים והמקהלה בת 18 המשתתפים באו בסוף השבוע ולאחר שצפו בטלוויזיה בשידור משחק הכדורגל ארגנטינה־איטליה, החלו בהכנות הסופיות לקראת המופע המשותף הראשון שלהם. האורחים מארגנטינה אף פעם לא הופיעו, קודם לכן, ביחד. זוהי „טבילת האש" המוסיקלית הראשונה שלהם. המופע מוקדש למוסיקה דתית מסורתית בשירה ובנגינה. המשתתפים „החובבים" באו ממחוז הוחוי באזורים ההרריים בצפון־מערב ארגנטינה. הם נבחרו להצטרף לכמה מוסיקאים עירוניים מקצועיים מבואנוס איירס. כולם, נאמר לנו, נציגים מסורתיים של התרבות הלאומית הארגנטינאית, שישירו וינגנו לבושים בפונצ'וס צבעוניים. בראש החבורה עומד נגן צ'אראנגו פופולארי – חיימה טורס הידוע מהופעותיו הפומביות ומתקליטיו. ה„צ'אראנגו" הוא כלי פריטה זעיר ונחמד, המפיק צלילים שובי־לב, הנותנים גוון חינני לריקודי העם האינדיאניים. באזורים אלה בונים את גוף התהודה של הכלי משריונו של בעל חיים, בהרי האנדים, הידוע בשם ארמאדיו (או הקירקינצ'ו). למרבה הצער, יצור חביב זה הולך ונכחד בכל שעולה הפופולאריות של ה„צ'אראנגו". יודעי דבר טוענים שטורס הצליח להפוך את הצ'אראנגו מכלי שתפקידו ללוות שירים וריקודים לכלי סולני, עם אופי עצמאי, שאפשר לפרוט עליו בוירטואוזיות.

המוסיקה העממית של חוחוי עשירה ומגוונת ואהובה במקומות אחרים בארגנטינה ואף מחוצה לה. (ריקודי באיילסיטו וקרנבליטו). הכפריים באזור זה נוהגים לרקוד ולשיר ולנגן בכל הזדמנות נאותה, בשווקים בירידים, בימי חג ומועד, בפולחנים דתיים, בחגיגות משפחתיות ובכנסים אזוריים. הקטעים שיושמעו, במופע בירושלים, הם בעיקר מחג הפסחא ומחג המולד. צלילי הצ'אראנגו יתמזגו עם כלים מקובלים אחרים: חלילי הקנה (חליל רועים העשוי מעצם של נשר), חלילי הפאן „סיקו", עם שתי שורות של קנים (סוג של כלי המוכר בארצות הברית), „ארקה" – כלי נשיפה ענקי, שאורכו כשלושה מטרים, המפיק צלילים נמוכים מאיימים. ותופי ה„בומבו" וה„קאחה" המשתתפים בריקודי החג. אליהם יצטרפו גם גיטרה וכינור.

פסטיבל/מוסיקה

מאת ישראל דליות

איל נואובו קווארטטו. אולם הנרי קראון. 7/6.

לאחר ההיכרות המלהיבה, בראשית הפסטיבל, עם רביעיית „אלבאן ברג" המוכתרת (שנוסדה לפני 15 שנה), שוב ניתנה לנו הזדמנות להכיר רביעיית כלי קשת (לראשונה בארץ), הפעם מאיטליה. ל„איל נואובו קווארטטו" בת השלוש צליל ואופי שונים מאלה של הרביעייה האוסטרית. הצוות האיטלקי מייצג גישה המדגישה את הזמרתיות והאינטימיות החמימה. יש לה צליל פתוח ומלא עם מטען של רגש והבעה דינאמית, אלא שתכנית א' שהציגה אינה מעניינת במיוחד וכפי שבוצעה לא הצדיקה למעשה הכללת רביעייה נוספת בפסטיבל. הרביעייה התשיעית במי מינור של בוקריני האיטלקי חיוורת למדי. הרביעייה הנאה במי מינור של ורדי, יצירתו הקאמרית היחידה, שחוברה לעת מצוא בעת המתנה לביצוע האופרה „אאידה", ב־1873 בנאפולי, אינה מרקיעה לגבהים אמנותיים, ואילו הרביעייה החשובה היפה מאת רוברט שומאן נוגנה בוירטואוזיות מבריקה אולם ללא רגישות מספקת לסגנון האופייני של המלחין, הניכר בין השאר, בניגודים ובמצבי רוח מתחלפים. ההדרן, „מנואט" של בוקריני, היה „מסמר הערב". למרות כמה הסתייגויות, כדאי לשמוע את הרביעייה האורחת, כדי להשוות בין המגמות השונות בעולם המוסיקה הקאמרית. תכנית א' חוזרת הערב. תכנית ב', „ערב מוצארט", ביום רביעי.

„לשיר בתיאטרון" – זהו שם תכניתה החדשה של **זהרירה חריפאי**, השרה שירים מתוך מחזות של ברטולד ברכט, נסים אלוני, נתן אלתרמן, חנוך לוין ואחרים. את התכנית מלווה בנגינה על פסנתר **מישה בלכרוביץ**. את השירים מלווה השחקנית בסיפורים ומעשים־שהיו, מסיפורי התיאטרון הישראלי מאז החלה להופיע על הבמה.

פסטיבל תיאטרוני בובות יתקיים בירושלים בסוף יולי בהשתתפות להקות מהארץ [illegible] להקות מחו"ל. במסגרת הפסטיבל [illegible] מופעים שונים שיתנו באולמות [illegible] ירושלים.

יצירה ישראלית לפסטיבל בוורשה

יצירתו של המלחין הישראלי מרק קופיטמן „קנטוס 3" לשלישיית כלי קשת, מ־1980, שזכתה להצלחה באביב השנה בימי המוסיקה הבינלאומיים מטעם האגודה העולמית למוסיקה בת זמננו, שנערכו בבודאפשט, נבחרה רשמית לביצוע נוסף: הפעם על־ידי מארגני פסטיבל הסתיו בוורשה בפולין. אירוע יוקרתי ביותר למוסיקה חדישה.

היצירה תנוגן בוורשה כפי שנקבע, ב־28 בספטמבר על־ידי שלישיית כלי הקשת מציריך.

ישראל דליות.

6 ביוני: תיאטרון ישראלי במזרח ירושלים

מאת יעל אדמוני

הפלשתינאים המעטים, שהגיעו ביום ו' לאולם תיאטרון אל־חכוואתי כדי לצפות ב„קרמבו בעורף האויב" של קבוצת „נוה צדק", הסבירו כי לא רבים הגיעו אל אולם התיאטרון בשל משחק הכדורגל בין אלג'יריה וברזיל שהוקרן באותו ערב בטלוויזיה הירדנית, עיד אל־פטר שחל באותו יום ובשל „יום ירושלים" המעורר התנגדות מלכתחילה.

סיני פתר מ„נוה צדק" אמר לאחר ההצגה, כי חברי קבוצת התיאטרון מייחסים חשיבות רבה לעובדה שהוזמנו להופיע באופן רשמי באל־חכוואתי שבמזרח ירושלים, מה עוד שמועד ההצגה נקבע ל־6 ביוני. „אם יהיה זה צעד ראשון לקראת קשר אינטנסיבי ומשמעותי בינינו הרי האירוע היום הוא חשוב ביותר", אמר.

לאולם אל־חכוואתי הגיעו ביום ו' בערב כמה עשרות אנשים. רובם יהודים, מיעוטם פלשתינאים ממזרח ירושלים. „קרמבו בעורף האויב" התקבל בקרב שני הצדדים ברגשות מעורבים. הפלשתינאים טענו, במהלך דיון שהתקיים לאחר ההצגה, כי המחזה אינו דן בשאלות הנוקבות באמת. רסאן עבדאללה, צופה פלשתינאי, אמר כי ההצגה לא דנה במערכות הפוליטיות העומדות מאחורי דמותו של „האלוף אלומי" המטורף, המכריז כל כוונתו לפוצץ את הר הבית כדי להבטיח מלחמת נצח. „האם גנראל כזה קיים במציאות והאם הוא פועל על דעת עצמו או שיש מאחוריו מערכת שלמה," שאל. צופה אחר, יהודי, טען שההצגה לא חידשה דבר וכי הסאטירה אינה חדה דיה.

דאוב כותאב אמר כי ההצגה הוכיחה לו כי לכובש בעיות משלו. „טוב שהצגה כזו מוצגת בפני קהל ישראלי", אמר. צופה אחר ממזרח ירושלים אמר, כי הבין מההצגה שהוויכוחים בתוך החברה הישראלית סובבים סביב השיטה ולא סביב התוכן. לדבריו הוצג האמריקאי בהצגה באופן חיובי הרבה יותר מן האופן בו הוצגה הרוסיה המענה את קרמבו בשלט־רחוק.

שחקני נוה צדק היו מתוחים מאוד לקראת ההופעה. היתה זו הפעם הראשונה שתיאטרון ישראלי מוזמן להופיע באופן רשמי בתיאטרון בפני קהל פלשתינאי. השחקנים, שייחסו לארוע חשיבות גדולה, התאכזבו מן ההיענות הדלה בקרב הקהל הפלשתינאי. העתונות הערבית לא נתנה פרסום לארוע וגם הפוסטר של ההצגה לא ניתלה בחוצות העיר המזרחית משום שמופיעה בו דמות של אשה חשופת חזה. אבל למרות האכזבה אמרו אנשי „נוה צדק", כי הקשר עם התיאטרון הפלשתינאי וההופעה בפני תושבי השטחים מהווים מעבר משלב הדיבורים לשלב המעשה.

רסאן עבדאללה ממזרח ירושלים אמר בסיום המופע, כי חשוב שכל צד יבין את עמדת הצד השני. „התיאטרון הוא דרך טובה לקראת הבנה כזאת", אמר. עבדאללה כמו רוב הפלשתינאים שנכחו במקום פעיל במסגרת תנועה לזכויות הפלשתינאים. גם שאר הנוכחים הם אנשים פוליטיים בדרך זו או אחרת. סתם עמך לא הגיע למקום ולא רק בשל הסיבות שנמנו קודם לכן.

קבוצת התיאטרון „נוה צדק" הציגה את „קרמבו" באל־חכוואתי באופן חד־פעמי. לפני ההצגה חשבו אנשי הקבוצה, כי אם תהיה הצלחה גדולה וביקוש רב יופיעו שם שוב. אחרי ההצגה אמרו השחקנים, כי כנראה לא יעלו את „קרמבו" שנית במזרח ירושלים. אבל אולי הצגה אחרת, בעתיד. הנסיון, מכל מקום, היה מעניין בשביל שני הצדדים.

כ־1000 משתתפים מהארץ ומחו"ל יטלו חלק השנה בארועי „הזמריה" שתיפתח ב־14 ביולי. בין המדינות המשתתפות בארוע, שוויץ, גרמניה, הולנד, ארה"ב, דרום אפריקה, בופוטצואנה, יוגוסלאוויה ואפילו שבט הזולו. במסגרת „הזמריה" יתקיימו קונצרטים ברחבי הארץ וסדנאות שיתקיימו ב„בית־ברל", שיארח את הארוע.

„הזמריה" תתארח גם יום אחד בירושלים במחווה שתיקרא „1000 קולות מצביעים לירושלים" וקונצרט הסיום ייערך בהיכל התרבות בת"א ב־24 ביולי.

מדליות זהב לישראלים ב„אמריפקס 86"

בולים

מאת אריה לינדנבאום

תערוכת הבולים העולמית הגדולה ביותר בהיסטוריה הבולאית ננעלה בשבוע שעבר בשיקאגו שבארה"ב ונראה שכל הישראלים שנטלו חלק בתערוכה יצאו מעודדים ואולי יותר מזה.

דירוג המדליות ב„אמריפקס 86" דומה לתערוכות אחרות של השנים האחרונות וכלל: מדליות זהב גדולות, מדליות גדולות מוזהבות, זהב רגיל, מוזהב רגיל, כסף גדול, כסף רגיל, מוכסף, ברונזה ודיפלומות השתתפות. בדירוג הגבוה אפשר היה לזכות גם בפרס התערוכה או כל פרס אחר שהשופטים מוצאים לנכון לצרף לזכייה.

הקבוצה הישראלית כללה 17 תצוגות ועוד אחת שהוצגה על־ידי ישראל, אך לא במסגרת הנציגות הישראלית – הכוונה לספרו של יעקב צחור, על דואר עברי, שצויין במדליית כסף.

11 מדליות זהב

אם נכלול ברשימת מדליות הזהב גם את המוזהבות, כי אז צויינו 11 תצוגות ישראליות בזהב:

יוסף חכמי הציג אוסף בולי ציילון וצויין במדליית זהב גדולה בתוספת פרס.

אנס פינק הציג אוסף בולי אוסטריה (לומברדיה) וצויין בזהב גדול.

נחום קמלן הציג אתיופיה וקיבל זהב גדול; בעד אתיופיה ובעד דואר־אוויר קיבל זהב רגיל.

זאב ברק הציג בריטניה – המלכה ויקטוריה, וקיבל מדליה מוזהבת גדולה.

עודד אלישר הציג מעטפות שנשתמרו מתאונות מטוסים – קיבל מוזהב גדול.

יעקב שבתאי – מנהלת העם – מוזהב גדול.

איתמר קרסובסקי – הציג מנהלת העם וצויין במוזהב גדול.

אלי וובר – בוואריה – מדליית זהב.

ד"ר א. ליבו – המנדט הבריטי – מדליית זהב.

ירמיהו רימון – הציג אוסף מחקרי של ישראל – מדליה מוזהבת.

תצוגות נוער

ארבע תצוגות נוער נשלחו ל„אמריפקס 86" וארבעתן צויינו במדליות: ש. שבתאי מרמת־גן הציג תולדות הציונות וקיבל כסף. ב"ל ארגוב מנתניה הציג ירושלים בבולאות וקיבל גדול כסף. זיו ברק מראשון לציון הציג חיות־בר וקיבל מוכסף. סיגלית כהן מראשון לציון הציגה תערוכות בבולים וקיבלה מדליה מוכספת.

תצוגות ספרות

במדור לספרות בולאית הציגו ד"ר ואלך (קטלוג הגדה המערבית) שצויין במדליה מוכספת, ד"ר צ. שמעוני – חוברת „תולדות הדואר בארץ הקודש" – מוכסף, ע. גלפמן – חותמות ירושלים – כסף; י. צחור – דואר עברי – כסף.

סיטרואן ומרצדס

המחמאות שאנו זוכים להן לעיתים באות אלינו לרוב בזכות הפירסומים הרבים על הבולים בנושאים יהודיים, מה שנקרא „יודאיקה". עבור אלה יש לנו עתה סיפור מעניין, שספק אם ידוע לרבים.

המרוכז בבולים עם תמונות מכוניות סיטרואן ומרצדס. ידוע שיצרן מכוניות סיטרואן הוא יהודי וברגע שמכונית סיטרואן מופיעה בבול ושם היצרן לידה, נוהגים אספנים רבים לאסוף את הבול לאוסף „יודאיקה". אותו הדבר מקובל גם לגבי בולים עם מכוניות „מרצדס", אבל כאן לא הכל יודעים את הקשר בין

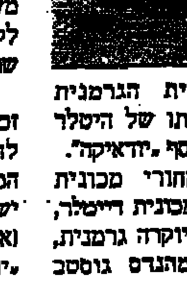

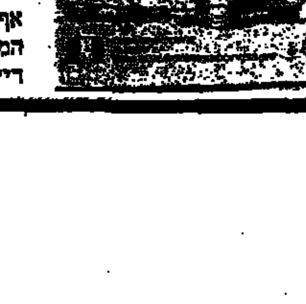

מרצדס, המכונית הגרמנית הקלאסית, מכוניתו של היטלר ימח שמו, לבין אוסף „יודאיקה".

הסיפור שמאחורי מכונית המרצדס קשור במכונית דיימלר, אף היא מכונית יוקרה גרמנית, המצאתו של המהנדס גוטסב דיימלר. וזה הסיפור: משווקי מכוניות דיימלר התקשו בשעתם לשווק את המכונית בעלת השם הגרמני, במיוחד בצרפת. שותפו של דיימלר, היהודי האוסטרי אמיל ילניק, הציע, מטעמי קידום המכירות, לשנות את שם המכונית ולקרוא לה בשם בתו, מרצדס. השם בעל הצליל הלטיני נתקבל באהדה אצל דיימלר וכן אצל סוחרי המכוניות, שמצאו מענה לסירובם של הצרפתים לקנות מכוניות גרמניות בעלות שם פרוסי כמו דיימלר.

במרוצת הזמן, כאשר המכונית זכתה למוניטין עולמי, נהגו להוסיף גם את שם הממציא המקורי – גוסטב דיימלר. עתה יש כידוע מכוניות בשם מרצדס (ואלה שנאספות על־ידי אספני „יודאיקה") ולאחר האיחוד עם מכוניות בנץ (קארל בנץ), מופיע השם „מרצדס־בנץ". מכוניות כאלה בבולי־דואר הן איפוא פריטי „יודאיקה"...

מה שמפליא אותנו בכל זאת הוא שהצורר היטלר התעלם מתולדות המכונית שלו ולא החרים את מכוניות המרצדס היוקרתיות, אולי בשל הפתגם שכאשר זקוקים לגנב מורידים אותו אפילו מעמוד התליה... (שמא יש בידי מישהו הסבר אחר?)

בכל הסיפור הנ"ל נזכרנו בזכות שתי מכוניות – סיטרואן ומרצדס – שהופיעו זה עתה בסידרת בולי גמביה, באפריקה.

באוגנדה – פעמון החופש

אוגנדה שבאפריקה הצטרפה, אף היא, למדינות שכיבדו את „אמריפקס 86" והנפיקה סידרת בולים עם אתרים בארה"ב. בין השאר בול עם תמונת פעמון החופש בפילדלפיה, עליו חרותות המלים „וקראתם דרור בארץ לכל יושביה" (ויקרא כ"ה, 10). אספני „יודאיקה" יצרפוהו כמובן לאוספיהם.

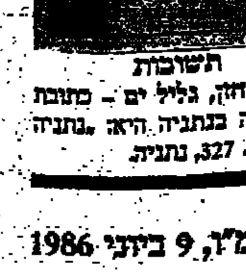

תשובות

לדוד זהר, גליל ים – כתובת התערוכה בנתניה היא: „נתניה 86", ת.ד. 327, נתניה.